LUMEA

Nr. 1

1 ianuarie 1973

număr special consacrat aniversării Republicii și Anului Nou

CABINETUL DE PARTID SIBIU

IANUARIE						
L	1	8	15	22	29	
M	2	9	16	23	30	
M	3	10	17	24	31	
J	4	11	18	25		
V	5	12	19	26		
S	6	13	20	27		
D	7	14	21	28		

FEBRUARIE						
	5	12	19	26		
	6	13	20	27		
	7	14	21	28		
1	8	15	22			
2	9	16	23			
3	10	17	24			
4	11	18	25			

MARTIE						
	5	12	19	26		
	6	13	20	27		
	7	14	21	28		
1	8	15	22	29		
2	9	16	23	30		
3	10	17	24	31		
4	11	18	25			

APRILIE						
	2	9	16	23	30	
	3	10	17	24		
	4	11	18	25		
	5	12	19	26		
	6	13	20	27		
	7	14	21	28		
1	8	15	22	29		

MAI						
	7	14	21	28		
1	8	15	22	29		
2	9	16	23	30		
3	10	17	24	31		
4	11	18	25			
5	12	19	26			
6	13	20	27			

IUNIE						
	4	11	18	25		
	5	12	19	26		
	6	13	20	27		
	7	14	21	28		
1	8	15	22	29		
2	9	16	23	30		
3	10	17	24			

IULIE						
L	2	9	16	23	30	
M	3	10	17	24	31	
M	4	11	18	25		
J	5	12	19	26		
V	6	13	20	27		
S	7	14	21	28		
D	1	8	15	22	29	

AUGUST						
	6	13	20	27		
	7	14	21	28		
1	8	15	22	29		
2	9	16	23	30		
3	10	17	24	31		
4	11	18	25			
5	12	19	26			

SEPTEMBRIE						
	3	10	17	24		
	4	11	18	25		
	5	12	19	26		
	6	13	20	27		
	7	14	21	28		
1	8	15	22	29		
2	9	16	23	30		

OCTOMBRIE						
1	8	15	22	29		
2	9	16	23	30		
3	10	17	24	31		
4	11	18	25			
5	12	19	26			
6	13	20	27			
7	14	21	28			

NOIEMBRIE						
	5	12	19	26		
	6	13	20	27		
	7	14	21	28		
1	8	15	22	29		
2	9	16	23	30		
3	10	17	24			
4	11	18	25			

DECEMBRIE						
3	10	17	24	31		
4	11	18	25			
5	12	19	26			
6	13	20	27			
7	14	21	28			
1	8	15	22	29		
2	9	16	23	30		

LUMEA

1 (479) 1 ianuarie 1973

BIBLIOTECA DE PARTID SIBIU

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Prestigiul Republicii. George Macovescu 2

România, factor activ în relațiile economice internaționale. Ion Pățan 4

România în circuitul valorilor spirituale universale. Ion Dodu Bălan 7

Sărbătorirea semicentenarului U.R.S.S. Laurențiu Duță 10

Un sfert de veac de la proclamarea Republicii. Dr. Traian Caraciuc. 12

Poemul lumii. Eugen Barbu 14

Anul internațional 1972 : puncte de reper. Mihai Matei 15

Securitatea europeană și repudierea forței din relațiile internaționale. Dr. Nicolae Ecobescu și Dr. Edwin Glaser 26

Un campion în jurul lumii. Radu Voia 29

Tunelul Minecii – două secole de proiecte. Stelian Țurlea 30

REPORTAJ PE GLOB

Camaguey. Seceta alunga oamenii, oamenii alungă seceta. Victor Stamate 24

1000 + 1 32

SERIAL

Bormann : Un mister elucidat ? (2). Stewart Steven 34

UMOR 37

POȘTA REDACȚIEI 38–40

Prezentarea grafică
Sergiu Georgescu

NUMĂRUL URMĂTOR AL REVISTEI VA APĂREA VINERI, 5 IANUARIE 1973

NICOLAE CEAUȘESCU :

„În cei trei ani care au trecut de la Congresul al X-lea, Comitetul Central, Consiliul de Stat și guvernul au desfășurat o intensă activitate externă în lumina orientărilor stabilite de congres. Putem afirma că evenimentele internaționale, schimbările care s-au produs în raportul de forțe pe plan mondial confirmă pe deplin aprecierile Congresului al X-lea.

În această perioadă, România a participat activ la viața internațională, la toate evenimentele importante care au avut loc în lume, a militat cu fermitate pentru o politică de colaborare între toate statele, pentru o pace trainică pe pământ. O atenție deosebită a fost acordată dezvoltării relațiilor cu toate țările socialiste, intensificării colaborării cu toate statele care au pornit pe calea dezvoltării independente, precum și cu țările capitaliste dezvoltate, în spiritul principiilor coexistenței pașnice. Republica Socialistă România întreține relații diplomatice și consulare cu 106 state și dezvoltă schimburi economice și de cooperare cu 110 state ; înșeși aceste date vorbesc despre amploarea activității desfășurate de partidul și statul nostru pe plan internațional".

(Din Raportul la Conferința Națională a Partidului Comunist Român, 19—21 iulie 1972)

GEORGE MACOVESCU
ministrul afacerilor externe

Prestigiul REPUBLICII

Se împlinește un sfert de veac de la proclamarea Republicii, ideal spre care au năzuit cei mai înaintați dintre fiii acestui popor al nostru. Zbuciumata istorie a românilor spune că pentru acest ideal, care a fost înfăptuit abia în acel neuitat 30 decembrie 1947 de Partidul Comunist Român — după decenii de lupte și grele jertfe — au militat în decursul vremurilor cele mai progresiste personalități.

Pronunțîndu-se în favoarea acestei forme de guvernămînt — **res publica** în limba strămoșilor noștri romani — Nicolae Bălcescu spunea : „Republica este un stat în care oamenii adunați îngrijesc singuri de soarta lor, fără a-și pune stăpîni pe cap, avînd în lucrarea lor drept regulă dreptatea și drept țintă frăția. Într-o republică, poporul nu ascultă decît de slujbașii aleși de dînsul chiar, cu treabă hotărîtă și pe vreme hotărîtă. Acești oameni slujbași sînt deopotrivă cu toți ceilalți oameni. Ei poruncesc numai în numele poporului și sînt datori a lucra numai pentru dînsul, ascultînd de legea făcută de dînșii".

Actul de la 30 Decembrie reprezintă o etapă calitativ nouă în istoria poporului nostru. Proclamarea Republicii Populare Române — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — a însemnat începutul puterii democrat-populare, trecerea României într-o etapă nouă a dezvoltării sociale, etapa revoluției socialiste.

Cunoscînd o amplă dezvoltare pe plan intern în sensul contemporan al progresului, afirmîndu-se tot mai mult pe plan extern ca factor dintre cei mai activi în promovarea unor relații noi, de colaborare pașnică între popoare, România se înfățișează azi întregii lumi cu un chip nou, care îi conferă cea mai deplină încredere în destinul ei.

În statul nostru, într-un timp istoric scurt, exploatarea omului de către om a fost lichidată, poporul a devenit stăpîn pe resursele și bogățiile naționale, pe destinul său, liber și suveran în propria țară. Aspirațiile cele mai înaintate, idealurile cele mai îndrăznețe ale minților luminate ale poporului își află acum împlinirea.

Experiența României poate constitui un exemplu practic de istorie pentru zeci de popoare care, mai deunăzi asuprite și exploatate de metropole, desprind din succesele poporului nostru încredere în propriile forțe, în capacitatea lor ca, prin folosirea talentelor și energiilor, a resurselor materiale și umane de care dispun, utilizînd simpatia și asistența forțelor progresiste de pretutindeni, în primul rînd din partea țărilor socialiste, sînt în curs să-și edifice și să-și consolideze independența deplină, economică și politică, să-și cucerească locul cuvenit în viața internațională.

România a făcut pași mari pe calea progresului, se mîndrește, pe drept cuvînt, cu ritmurile înalte ale creșterii industriei — în 1971 producția industrială a fost de 21 de ori mai mare decît în 1938 — cu crearea bazei tehnice necesare pentru asimilarea, în cele mai bune condiții, a cuceririlor tehnico-științifice, pentru modernizarea economiei naționale. Angajată pe un drum mereu ascendent, sub conducerea partidului, țara își propune să sporească producția industrială în anii 1970—1990 de 6—8 ori, asigurînd un ritm anual de creștere de 9—10 la sută. Succesele înfăptuite pînă acum dovedesc realismul prognozelor și planurilor, chezășuiesc atingerea și depășirea obiectivelor propuse. România socialistă se apropie cu pași siguri de nivelul general de dezvoltare al celor mai avansate state, învață să pună în valoare tot mai bine integralitatea forțelor sale umane și materiale, capacitatea creatoare a maselor, energia și potențele națiunii noastre socialiste.

În același timp, s-a desfășurat și se desfășoară un efort susținut în direcția democratizării continue a relațiilor dintre oameni, a umanizării raporturilor dintre administrație și administrat, a deprinderii oamenilor muncii, totodată proprietari și minuitori ai mijloacelor de producție, de a participa activ la conducerea „lucrului public", la examinarea și rezolvarea problemelor cu care necontenit viața ne confruntă.

Firește, mai rămîn multe de făcut. Dar drumul parcurs, greutățile depășite, experiența acumulată, perspectivele ce se conturează tot mai clar, tot mai promițător, ne dau garanția succesului deplin, ceea ce face ca „fenomenul românesc" să fie urmărit peste hotare cu un interes crescînd, cu o apreciere tot mai înaltă, generînd prestigiul de care se bucură țara în lumea întreagă.

Avem astăzi în lume mai mulți prieteni de cît am avut vreodată, în toată istoria noastră bimilenară.

La aceasta contribuie în bună măsură și politica externă a Republicii Socialiste România.

Politica externă a țării noastre, atestînd unitatea dialectică dintre „intern" și „internațional", politică de pace și prietenie cu toate popoarele, îmbinînd în mod armonios comandamentele patriotismului și postulatele internaționalismului socialist, constituie un model de aplicare lucidă, științifică, lipsită de orice rigiditate, profund principială, a învățăturii marxist-leniniste despre societate, despre lume, la realitățile, în continuă și, în zilele noastre, în deosebit de rapidă schimbare, ale vieții internaționale.

Stat socialist, România pune în mod firesc în centrul atenției prietenia, întrajutorarea, solidaritatea tovărășească cu toate statele socialiste. România militează consecvent pentru restabilirea și întărirea coeziunii și unității de acțiune a tuturor statelor socialiste, convinsă fiind că legăturile dintre țările socialiste sînt menite să contribuie puternic la victoria socialismului în lumea întreagă, să constituie un model, o prefigurare a relațiilor internaționale ale viitorului, cînd socialismul va triumfa pe scară mondială și cînd — potrivit viziunii marxiste — în toate țările va stăpîni același principiu internațional : pacea, pentru că în toate țările va fi același stăpîn : munca.

Acțiunile consecvente desfășurate de România în această direcție — amintesc aici vizita delegației de partid și guvernamentale conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu în 1971 în statele socialiste din Asia și vizitele în țări socialiste europene — justețea poziției României nu pot să nu impresioneze profund, să nu exercite o influență pozitivă asupra acestui domeniu al relațiilor internaționale.

România acordă sprijinul său mișcărilor de eliberare națională, dezvoltă continuu relațiile cu noile state independente, fiind convinsă că prin aceasta își aduce contribuția la lupta antiimperialistă, la zădărnicirea politicii de promovare a colonialismului și neocolonialismului. Călătoria făcută în 1972 de tovarășul Nicolae Ceaușescu în opt state africane a ilustrat acest aspect al politicii active, profund umaniste a României, deopotrivă factor și rezultat al prestigiului în creștere al patriei noastre.

În sfîrșit, ținînd seamă de necesitatea participării la diviziunea internațională a muncii, România își extinde relațiile cu toate țările, fără deosebire de orînduire socială. Se cunoaște că, astăzi, promovarea cooperării internaționale constituie o necesitate obiectivă a progresului fiecărei țări în parte, a civilizației umane în general, reprezintă o precondiție a instaurării unui climat de încredere, destindere și securitate în lume. În circuitul valorilor materiale și spirituale create de diferitele popoare, fiecare țară are ceva de dat și de primit. Nici o țară care vrea să progreseze nu poate rămîne în afara acestui circuit. Este sigur că dezvoltarea relațiilor țărilor socialiste cu celelalte țări servește cauza păcii și bunei vecinătăți, contribuie la instaurarea egalității în drepturi între state.

În fiecare an crește numărul statelor cu care România socialistă stabilește relații normale, diplomatice, economice, culturale, tehnico-științifice, turistice, sportive. Avem raporturi diplomatice cu 110 state și este lesne de înțeles că stabilirea de asemenea relații presupune prestigiul crescut al țării noastre, după cum, la rîndul său, tinde să mărească acest prestigiu. De asemenea, România face parte din 43 de organizații internaționale guvernamentale și 532 de organizații neguvernamentale, militînd intens și în acest cadru. Reliefez faptul că, la ultima sesiune a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, România a inițiat rezoluția pentru întărirea rolului O.N.U. în viața internațională, în rezolvarea problemelor cu care este astăzi confruntată omenirea. În cursul ultimilor ani, țara noastră a propus numeroase rezoluții menite să ducă la însănătoșirea relațiilor între state, la crearea condițiilor prielnice desfășurării unei colaborări rodnice, pașnice, active, între toate popoarele.

Aș vrea, cu acest prilej, să relev contribuția specială la sporirea prestigiului țării noastre a secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Numărul și importanța contactelor personale stabilite și întreținute cu reprezentanții altor partide, cu conducători de state, vizitele făcute și primite în cadrul desfășurării acțiunilor țării pe plan internațional, expunerea cu o claritate și fer-

mitate desăvîrşite a poziţiilor Republicii noastre, aducerea în discuţie a unor idei noi, îndrăznețe, profunde cu privire la viitorul societăţii, al relaţiilor internaţionale, toate acestea contribuie esenţial la stabilirea unei imagini juste despre România, îi măresc prestigiul, sporesc puterea de atracţie a socialismului.

Am lăsat la urmă, în această evocare, necesarmente fragmentară a originii şi semnificaţiei prestigiului României în lume, cuprinsul principiilor raţionale, echitabile, de o mare elevaţiune morală, întru totul conforme comandamentelor dreptului internaţional contemporan, care stau la baza politicii externe a României. Ele constituie condiţia vieţii noastre libere şi independente, condiţia vieţii libere şi independente a tuturor naţiunilor. Ele sînt izvorîte din evoluţia istorică, din aspiraţiile de ieri şi de azi ale omenirii. Dreptul fiecărui popor de a-şi hotărî singur destinele, dreptul fiecărui stat la respectarea suveranităţii şi independenţei naţionale, egalitatea deplină în drepturi, avantajul reciproc, neamestecul în treburile interne sau externe ale altui stat, nerecurgerea la forţă şi la ameninţarea cu forţa în relaţiile mutuale dintre state, integritatea teritorială, acestea sînt principii determinate de realitatea pe care o trăim la sfîrşitul acestui extraordinar veac, sînt definite de stadiul evoluţiei societăţii umane, stadiu caracterizat de dezvoltarea socialismului.

Afirmarea conştiinţei de sine a poporului român, în noua etapă a evoluţiei situaţiei internaţionale, iată un fapt de largă notorietate, recunoscut la scară mondială. Succesele înregistrate de ţara noastră la Organizaţia Naţiunilor Unite, activitatea delegaţiei noastre în prima etapă a dezbaterilor de la Helsinki privind edificarea securităţii europene, proces complex dar de o importanţă esenţială pentru viitorul continentului nostru şi al societăţii umane, au prilejuit României socialiste un binemeritat spor de prestigiu.

În epoca noastră, epocă a interdependenţelor, care stă sub semnul revoluţiei tehnico-ştiinţifice, omenirea este confruntată cu mari probleme ce-şi aşteaptă rezolvarea, ca, de pildă, reducerea şi lichidarea decalajului dintre ţări în ceea ce priveşte nivelul dezvoltării lor economice şi sociale, înlăturarea colonialismului şi a subdezvoltării, prevenirea şi lupta contra poluării şi, în primul rînd, menţinerea şi consolidarea păcii, ceea ce implică participarea activă a tuturor ţărilor, mari, mici şi mijlocii, la organizarea securităţii internaţionale şi a dezarmării, la construirea unui nou sistem de raporturi între state în care să triumfe pe deplin dreptul asupra forţei.

Militînd pentru rezolvarea acestor probleme şi a altora care vor apare, pentru aplicarea în viaţă a unor principii noi aşezate la baza relaţiilor dintre toate statele, avem sentimentul răspunderii pentru viitorul Republicii noastre, al socialismului, al omenirii. Cu simţul măsurii, al modestiei, dar şi cu hotărîre nestrămutată, recunoscători Partidului Comunist Român care asigură ţării acest loc în viaţa internaţională, trebuie să facem totul pentru a mări în lume prestigiul României socialiste.

FEBRUARIE

Tovarăşul Janos Kádár, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, aflat în ţara noastră în fruntea unei delegaţii de partid şi guvernamentale, împreună cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu, vizitează cartierul Titan. Cu prilejul vizitei în România a delegaţiei de partid şi guvernamentale ungare a fost semnat noul Tratat de prietenie, colaborare şi asistenţă mutuală dintre România şi Ungaria. (imaginea de sus)

APRILIE

La întoarcerea din călătoria efectuată în opt state africane, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a rostit o amplă cuvîntare la marea adunare populară care a avut loc pe aeroportul Băneasa. Miile de bucureşteni şi-au exprimat deplina lor aderiune şi aprobare faţă de rezultatele noii solii de pace, colaborare şi prietenie a preşedintelui Nicolae Ceauşescu. (imaginea din mijloc)

MAI

Convorbirile între delegaţia P.C.R., condusă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al P.C.R., şi delegaţia Partidului Socialist Francez, condusă de François Mitterrand, prim-secretar al P.S.F., au prilejuit o mai bună cunoaştere reciprocă a opiniilor celor două partide, au facilitat un amplu schimb de vederi şi au dat posibilitatea oaspeţilor francezi să cunoască realizările poporului român în construcţia socialistă. (imaginea de jos)

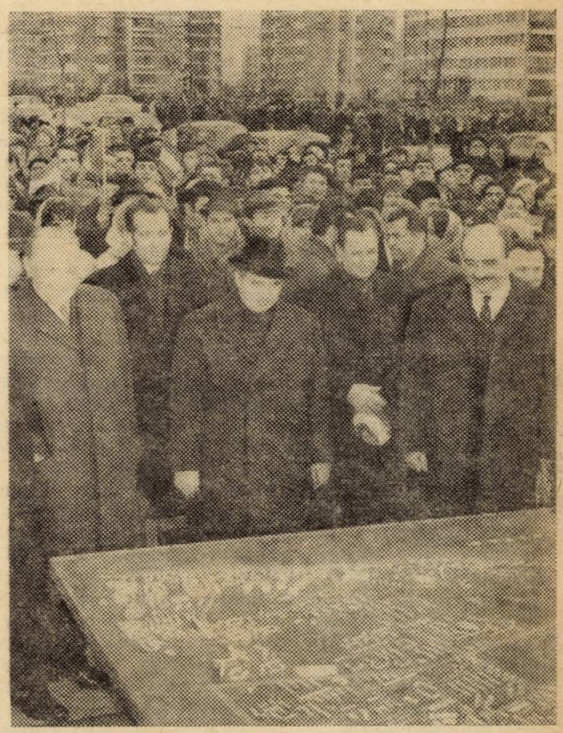

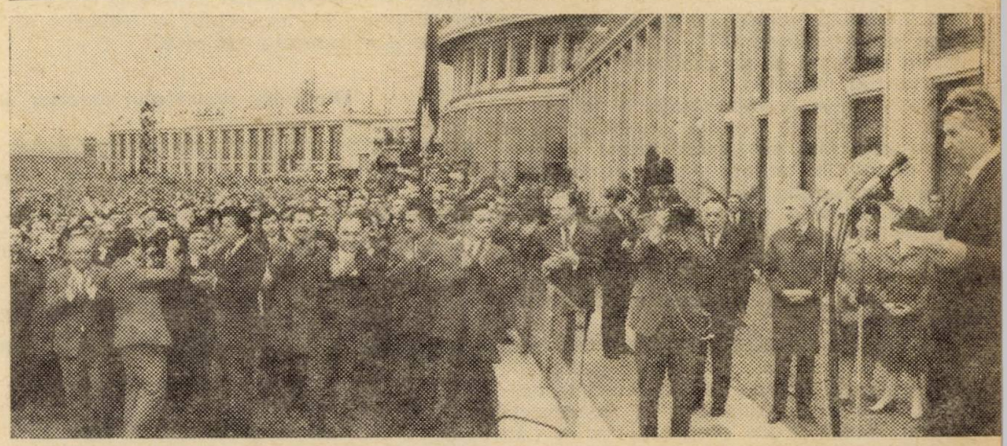

CABINETUL DE PARTID SIBIU

ION PĂŢAN
vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri
ministrul comerţului exterior

ROMÂNIA — factor activ în relaţiile economice internaţionale

Realizările economice obţinute de ţara noastră în cei 25 de ani de la proclamarea Republicii au făcut posibilă şi necesară intensificarea integrării României în circuitul economic mondial, o participare activă la avantajele diviziunii internaţionale a muncii.

Aşa cum a subliniat tovarăşul Nicolae Ceauşescu, schimburile economice externe au căpătat „un rol din ce în ce mai important în activitatea noastră economică, de buna realizare a exporturilor şi importurilor depinzînd într-o măsură tot mai mare transpunerea cu succes în viaţă a programului de dezvoltare economică a patriei noastre".

Exportul contribuie într-o măsură crescîndă la realizarea producţiei în serii mari, la adîncirea specializării, ceea ce are o influenţă favorabilă asupra nivelului cheltuielilor de fabricaţie şi al productivităţii muncii, asupra ridicării calităţii producţiei şi, în general, asupra gradului de competitivitate a produselor româneşti. In prezent, ţara noastră exportă aproape o cincime din totalul producţiei industriale, la o serie de mărfuri ponderea exportului în producţie depăşind substanţial media pe economie. Capacităţile noi de producţie, aflate în construcţie sau proiectate, sînt dimensionate, din considerente de eficienţă economică, cu luarea în calcul a posibilităţilor de export.

Dezvoltarea industrială în actualul cincinal şi în perioada 1976—1990, la sfîrşitul căreia urmează să se realizeze producţii substanţial majorate, la un nivel tehnic-calitativ sensibil îmbunătăţit şi în condiţiuni de eficienţă economică sporite, nu ar fi posibilă fără un export intens, în special de maşini, utilaje şi alte produse superior prelucrate, fără un import sporit de materii prime şi materiale. Activitatea de comerţ exterior a devenit, astfel, o cerinţă a progresului general al ţării, o principală cale de realizare şi de sporire a venitului nostru naţional, de ridicare a bunăstării întregului popor.

În această întreagă perioadă, comerţul exterior a parcurs un profund proces de modernizare, de adaptare la cerinţele dezvoltării noastre economice, la exigenţele mereu crescînde ale pieţelor externe. In ansamblul măsurilor de perfecţionare a conducerii şi planificării economiei naţionale, au fost aduse perfecţionări substanţiale organizării şi sistemului funcţional în activitatea de comerţ exterior, realizîndu-se cadrul necesar pentru participarea nemijlocită a întregii economii la schimburile economice internaţionale.

Prin Legea cu privire la activitatea de comerţ exterior, de cooperare economică şi tehnico-ştiinţifică a Republicii Socialiste România, adoptată în anul 1971, unităţile producătoare au fost investite, în cadrul planului general de dezvoltare economică, cu atribuţii şi răspunderi directe privind prospectarea pieţelor externe, organizarea unei producţii eficiente în concordanţă cu cerinţele acestor pieţe, comercializarea produselor la preţuri corespunzătoare.

Recentul Decret pentru constituirea, organizarea şi funcţionarea societăţilor mixte în Republica Socialistă România deschide o nouă perspectivă pentru valorificarea superioară a resurselor noastre materiale şi umane, prin atragerea de mijloace financiare externe şi de procedee tehnologice moderne. În conformitate cu principiile generale ale politicii externe a ţării noastre, acest act normativ autorizează constituirea de societăţi mixte, cu participare străină, în industrie, agricultură, construcţii, turism, transporturi, cercetare ştiinţifică şi tehnologică, avînd ca obiect producerea de bunuri materiale şi comercializarea lor, prestarea de servicii sau executarea de lucrări.

În cadrul acestui amplu proces de perfecţionare, eficienţa comerţului exterior, parte integrantă a eficienţei întregii noastre activităţi economice, a devenit o preocupare majoră a întregii economii naţionale, criteriul fundamental de apreciere a rezultatelor activităţii desfăşurate de toţi factorii care acţionează în sfera producţiei materiale şi a comercializării.

Corespunzător rolului comerţului exterior în dezvoltarea economică a ţării, conducerea partidului şi statului nostru acordă o atenţie deosebită promovării şi lărgirii continue a schimburilor comerciale externe, pe baza principiilor respectării suveranităţii şi independenţei naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc.

Ca rezultat al acestei politici, în anul 1971 volumul comerţului exterior al României era de 9,3 ori mai mare decît în anul 1950, atingînd 25,2 miliarde lei valută. Creşterea comerţului exterior român a dus la sporirea ponderii României în schimburile comerciale internaţionale.

Concomitent cu creşterea volumului, s-a lărgit aria geografică a schimburilor externe. În prezent, România întreţinînd relaţii comerciale cu 110 ţări faţă de 29 de ţări în anul 1950.

Schimburile majore care au avut loc în structura economiei, ca urmare a procesului de industrializare, au influenţat substanţial structura schimburilor noastre comerciale. Astfel, în timp ce în 1950 exportul românesc era format în proporţie de peste 3/4 din materii prime (cereale, cherestea, ţiţei) şi unele produse semifabricate provenind din acestea, în prezent maşinile şi utilajele deţin peste 23 la sută, produsele chimice 8 la sută, mărfurile industriale de larg consum 18 la sută.

În cadrul fiecărei grupe, intervin mutaţii spre produse cu un grad superior de prelucrare. De exemplu, în anul 1950, în ramura construcţiilor de maşini exportam, în principal, vagoane, pompe şi cazane cu aburi. Din anul 1951, am început să livrăm primele instalaţii de foraj, din anul 1952 primele tractoare, din anii 1953—1954 rulmenţi şi compresoare, din anul 1955 maşini-unelte, iar din anul 1958 primele autocamioane. Tendinţe asemănătoare se în-

Dinamica comerţului exterior al României în perioada 1950—1971

— mil. lei val. —

	1950	1960	1970	1971	Ritm mediu 1951—1971 (%)
VOLUM TOTAL	2735	8189	22866	25222	11,2
din care :					
Export	1274	4302	11105	12606	11,6
Import	1461	3887	11761	12616	10,8

Evoluţia structurii exportului Republicii Socialiste România

— % —

	1938	1950	1960	1971
EXPORT TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0
din care :				
— maşini şi utilaje	0	4,2	16,6	23,1
— produse chimice	0,6	1,7	2,2	8,2
— combustibili, materii prime minerale, vegetale şi animale	94,4	74,3	61,1	33,4
— mărfuri alimentare	4,8	14,1	11,8	14,3
— mărfuri industriale de larg consum	0,2	1,3	5,8	18,4

registrează în sectorul produselor chimice, al industriei ușoare, al industriei lemnului și agro-alimentare. Structura exportului nostru urmează, în acest fel, orientările stabilite de Congresul al X-lea și de Conferința Națională a partidului nostru, în sensul ca produsele cu un grad mai ridicat de prelucrare să formeze partea preponderentă a ofertei noastre de mărfuri la extern.

Locul central în comerțul nostru exterior revine relațiilor economice cu țările membre CAER, cu toate țările socialiste. În prezent, aceste țări dețin o pondere de peste 55 la sută în volumul total al comerțului nostru exterior, schimburile reciproce de mărfuri cunoscînd însemnate îmbunătățiri structurale.

În cadrul intensificării generale a relațiilor economice externe ale țării, s-au dezvoltat schimburile comerciale cu țări capitaliste dezvoltate. Rezultatele obținute în relațiile cu aceste țări nu se situează la nivelul posibilităților, atît în ce privește volumul, cît și structura exportului românesc. Exportul nostru de produse industriale, cît și de produse agro-alimentare întîmpină încă o serie de obstacole tarifare și netarifare practicate la importurile în țările capitaliste dezvoltate. Desființarea cît mai grabnică a restricțiilor cantitative și includerea României printre beneficiarii de preferințe vamale ar putea contribui la o mai bună dezvoltare a exportului nostru și, prin aceasta, la intensificarea schimburilor cu țările capitaliste dezvoltate.

România, ea însăși o țară în curs de dezvoltare, manifestă un interes deosebit pentru dezvoltarea relațiilor economice cu celelalte țări în curs de dezvoltare. Schimburile noastre comerciale cu țările în curs de dezvoltare din Asia, Africa și America Latină au înregistrat un ritm de creștere superior sporului de ansamblu al comerțului nostru exterior. Astfel, dacă luăm ca bază anul 1960, în timp ce creșterea volumului total al comerțului exterior era în 1971 de 308 la sută, cea a relațiilor economice cu țările în curs de dezvoltare reprezenta 517 la sută. Relațiile noastre economice cu aceste țări au primit un impuls substanțial în urma vizitelor reciproce la nivel înalt, dintre care cea mai importantă este vizita făcută în primăvara acestui an de tovarășul Nicolae Ceaușescu în opt țări africane.

Paralel cu formele clasice de comerț exterior, România dezvoltă cooperarea economică, industrială și tehnico-științifică cu alte state, ca formă superioară a legăturilor economice, care contribuie la îmbinarea pe scară internațională a eforturilor de cercetare, la introducerea mai rapidă a progresului tehnic, la realizarea unei producții de mare serie. Dezvoltarea cooperării economice cu țările socialiste, cu țările capitaliste dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare, se realizează în forme diverse, între care livrarea de echipamente pe credit rambursabil în produse, construirea în comun — pe bază de credite rambursabile în produse — de obiective economice, producerea de mărfuri pe bază de licențe ale

↑

Semnarea de către tovarășii Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președinte al Consiliului de Stat al României, și Ion Gheorghe Maurer, președinte al Consiliului de Miniștri, din partea română, și de către tovarășii Erich Honecker, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G., și Willi Stoph, președinte al Consiliului de Miniștri al R.D.G., din partea germană, a Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală între România și R.D. Germană.

←

Sistemul hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier, rod al colaborării fructuoase, multilaterale, dintre cele două țări vecine și prietene, România și Iugoslavia, este inaugurat oficial. Festivitățile au fost onorate de prezența tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito.

Oaspeți dragi printre studenții Institutului Politehnic din București : tovarășii Nicolae Ceaușescu și Fidel Castro, aflat în țara noastră în fruntea unei delegații de partid și guvernamentale din Cuba. S-a evidențiat cu acest prilej evoluția ascendentă a relațiilor dintre cele două partide, țări și popoare, angajate ferm pe drumul comun al construirii socialismului.

←

IUNIE

Vizita în țara noastră a șefului statului Cambodgia și președinte al F.U.N.K. Norodom Sianuk a constituit un moment de vîrf în cronica relațiilor româno-cambodgiene, reliefînd, totodată, prețuirea și sprijinul internaționalist acordat de România țărilor care luptă împotriva agresiunii americane în Peninsula Indochineză. În imagine : primirea protocolară la tovarășul Nicolae Ceaușescu a șefului statului cambodgian și a persoanelor oficiale care l-au însoțit (imaginea de sus).

IUNIE

O delegație a Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde, condusă de Amilcar Cabral, secretarul general al partidului, a vizitat România. În urma convorbirilor dintre delegația P.C.R. și delegația P.A.I.G.C., a fost dat publicității un Comunicat comun, primul de acest gen din istoria relațiilor dintre cele două partide. În imagine : întîlnire prietenească dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și Amilcar Cabral (imaginea din mijloc).

AUGUST

Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov au avut o nouă întîlnire prietenească, de data aceasta pe litoralul românesc. Primiți cu bucurie, entuziasm și ovații, cei doi conducători de partid și de stat vizitează unul din numeroasele complexe turistice construite pe malul Mării Negre (imaginea de jos).

partenerilor străini, constituirea de societăți mixte de producție.

Prin cooperare s-a creat posibilitatea realizării, cu efort valutar mai redus, a unor obiective economice prevăzute în planul de stat, s-a contribuit la asigurarea aprovizionării cu produse necesare economiei naționale, s-a dat un impuls promovării pe piața externă a produselor românești. Astfel, de exemplu, în cooperare cu partenerii străini s-a realizat în țară primul autoturism românesc, s-a extins construcția de avioane utilitare ; în străinătate, prin cooperare am contribuit la construirea de rafinării de țiței, fabrici de tractoare, complexe industriale pentru prelucrarea lemnului, fabrici de produse sodice, precum și la darea în exploatare a unor zăcăminte de minereuri.

Consecventă politicii sale de extindere a relațiilor economice cu toate țările, indiferent de orînduirea lor socială, România își dezvoltă legăturile cu diferite organisme economice și financiare internaționale. In acest context se înscrie aderarea țării noastre la Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT), în noiembrie 1971, precum și recenta aderare la Fondul Monetar Internațional (FMI) și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD).

Programul de dezvoltare în perspectivă a economiei românești prevede creșterea în ritm susținut a comerțului exterior. Pentru actualul plan cincinal, s-a stabilit o creștere a schimburilor comerciale externe cu 61—72 la sută. În anul 1973, exportul este prevăzut să atingă un volum de aproape 19 miliarde, reprezentînd o creștere de peste 27 la sută față de 1972.

Analiza dezvoltării relațiilor economice externe ale României, efectuată în cadrul lucrărilor Plenarei din noiembrie a partidului, a pus în centrul atenției necesitatea sporirii eficienței întregii activități de comerț exterior.

La înfăptuirea acestei importante sarcini, o contribuție hotărîtoare o are îmbunătățirea structurii de mărfuri a exportului. În anul 1975, mașinile și utilajele urmează să dețină peste 40 la sută din totalul exportului, iar în 1930 circa 50 la sută. Se prevede o creștere rapidă a livrărilor de tractoare și mașini agricole, mașini-unelte, nave, instalații de foraj, produse electro-tehnice, rulmenți, utilaje pentru construcții etc. Exportul de produse chimice va fi orientat către mărfuri de mai mic tonaj și cu un grad ridicat de valorificare a resurselor.

Bilanțul marilor realizări obținute de poporul nostru în sfertul de veac care a trecut de la proclamarea Republicii, perspectivele pe care le deschide programul de dezvoltare economică și socială a țării conferă activității de comerț exterior noi dimensiuni și obiective calitativ superioare. Prin înfăptuirea lor, comerțul nostru exterior va sluji, într-o și mai mare măsură, interesele României socialiste, asigurînd o participare mai intensă și mai eficientă la schimbul mondial de valori materiale, va contribui la cauza cooperării între popoare și consolidării păcii în lume.

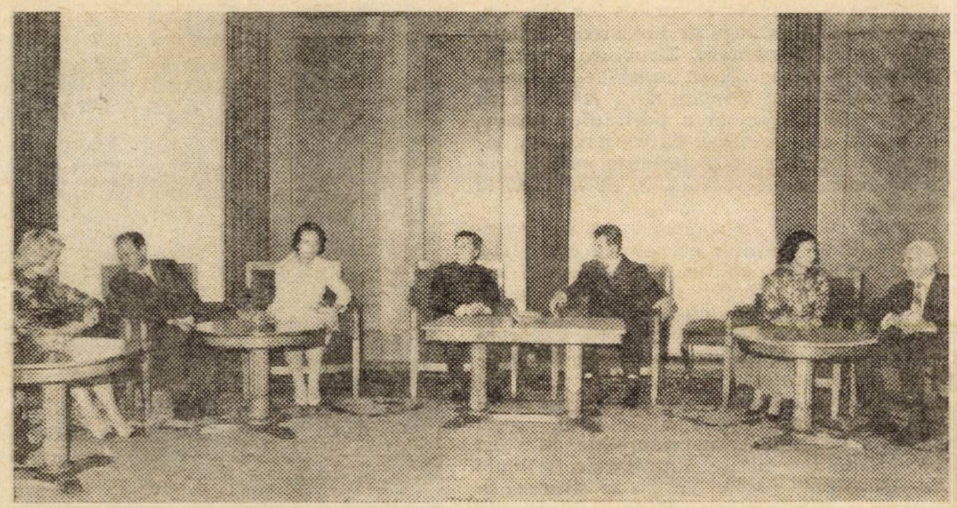

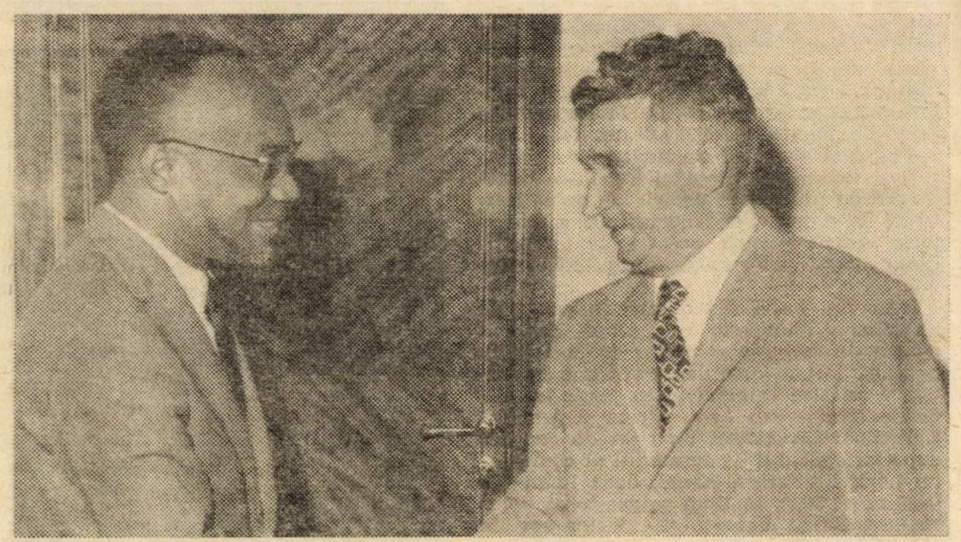

ION DODU BĂLAN

România în circuitul valorilor spirituale universale

În contextul prestigiului fără precedent și mereu crescînd de care se bucură în întreaga lume, politica internă și externă a Partidului Comunist Român și a statului nostru socialist, se afirmă tot mai mult, la noi acasă și în afara granițelor țării, cultura, arta și știința românească, ducînd pe toate meridianele globului mesajul unui popor harnic și talentat, dornic de pace și cooperare, hotărît să-și făurească un viitor fericit, să contribuie cu toate forțele sale la progresul omenirii.

Preocupate să ridice continuu nivelul de trai și gradul de civilizație al poporului, partidul și statul nostru acordă în egală măsură o grijă deosebită îmbogățirii vieții spirituale a constructorilor socialismului. Esența democratică a societății românești socialiste presupune dreptul la cultură al fiecărui cetățean și, în consecință, datoria statului de a asigura pentru toți oamenii muncii cele mai bune condiții de acces la cultură, de dezvoltare a propriilor lor facultăți creatoare. În Republica Socialistă România cultura este prezentă pretutindeni, ea nu mai este apanajul unei „elite", ci un bun al celor mai largi mase. Aceasta decurge dintr-o teză esențială a concepției noastre politice, conform căreia nu ne-am putea dezvolta într-un stat modern și cu adevărat liber fără a asigura și promova, printr-o acțiune concentrată, ridicarea poporului la un nivel superior de cunoaștere și, în același timp, la o înaltă conștiință a răspunderilor sale sociale și etice.

Ființa umană nu constituie, în concepția marxistă, o simplă componentă a procesului de producție — cum atît de fals își închipuie unii reprezentanți ai ideologiei burgheze —, ea reprezintă o entitate spirituală în căutarea unei permanente îmbogățiri și beneficiind de tot ceea ce îi oferă sistemul socialist de valori. Politica noastră culturală are drept scop suprem dezvoltarea multilaterală a personalității umane. Ea se bazează pe o încredere profundă în om, în posibilitățile sale de perfecționare. Acest nou umanism corespunde, de altfel, etapei istorice actuale a poporului român, idealului său social-politic, viziunii sale despre lume și viață. Legate puternic de realitățile contemporane, preocupate să le oglindească cît mai complex și mai veridic, să surprindă cu plasticitate și originalitate specificul național al poporului, valorificînd cele mai bune tradiții ale trecutului, cultura și arta noastră nu se izolează în perimetrul autohton, ci se arată comprehensive, larg deschise la toate manifestările spirituale progresiste ale lumii, în primul rînd ale lumii socialiste.

În efortul său de a realiza un vast program de construcție economică, de făurire a unei culturi avansate, România este ferm atașată idealurilor de pace și progres și sprijină, prin aceasta, înfăptuirea unor deziderate majore ale contemporaneității, cum ar fi dezarmarea, securitatea și statornicirea în relațiile dintre state a unei cooperări bazate pe principiile suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Sînt principii etice și politice, idealuri umaniste pe care cultura românească le-a afirmat, cu mijloacele ei specifice, de-a lungul întregii sale existențe, de la bătrîna baladă populară, care glorifică lupta pentru independență și suveranitate națională, și înțelepții cronicari ai veacurilor XVI—XVIII, pînă la revoluționarii iluminați, în fruntea cărora stă Nicolae Bălcescu, și marii scriitori și artiști patrioți care au ilustrat magistral spiritualitatea românească în secolele XIX și XX.

Poporul român a creat mult, și bine, în toate domeniile de activitate și are ce să ofere ca schimb oricărei alte culturi a lumii. În ciuda vicisitudinilor istoriei, adeseori atît de mașteră cu noi, în cadrul unui proces febril de creștere și afirmare, s-au creat opere remarcabile care s-au integrat cu o puternică notă specifică direcțiilor mari de dezvoltare ale culturii universale, de la clasicism, iluminism, preromantism, la realism critic, simbolism și modernism, într-un cuvînt au îmbogățit toate curentele literar-artistice, într-o manifestare originală și adeseori sincretică, într-o succesiune rapidă, vie, specifică „arderii etapelor", pentru a ciștiga în timp scurt ceea ce pierdusem la începuturile culturii noastre din pricina asupririlor străine și a condițiilor istorice potrivnice înfloririi naționale. Avem valori în toate domeniile științei și culturii, care sînt vecine de tîmplă cu cele mai strălucite personalități ale creației mondiale. Eminescu, poetul nostru național, se prezintă lumii întregi ca ultimul mare romantic al literaturii universale. Creangă se înfățișează cu dimensiunile spirituale ale unui Homer sau Rabelais român. Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Camil Petrescu, Zaharia Stancu, Geo Bogza, Eugen Jebeleanu, Mihai Beniuc, Oskar Walter Cisek, Eugen Barbu, Marin Preda, Sütö Andras și atîția alții sînt creatori de tipologii specifice și de atmosferă, de pitoresc și profunzime filozofică inedită, care ne exprimă în gradul cel mai înalt specificul națiunii noastre socialiste, sînt demult traduși în nenumărate limbi și au intrat definitiv în circuitul valorilor universale.

În domeniul celorlalte arte, mari creatori ai peisajului românesc atît de armonios și de bogat, ai umanității blînde ori eroice, surprinse pe pînze de un Grigorescu, creatori de tumult coloristic, precum Ștefan Luchian sau Ion Țuculescu, frenezia dulce și vitalismul rapsodiilor lui George Enescu, stilizarea extremă a formelor sculpturale, ieșite din vechi tradiții folclorice, a lui Constantin Brâncuși și atîția alți creatori, cunoscuți și recunoscuți pe plan mondial, în ale căror opere vibrează universul nostru sufletesc, lupta pentru progres și umanism în viața socială și în cultură au dus în lume mesajul acestui popor de la Dunăre și Carpați. Arta lor și a atîtor contemporani ai acestei epoci socialiste precum Sabin Drăgoi, Ion Dumitrescu, Marțian Negrea, în muzică, Ion Jalea, Catargi, Ciucurencu, Ion Vlasiu, Brăduț Covaliu, Apostu, Piliuță, în artele plastice, Ion Voicu, Elena Cernei, Magdalena Popa, Ludovic Spiess, Ileana Iliescu, Nicolae Herlea, Dan Iordăchescu, în arta interpretativă etc., etc. — poartă însemnele nobile ale poporului din mijlocul cărora s-au ridicat. Ei au intrat în circuitul valorilor universale — nu venind de nicăieri și nu misterios, ci demn, pe poarta proprie a culturii noastre naționale.

Asemenea tradiții și exemple sînt mereu îmbogățite și nuanțate, mereu ridicate pe trepte superioare, pentru a da în artă o expresie cît mai profundă vieții noastre socialiste. Grija constantă de a veni în întîmpinarea cerințelor spirituale ale constructorilor societății socialiste multilateral dezvoltate, de a găsi un echilibru între tradiție și inovație, între național și universal, de a armoniza într-o structură națională unitară aspectele diverse ale dezvoltării culturii contemporane, de a înlesni circulația valorilor tuturor popoarelor și la toate popoarele, constituie una din laturile esențiale ale politicii culturale românești.

În acest sens, cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu sînt deosebit de edificatoare : ... „dorim ca poporul român să beneficieze de tot ce gîndirea umană, arta și literatura universală — din trecut și din zilele noastre — au mai valoros ; dorim să importăm acele creații de literatură și artă, filme, piese de teatru care prin conținutul lor de idei servesc înălțării morale a omului, corespund operei de ridicare spirituală a poporului nostru, educării sale în spiritul umanismului și al prieteniei. Dar este pe deplin justificat ca societatea să ia anumite măsuri pentru a împiedica pătrunderea în țara noastră — alături de creații bune, valoroase — a așa-ziselor opere de artă cu conținut dăunător, cărților, filmelor sau pieselor de teatru care fac apologia crimei, a urii de rasă, a brutalității și care pot să otrăvească sufletele, să «polueze» mediul spiritual".

Politica culturală a statului nostru tinde să răspundă cît mai bine acelui fond de remarcabilă plasticitate și forță de absorbție ce a caracterizat dintotdeauna poporul român și care i-a permis să fie deschis contactelor externe, rămînînd, în același timp, el însuși și oferind ceea ce este mai bun, mai reprezentativ din experiența sa celorlalte popoare. În acest sens, istoria ne este plină de învățăminte. Din experiența ei au rezultat acel patriotism tenace specific firii românului, acel spirit de măsură și înțelegere, de viziune rațională ordonatoare, care străbat cultura română și care explică bunele relații ale sale cu popoarele vecine sau mai îndepărtate geografic, din timpuri străvechi și pînă astăzi. Pe acest fond bogat se dezvoltă cultura socialistă a României, după eliberarea ei de sub jugul fascist, și se afirmă experiența sa în rîndul popoarelor care construiesc socialismul.

Statul român asigură baza materială pentru dezvoltarea și difuzarea culturii în masele cele mai largi. Astfel, s-a ajuns să dispunem astăzi de 143 teatre și instituții muzicale, frecventate de peste 12 milioane oameni anual, de 6 275 cinematografe cu un număr de 199 milioane spectatori, de 7 750 cămine culturale cu 24 543 formații de amatori, 24 edituri care tipăresc circa 3 000 titluri pe an, într-un tiraj de circa 60 000 000 exemplare, dintre care 19 milioane sînt exemplare din cărți traduse din alte literaturi. Avem 293 muzee cu peste 9 000 vizitatori, dispunem de reviste în limbi străine de largă circulație (rusă, engleză, franceză, spaniolă) care se difuzează în numeroase țări ale lumii. Pe scenele teatrelor noastre se găsesc cele mai reprezentative piese ale dramaturgiei mondiale, clasice și contemporane, pe ecranele noastre numeroase filme care vorbesc despre viața, munca și lupta altor popoare, despre idealurile lor.

Evident că, în primul rînd, ne preocupă schimbul de valori culturale cu toate țările socialiste. Astfel, numai în cursul anului 1972 aceasta s-a concretizat prin turneele a 34 formații artistice de diferite genuri ; prezentarea a 23 expoziții de artă, carte și fotografii ; 21 gale, zile, retrospective sau participări la festivaluri internaționale ale filmului. Dintre manifestările mai importante, merită să fie relevate următoarele prezențe : Filarmonica „George Enescu" în U.R.S.S. ; Teatrul Național „I. L. Caragiale" în R.S.F. Iugoslavia; Ansamblul folcloric „Banatul" în R. P. Mongolă, R. P. D. Coreeană și R. P. Chineză ; Teatrul Național din Iași în R. P. Polonă ; formația muzicală din Pitești în Cuba ; Ansamblul „Doina Gorjului" în R. P. Albania ; expozițiile „Ștefan Luchian" în R. D. Germană ; de artă plastică contemporană în R. P. Polonă, U.R.S.S. și R. S Cehoslovacă ; de artă decorativă în R. P. Ungară ; Zilele filmului în R. P. Bulgaria și alte țări socialiste. Manifestările românești în țările socialiste s-au bucurat de o primire atentă din partea publicului, a specialiștilor și a presei cotidiene și de specialitate.

Concomitent, în 1972, au fost programate în țara noastră o serie de manifestări cultural-artistice din țările socialiste : 26 formații artistice de diferite genuri ; 20 de expoziții ; 15 gale, zile sau retrospective ale filmului, dintre care evidențiem următoarele : Teatrul „Mossoviet", Ansamblul de operă din Phenian, Orchestra filarmonică din Dresda, Ansamblul de cîntece și dansuri din R. P. Ungară, expozițiile de artă naivă din Iugoslavia, arta și cultura berlineză în sec. XVIII și XIX, gale ale filmului din R. P. Chineză, Cuba etc.

În cadrul schimburilor cu țările nesocialiste, au fost organizate acțiuni culturale cu 49 de țări din diferite zone. Și în acest an a existat preocuparea pentru lărgirea ariei geografice a prezențelor artei românești în diferite țări și în mod deosebit în țările în care au avut loc vizite ale tovarășului Nicolae Ceaușescu. Astfel, pentru prima oară au fost realizate acțiuni culturale în Republica Africa Centrală, Sudan, Zambia și Tanzania (expoziții de grafică, de cărți și discuri, gale ale filmului). Manifestări de succes au fost organizate în Republica Arabă Egipt și Algeria, prin concentrarea mai multor acțiuni în cadrul unor „săptămîni culturale românești".

Prezențe culturale de prestigiu au fost inițiate și realizate în multe țări din Asia și America Latină, constînd în : săptămîni ale filmului în India și Pakistan ; expoziții de artă grafică militantă în mai multe orașe din India ; retrospective ale filmului românesc în Argentina și Chile ; expoziție de gravură contemporană în Venezuela și Peru, participări la festivalurile internaționale ale filmului din Iran etc.

Ca și în anii trecuți, în 1972 a avut loc, de pildă, o serie de schimburi de seamă cu țările europene, cu S.U.A. și Canada. O preocupare majoră a constituit-o în aceste țări popularizarea în continuare a artei interpretative românești. În acest sens, formații valoroase de teatru, muzică și balet din capitală și alte orașe ale țării au efectuat turnee reușite dintre care menționăm : Opera Română din București în Grecia; Orchestra Filarmonică din Iași în R. F. a Germaniei ; Opera Română din Cluj în Italia; Orchestra Filarmonică „Banatul" din Timișoara în Italia ; Cvartetul „Muzica" în Austria, Canada și S.U.A. ; Corul „Madrigal" în Belgia și Elveția ; Teatrul Tineretului din Piatra Neamț în Danemarca ; Teatrul „Ion Creangă" în Italia, Canada și S.U.A. ; Teatrul Evreiesc de stat în Canada și S.U.A. ; Teatrul „Țăndărică" în Franța și Elveția.

De relevat că presa cotidiană și de specialitate din țările amintite a dedicat cronici largi artei interpretative românești, subliniind valoarea școlii muzicale și teatrale românești, înalta ținută artistică a formațiilor.

Mișcarea populară românească de amatori, cunoscută și apreciată peste hotare, și-a adus și ea o contribuție valoroasă la popularizarea artei noastre tradiționale. Astfel, 36 formații folclorice au efectuat turnee, anul acesta, în Austria, Anglia, Belgia, Elveția, Franța, R. F. a Germaniei, Cipru, Finlanda, Grecia, Italia, Olanda, Suedia și Turcia. În marea majoritate a cazurilor, formațiile noastre de amatori au participat la festivalurile internaționale de folclor, obținînd distincții importante.

În ce privește artele plastice, în 1972 au fost organizate un număr de 53 expoziții, dintre care relevăm următoarele : de pictură în Anglia ; de pictură și sculptură în Japonia ; de artă veche în Belgia ; de artă populară la Cairo și Alexandria ; de acuarelă și grafică în S.U.A. ; de sculptură în R. F. a Germaniei, Italia și Turcia ; de pictură (Al. Ciucurencu) în Grecia.

Referitor la schimburile de expoziții, subliniem prezența în România a unor expoziții străine reprezentative, de certă valoare, lucrări bine cunoscute peste hotare, ca de exemplu : „Aurul din El Dorado" ; „Secolul de aur al picturii napolitane", „Olandezul la el acasă și în lume", „Portretul englez", „Expresionismul german", „Tendințe constructiviste în arta ungară". În același timp, s-a constatat un interes crescînd peste hotare pentru lucrări românești de mare valoare artistică. Anul acesta, cartea românească a fost prezentă în expozițiile de la Montevideo, Buenos Aires, Tokio, Detroit, Ottawa, Sao Paulo, Nisa, München, Paris, Amsterdam, Budapesta, Berna, Londra, Kiev, precum și la tîrgurile de carte de la Leipzig, Varșovia, Sofia. Participăm anual la aproximativ 35 festivaluri internaționale ale filmului, precum și la numeroase concursuri.

Nu putem uita prezențele românești la activitatea celor 32 organizații internaționale cu caracter cultural. Merită menționat faptul că oameni de cultură din țara noastră fac parte din conducerea a 21 organizații internaționale .

De relevat participarea activă a delegației române la Conferința interguvernamentală UNESCO de la Helsinki, proiectele de recomandări inițiate de România fiind incluse în documentele finale ale conferinței. O contribuție mereu crescîndă la cunoașterea culturii românești peste hotare o aduc Bibliotecile române din Roma și New York, unde se desfășoară o bogată activitate culturală și artistică.

Schimburile de oameni de cultură pentru informare, documentare și specializare — care s-au desfășurat în baza acordurilor și programelor de colaborare bilaterală — au contribuit substanțial la difuzarea culturii românești în lume.

Literatura din România, scrisă în limbile română, maghiară, germană, sîrbă etc., expresie vie a realităților acestei țări și a marii noastre familii socialiste, a fost prezentă la numeroase tîrguri internaționale de carte din Europa și alte continente, afirmînd o viziune inedită și bogată asupra omului epocii contemporane, a pătruns în mari biblioteci, a fost tradusă în alte țări sau coeditată în ediții bilingve, în română și rusă, respectiv engleză, spaniolă, franceză, germană, maghiară. Activitatea unor scriitori și oameni de cultură ca Tudor Arghezi, Zaharia Stancu, Alexandru Philippide, Franyo Zoltan, Zeno Vancea, Mihai Pop a fost încoronată cu premiul „Herder", iar poezia cu un mesaj atît de umanist a lui Eugen Jebeleanu a luat, în Italia, premiul „Etna Taormina".

Sinteza strălucită a gîndirii creatoare a poporului român, valorificînd experiența noastră teoretică și practică în construcția socialismului, dezvoltînd creator, în noile condiții istorice, filozofia marxist-leninistă, opera celui mai bun fiu al poporului nostru, secretarul general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost tradusă, numai în ultimul an, în Iugoslavia, Anglia, Belgia, Brazilia, Republica Federală a Germaniei, Japonia, Uruguay, ducînd în lume mesajul sincer de pace, colaborare și prietenie între popoare, idei luminoase care călăuzesc politica internă și externă a partidului nostru, a Republicii Socialiste România, susținută cu toată ființa de întregul popor român.

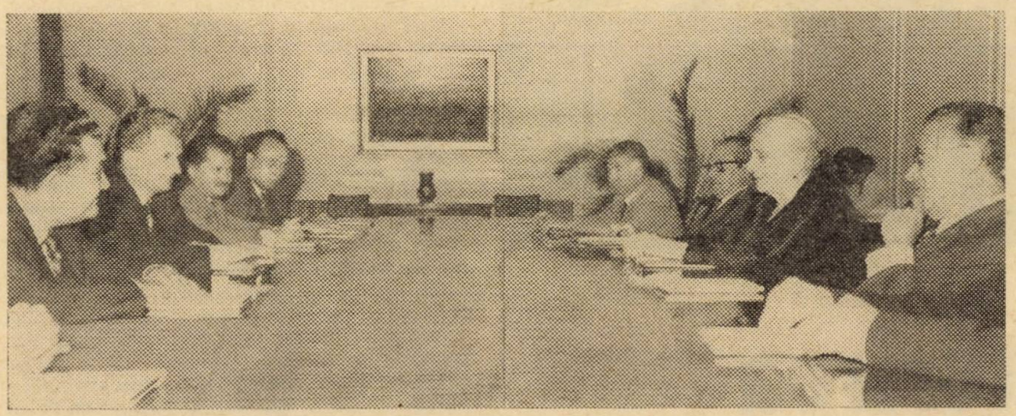

AUGUST

Convorbirile dintre delegația P.C.R., condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, și delegația P.C. din Spania, în frunte cu Dolores Ibarruri, președinta partidului, și Santiago Carrillo, secretar general al partidului, au evidențiat relațiile bune existente între cele două partide comuniste, întemeiate pe stimă și prețuire reciprocă, sprijin internaționalist, neamestec în treburile interne, independență și egalitate în drepturi.

OCTOMBRIE

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și a altor persoane oficiale române și străine se inaugurează cea de a doua ediție a Tîrgului Internațional de la București — amplă și prestigioasă manifestare care s-a bucurat de participarea a numeroase firme străine din 26 de state de pe glob. 156 de firme din România au prezentat 1 500 categorii de exponate care au reflectat puternicul dinamism economic al țării noastre. Desfășurată sub egida cooperării active internaționale, noua ediție a Tîrgului de la București s-a bucurat de un deosebit succes.

OCTOMBRIE

Președintele Nicolae Ceaușescu, care a efectuat o vizită oficială în Luxemburg, este întîmpinat de Marele Duce Jean de Luxemburg. Vizita în Luxemburg a șefului statului român, convorbirile purtate cu acest prilej și rezultatele lor, au fost primite cu satisfacție de ambele părți.

OCTOMBRIE

Întîmpinat de regele Belgiei, Baudouin I, președintele Nicolae Ceaușescu începe vizita oficială în Belgia, contribuție importantă la apropierea dintre cele două popoare, la dezvoltarea relațiilor de prietenie și cooperare, la edificarea destinderii europene.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu rostindu-și cuvîntarea în cadrul adunării festive

Sărbătorirea semicentenarului U.R.S.S.

Corespondență din Moscova de la Laurențiu Duță

În Palatul Congreselor din Kremlin s-a desfășurat, timp de două zile, ședința festivă comună a Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, a Sovietului Suprem al U.R.S.S. și a Sovietului Suprem al R.S.F.S.R. consacrată celei de-a 50-a aniversări a creării Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste. La festivitate au participat mii de reprezentanți ai oamenilor muncii din toate republicile sovietice, ai tuturor națiunilor și naționalităților din U.R.S.S. Au fost prezenți Leonid Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., Nikolai Podgornîi, președintele Prezidiului Sovietului Suprem, Alexei Kosîghin, președintele Consiliului de Miniștri, ceilalți conducători de partid și de stat ai Uniunii Sovietice.

În sală s-au aflat, de asemenea, delegații de partid și de stat din țări socialiste, delegații din alte țări ale lumii, invitate la festivitățile prilejuite de semicentenarul U.R.S.S. Din țara noastră, a fost prezentă delegația de partid și de stat condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat.

Nikolai Podgornîi, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem, a deschis adunarea festivă, făcînd o succintă prezentare a succeselor obținute în jumătatea de veac care a trecut de la înființarea U.R.S.S. de oamenii muncii sovietici, sub conducerea P.C.U.S., în toate domeniile de activitate și salutîndu-i cordial pe oaspeții din cele peste 100 de țări ale lumii aflați în sală.

Leonid Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., a rostit apoi o amplă cuvîntare.

El a relevat că făurirea, cu 50 de ani în urmă, a Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste a fost o continuare directă a operei marelui Octombrie, care a deschis o nouă epocă în dezvoltarea omenirii. După ce a evidențiat importanța, pe plan național și internațional, a actului de la 30 decembrie 1922, și după ce a făcut un bilanț al succeselor repurtate de poporul sovietic în jumătatea de veac care a trecut, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. a relevat că ultimele cinci decenii au fost marcate în toată lumea prin transformări social-politice de o amploare și profunzime fără precedent. „Revoluția socialistă a ieșit victorioasă într-o serie de țări din Europa, Asia și America, a apărut sistemul mondial al socialismului, a subliniat Leonid Brejnev. În lumea capitalismului, mișcarea muncitorească internațională a devenit o forță puternică, bine organizată și activă din punct de vedere politic. În majoritatea țărilor lumii s-a format și s-a întărit avangarda ei de luptă — partidele comuniste și muncitorești. S-a prăbușit pentru totdeauna sistemul asupririi coloniale creat de imperialism. Mai pe scurt, în acești 50 de ani, lumea s-a schimbat. Incontestabil că în toate aceste transformări istorice un rol important l-a avut Uniunea Sovietică".

„Considerăm, a afirmat în continuare vorbitorul, că principala noastră sarcină pe arena internațională este întărirea și dezvoltarea sistemului mondial socialist".

Relevînd apoi că U.R.S.S. a depus eforturi pentru reglementarea problemelor moștenite din vremea celui de-al doilea război mondial, pentru a însănătoși climatul politic din lume, și subliniind că relațiile cu multe state burgheze, inclusiv cu majoritatea țărilor din Europa occidentală, au trecut pe făgașul destinderii și colaborării reciproc avantajoase, Leonid Brejnev a remarcat faptul că în politica multor state capitaliste își spun tot mai mult cuvîntul elementele realismului.

Tratatele dintre U.R.S.S. și R.F.G., dintre Polonia și R.F.G., a arătat vorbitorul, complexul de convenții referitoare la Berlinul occidental, ca și tratatul privind bazele relațiilor dintre R.D.G. și R.F.G., ridicarea definitivă a blocadei diplomatice împotriva R.D.G. — toate acestea constituie pași dintre cei mai importanți ai evoluției Europei pe calea spre pace și securitate. Și toate acestea nu sînt victoria unilaterală a cuiva, ci un mare triumf al rațiunii și realismului în relațiile internaționale.

Popoarele își pun speranțe serioase în conferința general-europeană, a subliniat secretarul general al C.C. al P.C.U.S. Ele așteaptă ca această conferință să se ocupe de problemele cardinale ale întăririi păcii europene, să pună capăt suspiciunilor și temerilor generate de „războiul rece", să dea europenilor certitudinea pentru ziua de mîine. Principiile pe care trebuie să se bazeze securitatea popoarelor Europei sînt inviolabilitatea frontierelor de stat, neamestecul în treburile interne, independența, egalitatea în drepturi, renunțarea la folosirea forței sau la amenințarea cu folosirea ei.

Apreciind că a sosit timpul să se treacă pe ordinea de zi elaborarea unui program european de colaborare economică și culturală, vorbitorul a arătat în continuare că urmează să aibă loc, de asemenea, tratative cu privire la reducerea forțelor armate și armamentelor în Europa și că Uniunea Sovietică se pronunță pentru o pregătire serioasă și o desfășurare eficientă a acestor tratative. Consolidarea păcii în Europa, a subliniat Leonid Brejnev, este o problemă extrem de importantă pentru destinele întregii omeniri.

L. I. Brejnev a consacrat apoi o mare parte a cuvîntării sale mersului construcției comuniste în U.R.S.S. El a afirmat că de aproape doi ani, poporul sovietic muncește pentru îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XXIV-lea al P.C.U.S. Sarcinile pe care le-a trasat Congresul sînt uriașe și foarte complexe. Poporul răspunde partidului printr-o intensă activitate, printr-un eroism de masă în muncă.

Concentrîndu-ne atenția asupra sarcinilor curente — a spus vorbitorul — nu uităm perspectivele înaintării noastre. Cu atît mai necesară este planificarea științific fundamentată, cu spirit de previziune, a dezvoltării economice și sociale în zilele noastre, cînd U.R.S.S. pășește pe calea construirii comunismului. În aceste condiții, planificarea de perspectivă pe termene îndelungate constituie o problemă de importanță cu adevărat vitală. După cum se știe, aceasta și-a găsit expresia în hotărîrile Congresului al XXIV-lea al P.C.U.S. Potrivit indicației Congresului, C.C. al P.C.U.S. și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. au adoptat în acest an o hotărîre privind elaborarea planului de perspectivă îndelungată a dezvoltării economiei naționale a U.R.S.S. pe 1976—1990. Munca de

întocmire a planului (ea va continua pînă în 1975) este cea mai importantă sarcină economico-politică.

În încheierea cuvîntării sale, Leonid Brejnev a spus : Uniunea Sovietică păşeşte în întîmpinarea comunismului. Calea spre comunism nu va fi uşoară, şi noi o ştim. Va fi nevoie de o muncă vastă şi inspirată, de organizare, de o înaltă conştiinţă politică. Ştim, de asemenea, că oamenii sovietici au toate aceste calităţi, că vor şti să le întruchipeze în fapte şi vor fi în stare să atingă minunatele ţeluri pe care şi le-au propus.

Participanţii la lucrările şedinţei festive de la Kremlin au fost salutaţi de reprezentanţi ai oamenilor muncii din Uniunea Sovietică şi de oaspeţi de peste hotare.

Tovarăşul **Nicolae Ceauşescu**, primit cu vii aplauze, a rostit o cuvîntare de salut. El a relevat că făurirea primului stat al muncitorilor şi ţăranilor, a marelui stat sovietic multinaţional, a marcat un eveniment de însemnătate epocală în istoria omenirii, o măreaţă victorie a ideilor marxist-leniniste, o operă grandioasă a popoarelor eliberate de exploatarea şi asuprirea ţaristă. Modul în care Vladimir Ilici Lenin a definit caracterul noului stat sovietic multinaţional a avut un profund ecou asupra oamenilor muncii de pretutindeni.

„Îmi este plăcut să evoc, a spus în continuare secretarul general al Partidului Comunist Român, cu prilejul acestei aniversări relaţiile bune de prietenie, alianţă şi colaborare statornicite între Republica Socialistă România şi Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, între Partidul Comunist Român şi Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, între poporul român şi popoarele sovietice — relaţii bazate pe comunitatea orînduirii sociale, a ideologiei şi ţelurilor fundamentale, pe ideile marxism-leninismului şi internaţionalismului proletar. Dorim ca şi în viitor colaborarea multilaterală româno-sovietică să se intensifice, în interesul propăşirii popoarelor noastre, al cauzei generale a socialismului şi păcii".

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a relevat, apoi, că preocupîndu-se de edificarea cu succes a socialismului în ţara noastră, poporul român participă, totodată, în mod activ la întreaga desfăşurare a vieţii internaţionale. „Acţionăm consecvent — a declarat vorbitorul — pentru dezvoltarea continuă a relaţiilor de prietenie şi colaborare cu Uniunea Sovietică, cu celelalte ţări socialiste, pentru întărirea unităţii şi coeziunii popoarelor care edifică noua orînduire. Întărim, în acelaşi timp, solidaritatea şi lărgim relaţiile cu ţările care au păşit de curînd pe calea dezvoltării independente, de sine stătătoare ; în spiritul coexistenţei paşnice, extindem colaborarea cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială. La baza relaţiilor cu toate popoarele, situăm în mod ferm principiile independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii depline în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc.

Ca rezultat al acţiunii forţelor progresului şi păcii, al luptei popoarelor, în viaţa internaţională s-au obţinut în ultima vreme o serie de rezultate pozitive în direcţia destinderii, a înţelegerii şi colaborării între naţiuni. Cu toate acestea, nu putem uita că în lume se mai menţin focare de război şi încordare. De aceea, este necesar ca toate popoarele iubitoare de pace să-şi întărească unitatea pentru zădărnicirea politicii imperialiste de agresiune şi dominaţie, de folosire a forţei şi ameninţare cu forţa, a politicii de dictat şi amestec în viaţa statelor, pentru respectarea dreptului sacru al fiecărui popor de a-şi hotărî singur soarta, corespunzător intereselor sale fundamentale.

Ne exprimăm solidaritatea şi acordăm întregul nostru sprijin internaţionalist poporului vietnamez în lupta sa dreaptă pentru apărarea libertăţii şi suveranităţii naţionale. Condamnăm cu fermitate reluarea bombardamentelor de către Statele Unite împotriva Vietnamului. Sperăm că se va ajunge cît mai repede la încheierea unui acord care să pună definitiv capăt războiului dus de S.U.A. în Vietnam, astfel ca poporul vietnamez, toate popoarele din Indochina, să-şi poată hotărî calea dezvoltării viitoare fără nici un amestec din afară. Ne pronunţăm pentru rezolvarea conflictului din Orientul Apropiat pe baza rezoluţiei Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967, pentru soluţionarea problemelor populaţiei palestiniene în concordanţă cu interesele şi aspiraţiile sale naţionale.

Sîntem cu toţii preocupaţi de realizarea securităţii pe continentul european. Ne bucură că s-a ajuns la unele concluzii privind pregătirea conferinţei general-europene — şi sperăm că lucrările pregătitoare se vor încheia cu succes, cît mai repede, pentru a se putea trece la organizarea şi ţinerea conferinţei. Aşa cum ţările socialiste au afirmat nu o dată, inclusiv la reuniunea de la Praga din ianuarie anul acesta, conferinţa europeană ar trebui să ducă la stabilirea clară a principiilor noi, de egalitate şi respect reciproc, care trebuie să stea la baza relaţiilor dintre toate ţările, la adoptarea unor angajamente ferme din partea statelor europene care să excludă orice folosire a forţei sau ameninţarea cu forţa. Conferinţa va trebui să deschidă calea intensificării colaborării reciproc avantajoase pe plan economic, tehnico-ştiinţific, cultural şi în alte domenii, între state. De asemenea, considerăm util ca la conferinţă să se ajungă la crearea unui organism permanent al tuturor statelor interesate. România este hotărîtă — a subliniat secretarul general al P.C.R. — să contribuie activ atît la pregătirea, cît şi la desfăşurarea conferinţei, convinsă că aceasta corespunde intereselor cauzei colaborării popoarelor de pe continent, tuturor popoarelor lumii.

Partidul nostru, a continuat tovarăşul Nicolae Ceauşescu, dezvoltă în mod consecvent relaţiile de prietenie şi solidaritate cu toate partidele comuniste şi muncitoreşti, cu mişcările de eliberare naţională, cu celelalte forţe muncitoreşti, democratice, progresiste, cu întregul front antiimperialist, aceasta corespunzînd cauzei progresului social, păcii şi colaborării între popoare".

Cu prilejul prezenţei sale în Uniunea Sovietică la festivităţile consacrate semicentenarului făuririi U.R.S.S., tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a avut o întrevedere cu tovarăşul Leonid Ilici Brejnev, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

În cursul convorbirii a avut loc un schimb de păreri cu privire la dezvoltarea colaborării româno-sovietice, precum şi asupra unor probleme internaţionale actuale.

Întrevederea dintre tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Leonid Ilici Brejnev s-a desfăşurat într-o atmosferă de prietenie şi sinceritate.

Vietnam: imperativul negocierilor

În timp ce convorbirile confidenţiale de pace rămîn suspendate, Statele Unite continuă acţiunile militare împotriva R. D. Vietnam. Majoritatea bombardierelor strategice B-52 din Asia de sud-est au efectuat raiduri fără precedent asupra zonelor dens populate din jurul oraşelor Hanoi şi Haifong, precum şi într-un mare număr de provincii din R. D. Vietnam. Astfel, după cum se arată în declaraţia Ministerului de Externe al R. D. Vietnam dată publicităţii la 24 decembrie, începînd de la 21 decembrie 1972, S.U.A. au trimis în mod repetat valuri de avioane, inclusiv bombardiere strategice B-52, pentru a efectua bombardamente împotriva unui mare număr de cartiere şi a periferiilor Hanoiului şi a oraşului portuar Haifong, a altor localităţi şi centre populate nord-vietnameze. În cursul unor asemenea acţiuni, bombardierele B-52 au distrus spitalul Bach Mai din Hanoi — unul din cele mai mari aşezăminte medicale ale ţării — numeroşi medici, pacienţi şi studenţi practicanţi fiind ucişi. În cursul aceluiaşi bombardament, a fost lovit şi un lagăr de detenţie pentru piloţii americani luaţi prizonieri.

În semn de protest împotriva escaladării de către S.U.A. a acţiunilor militare în Vietnam, delegaţiile R. D. Vietnam şi Guvernului Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud participante la negocierile de la Paris nu au luat parte la şedinţa de joia trecută între cei patru. De asemenea, sîmbătă, delegaţia R. D. Vietnam a dat publicităţii o declaraţie în care se precizează că, în semn de protest împotriva escaladării acţiunilor militare, este obligată să amîne iarăşi întîlnirea care urma să aibă loc între experţii delegaţiilor R.D. Vietnam şi S.U.A. la conferinţă.

Cu prilejul sărbătorilor de iarnă, Guvernul Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud a anunţat într-o declaraţie că va înceta temporar (pe parcursul a două perioade de cîte 24 de ore) acţiunile militare pe întregul teritoriu al Vietnamului de sud.

În urma bombardamentelor americane, ambasadele din Hanoi ale Egiptului, Indiei şi Bulgariei au fost avariate, iar nava comercială poloneză „Josef Conrad", aflată în portul Haifong, a fost scufundată. În declaraţii oficiale, statele lezate au protestat hotărît şi au cerut încetarea neîntîrziată a bombardamentelor şi a oricăror acte de război împotriva poporului vietnamez, precum şi semnarea grabnică de către guvernul american a acordului cu privire la încetarea războiului şi restabilirea păcii în Vietnam. La rîndul său, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, a declarat într-un interviu radiodifuzat că negocierile în problema Vietnamului trebuie reluate cît mai grabnic posibil.

În aceste zile, cercuri largi ale opiniei publice se pronunţă ferm pentru reluarea negocierilor de pace şi crearea unui cadru propice desfăşurării lor cu succes, pentru semnarea acordului convenit la 20 octombrie între R.D. Vietnam şi Statele Unite.

Ecoul internațional al proclamării REPUBLICII

Dr. Traian Caraciuc

Înlăturarea regelui de pe scena politică a României și trecerea țării noastre de la monarhie la republică populară au constituit un eveniment remarcabil în lupta secular a poporului român pentru emanciparea sa națională și socială, au deschis o nouă etapă istorică — etapa edificării socialismului. În același timp, apariția pe harta lumii contemporane, aflată într-un proces adînc de transformare revoluționară, a unei noi republici s-a înscris ca important eveniment al vieții internaționale, a avut un puternic ecou pe meridianele globului ; ea a fost viu comentată în declarații oficiale, în emisiuni de radio, în presă, iar, mai tîrziu, a fost reluată în ample lucrări monografice.

UN PRELUDIU INSISTENT AL UNEI PRĂBUȘIRI INEVITABILE

Încă în perioada imediat următoare victoriei insurecției armate din august 1944, opinia publică internațională manifesta un interes deosebit pentru problemele românești, încerca să descifreze sensurile evoluției evenimentelor, să pătrundă în intimitatea fenomenelor, sesiza apariția unor noi contradicții între rege și popor, între monarhie și forțele democratice, avansa diverse pronosticuri.

Confruntarea dintre puterea democratică și monarhie devenea tot mai puternică și se rezolva treptat în favoarea maselor populare, conduse de partidul comunist și angajate hotărît în lupta pentru transformarea revoluționară a societății românești. Criza ivită în raporturile dintre guvern și monarhie, în cea de a doua jumătate a anului 1945, criză care a intrat în istorie sub denumirea de „grevă regală" și care s-a sfîrșit printr-un eșec pentru rege, apărea ca un nou simptom al slăbirii monarhiei. Arthur Gould Lee era de părere că „rezultatele «grevei» îi răpiseră regelui unul din cele mai importante prerogative ale sale, dreptul de a demite un guvern".[1] Alegerea noului parlament, în care clasa muncitoare și forțele sociale aliate ei aveau preponderență, a îngustat și mai mult poziția monarhului. Referindu-se la atitudinea regelui Mihai față de Adunarea Deputaților aleasă în anul 1946 și, în mod deosebit, față de deschiderea lucrărilor acesteia, ziaristul american R.N. Markham consemna : „Problema dacă regele trebuie sau nu să le deschidă a fost îndelung și aprig dezbătută, întrucît prezența lui ar fi sancționat alegerile ce au avut loc. Regele s-a hotărît să le deschidă. Singura lui alegere a fost aceasta sau abolirea. Lumea comunistă terminase cu el, și Mihai știa aceasta" [2].

Anul 1947 avea să aducă noi elemente de dispută între monarhie și guvern, elemente care aveau să fie urmărite de observatorii politici și organele de presă internaționale. Făcînd un tur de orizont asupra desfășurării situației interne din România, săptămînalul american „Time" scria în octombrie 1947 : „De doi ani încoace regele marionetă încearcă cu înversunare să-i înfrîngă pe comuniști ; practic, însă, el este prizonierul lor virtual".

La începutul lunii noiembrie, regele Mihai a făcut o călătorie oficială la Londra, cu prilejul căsătoriei prințesei Elisabeta a Angliei. Presa occidentală urmărea cu interes această călătorie. Comentatorul diplomatic J. Pertinax scria, la 5 noiembrie 1947 : „Sînt mari șanse ca regele Mihai al României să nu se mai înapoieze în țară, după ce va lua parte la căsătoria Principesei Elisabeta la Londra", „Il Gazzetino del Lunedi" evalua „bagajul regesc", apreciindu-l „prea mare pentru o simplă călătorie" și opinînd că era posibil ca regele să rămînă în capitala Marii Britanii.

La Londra, regele a avut o suită de întrevederi și consultări în care a primit sfaturi și încurajări, dar nici o asigurare concretă de sprijin în cazul unei confruntări directe cu guvernul. „Cea mai bună politică de urmat — îi spunea Winston Churchill în timpul recepției de la Buckingham Pallace — este să privești întotdeauna pericolul în față".

După multe discuții purtate atît în anturajul regal cît și cu persoane oficiale din străinătate, regele a hotărît să se întoarcă în țară, să încerce instaurarea unui modus vivendi între monarhie și forțele democratice. „Părăsind Elveția pentru a se întoarce în țară — comenta postul de radio Berna — regele Mihai nu-și făcea nici o iluzie asupra soartei ce-i era rezervată. La București i s-a lăsat să înțeleagă că menținerea monarhiei nu era compatibilă cu regimul democratic și popular pe care-l instaurau comuniștii".

Regele se crampona cu ultimele sale forțe de putere încerca să reziste șuvoiului revoluționar, dar soarta monarhiei era legată în perspectivă nu de perioade istorice, nu de ani, ci de zile, poate chiar de ore.

PRIMELE ECOURI ALE ABDICĂRII REGALE ȘI ALE PROCLAMĂRII REPUBLICII

În după-amiaza zilei de 30 decembrie 1947, posturile de radio și emisiunile agenției române de presă transmiteau în țară și peste hotare știrea abdicării regelui, a proclamării republicii.

Vestea proclamării Republicii a fost salutată cu emoție de prietenii noștri de pretutindeni. „Întreaga țară, de la București și pînă la Iași și de la Constanța pînă la Arad — scria ziarul «Pravda» — este cuprinsă de un entuziasm fără precedent".

În Ungaria, ziarul „Szabad-Nep" releva că „abolirea monarhiei și transformarea României într-o republică democratică fac democrația română mai puternică. Salutăm cordial lichidarea monarhiei ca un mare succes al democrației române". „Poporul albanez, împreună cu toate națiunile democratice — consemna «Bashkimi» — privește cu admirație dezvoltarea democrației române și urează poporului român noi succese în această direcție". Ziarul polonez „Glos Ludu", într-un articol special consacrat României, sublinia consecințele negative pe care le-a avut monarhia asupra dezvoltării țării. „Monarhia și curtea regală — scria ziarul — au fost baza naturală pentru menținerea țării la un nivel social, economic și cultural înapoiat, lichidarea ei a fost rezultatul schimbărilor democratice din această țară". Subliniind semnificația istorică a nașterii noii republici, ziarul iugoslav „Politika" scria : „După realizarea unei Românii cu adevărat independente, după instaurarea unei democrații populare în această țară, monarhia nu-și mai avea loc". Ziarul „L'Humanité", salutînd „nașterea celei mai tinere republici din Europa", arăta : „Francezii văd în aceasta un prilej de dublă satisfacție : în primul rînd, înaintarea pe drumul democrației a unui popor care, prin tradiții, a fost un aliat de nădejde al Franței și, în al doilea rînd, pentru că

[1] Arthur Gould Lee, „Crown Against Siekle" (Coroana împotriva secerii), Londra, 1950, p. 141.

[2] Arhivele Statului, Fondul Ministerului Informațiilor, Buletine radio-informative, dosarul 122/1948, fila 8.

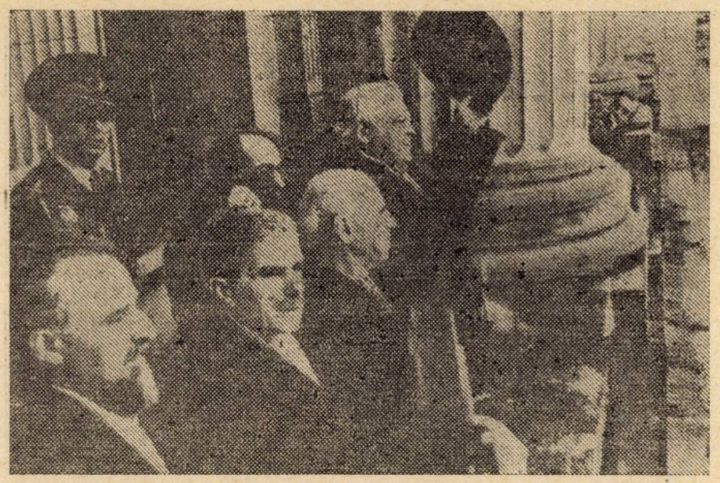

Mulțimea salută primul Prezidiu al Republicii Populare Române, compus din C. I. Parhon, Mihail Sadoveanu, Ștefan Voitec, Gh. C. Stere și Ion Niculi

Proclamarea Republicii oglindită în paginile presei internaționale

„Scînteia" despre istoricul eveniment

progresul regimului popular este admirat de toți muncitorii din țara noastră". „România — relata «L'Ordre de Paris» — s-a debarasat de regele său. Republica română nu s-a născut în sînge ca prima republică (franceză n.n.) și este cu atît mai bine pentru România".

Izolarea politică tot mai evidentă a monarhiei, îngustarea continuă a influenței sale în activitatea de stat, reducerea la maximum a bazei social-economice, precum și imposibilitatea unui sprijin extern au făcut ca abolirea monarhiei să decurgă, după părerea ziarului „Le Monde" din 1 ianuarie 1948, ca „un proces normal". „Le Suisse" releva că „ruptura a putut să se producă fără complicații, avînd în vedere că, de aproape trei ani, regele nu avea practic nici o putere". Iar publicația franceză „Regard" sublinia că în „România nu s-a ridicat nici un singur protest în fața abdicării regelui Mihai și Adunarea română a votat proclamarea republicii în unanimitate". Referindu-se la evenimentele din ultimele zile ale anului 1947, din România, „Gazette de Lausanne" opina : „A realiza lucruri mari cu complicații cît mai mici și nu lucruri mici cu complicații mari, aceasta este formula ultimilor ani".

În ziua de 30 decembrie și în zilele următoare, presa și posturile de radio din Marea Britanie au acordat primelor știri din România o atenție deosebită. Corespondentul agenției Reuter informa din București că, în ziua de miercuri, 30 decembrie, o mare masă de demonstranți s-au adunat în Piața Palatului, manifestînd pentru noua republică. „În Anglia — relata Radio Londra, în ziua de 2 ianuarie 1948 — metoda românească de a rezolva problemele importante a făcut o impresie excelentă". „Nu abdicarea regelui — spunea comentatorul B.B.C. — a surprins lumea, ci faptul că el a putut domni atît de mult într-un stat comunist". Articolul publicat în „Manchester Guardian" de Alexander Werth releva că „menținerea monarhiei în România ar fi fost o anomalie istorică". Iar ziarul „Times" arăta că înlăturarea lui Mihai „era urmarea alunecării din ce în ce mai accentuate a României spre stînga".

Presa din Italia aprecia în general pozitiv transformările esențiale intervenite în structura de stat a României. „Il Messagero" constata că „abdicarea lui Mihai nu a surprins opinia publică italiană". „Roma-Napoli" de la începutul anului 1948 ajunge la următoarea concluzie : „Trebuie să recunoaștem cinstit că România nu pierde mare lucru cu plecarea ultimului reprezentant al dinastiei Hohenzollern-Sigmaringen, care a dat naștere unei serii întregi de scandaluri și delicte".

AMPLE REZONANȚE PE DIFERITE MERIDIANE

Victoria poporului român în confruntarea cu monarhia era relevată, pe drept cuvînt, nu numai ca un mare succes al democrației românești, ci și ca un eveniment internațional semnificativ pentru întărirea

forțelor socialismului, progresului și democrației de pretutindeni.

În Uniunea Sovietică, în țările de democrație populară, în presa comunistă și democratică din țările capitaliste, abolirea monarhiei a declanșat un puternic ecou, satisfacție și bucurie față de victoria poporului român. „Succesele obținute de poporul român — scria ziarul «Pravda» — dovedesc din nou lumii întregi forța nelimitată a acestui tip nou de stat — republica populară". „Victoria republicii în România — scria «L'Humanité» — încheie un an cu un bilanț pozitiv pentru forțele democrației din lumea întreagă".

Maurice Thorez, secretar general al C.C. al P.C. Francez, arăta că proclamarea republicii române „a stîrnit un avînt, care umflă pînzele mișcării democratice, antrenînd lumea către înfăptuirea cît mai grabnică a socialismului și comunismului". În același context se înscrie și aprecierea făcută de „Rabotnicesco Delo", organul P.C. din Bulgaria, care scrie într-unul din numerele sale de la începutul anului 1948: „Înlăturarea monarhiei înseamnă consolidarea definitivă a democrației populare în România. Fără îndoială, aceasta constituie un mare succes pentru apărarea democrației și păcii în lumea întreagă". În cuvîntarea rostită cu prilejul Anului Nou, primul ministru al Cehoslovaciei, Klement Gottwald, declara că victoria clasei muncitoare din România „are o deosebită importanță internațională, face ca frontul democrațiilor populare să intre în noul an întărit". Subliniind semnificația istorică a nașterii unei noi republici în această zonă a Europei, ziarul „Borba" arăta: „poporul Iugoslaviei se bucură de noua victorie a democrației române — proclamarea Republicii Populare Române. Aceasta constituie victoria forțelor democratice în luptele lor pentru construcția țării și întărirea democrației".

Comentînd tendința obiectivă a procesului de înnoire a Europei, cotidianul „Tribune des Nations", într-un articol intitulat „Plecarea regelui României", scria: „În măsura în care lumea modernă e socialistă, contradicția între monarhie și regim e evidentă și, în mod necesar, trebuia să dispară ori guvernul socialist, ori regele. Climatul republican, climatul socialist... iată climatul Europei și al lumii. El este ostil monarhiei. Acesta e marele adevăr care l-a silit pe regele Mihai al României să redevină prințul de Hohenzollern-Sigmaringen".

Abdicarea regelui României și instaurarea republicii au găsit, de asemenea, ecou în comentariile unor ziare și posturi de radio din S.U.A., Belgia, Olanda, Elveția, Turcia, Spania, Portugalia, Danemarca, Austria, Finlanda, Norvegia, în țările din America Latină, precum și în alte părți ale lumii.

■

Retrospectiva mărturiilor internaționale, a ecoului pe care proclamarea republicii l-a avut peste hotare pun în valoare prezența activă a poporului român în complexul marilor probleme ale contemporaneității. În pofida unor aprecieri diferite, a unor informații contradictorii sau a unor aspecte de senzație, majoritatea relatărilor pun pregnant în evidență contribuția oamenilor muncii din România la întărirea forțelor socialismului, democrației și păcii, atașamentul profund al poporului nostru față de marile idealuri ale umanității și civilizației. Tînăra republică era privită cu simpatie și bucurie de tot ceea ce era progresist și înaintat în lume. Republica Populară Română se încadra activ în viața internațională, prestigiul și autoritatea sa cunoscînd, în anii socialismului, dimensiuni necunoscute în întreaga istorie a poporului nostru.

EUGEN BARBU

POEMUL LUMII

Unul dintre cei trei cosmonauți americani care au mers cu „Apollo 17" pe Lună, debutant în zboruri cosmice, a exclamat văzînd Pămîntul: „Ce lucru fragil, ar trebui văzut de un poet!" Nu știu cînd se vor încumeta oamenii de știință să invite într-o navă spațială pe un poet, dar ideea nu era rea...

Într-o revistă străină am văzut și eu Terra fotografiată de la o mare distanță. Avea, într-adevăr, ceva fragil, ceva viu parcă, sugera ideea unui creier uman, a unui măr celest, azuriu, plutind în apele nesfîrșite ale văzduhului, planeta noastră era un lucru frumos, într-un cuvînt.

Am zburat de mai multe ori deasupra oceanului și a mărilor, am văzut orașele lumii de sus, de la mii de metri; casele arătau ca niște cubulețe de copii, iar străzile aveau ceva de fire de lînă risipite de jocul unei pisici. Da, lumea pare un lucru fragil. O imensă îndulșare te cuprinde sus, în văzduh, gîndindu-te la căminul personal. Acolo, totul pare atît de nesfîrșit și, vai, așezările noastre abia niște sate oarecari. Deasupra munților ai impresia unei severități incomensurabile și explozia zăpezii în soare te amețește numai privind-o. Dar nesfîrșita apă? Ore întregi deasupra unei suprafețe care nu are nimic ostil în ea privită de la acea distanță; vapoarele, mici închipuiri umane care plutesc nesfîrșit de încet sub avion...

Cetăți scufundate, înghițite de valuri, lîngă insulele Bahamas, cu ceva straniu de catastrofă neașteptată, ziduri care nici nu s-au prăbușit, nici nu au fost stăpînite de apă, acum numai perdele înverzite, cu mușchi uriași crescuți pe ele, prevenitor, apărîndu-le de sarea oceanului, ce ciudat, asta îmi sugera înălțimea lor care devenise inutilă în fața valurilor... O Veneție neagră, undeva în China, cu case de culoarea tușului, pe care timpul pusese o imperioasă pecete, cu străzi tăcute de apă, cu jonci și copii care se mai strigau în acel decor milenar contrazicînd parcă impresia de lipsă de viață; sumbrele păduri siberiene sub biciul unui vînt nevăzut, glaciaritatea Baikalului semănînd atît de bine cu tărmii cei mai avansați ai Canadei, și ei erodați de frunze roșii care înghițeau peisajul neclintit. Ardentele ziduri mexicane, cu nelipsiții cactuși și acea sumbră privire din ochii țăranilor ascunși în văgăuni pietroase, dar jungla privită și ea de sus, cu toată tăcerea infernală pe care o bănuiai, dedesubt? Pot să uit deșertul într-o noapte rece, cînd Sahara scheuna toată de țipete ciudate de ființe nevăzute sau strania culoare a Mediteranei care mîngîia parcă cu valurile ei micuțele insule grecești, pline de mitologii, de cîntec și de un soare mai dulce decît oriunde...

Atena solemnă, încremenită, cu acele oase sfinte de piatră ale gîndirii omenești arhitecturale, sfidînd vremea nemiloasă, tot frumoase și cîntătoare la amurg, cînd soarele parcă urca Parthenonul în genunchi, ca o ființă vie, în sfîrșit, Italia meditativă din Umbria, cu cetățile ei ascunse de prima vedere, cu severe ziduri crenelate, ori nemaipomenitul Toledo în care sufletul îngheață, oraș de deșert și el, aspru, mîncat de istorie, plin de spiritualitate...

De ce călătorim? Pentru a ne cunoaște, pentru a ne schimba, pentru a ne îmbogăți. În fiecare secundă, trenuri și avioane, autocare și vapoare cară omenirea dintr-un loc în altul. Fiecare secundă este marcată de o curiozitate legică undeva, sufletul se primenește, alergăm împotriva obișnuinței, vrem să uităm gesturile rituale, vrem să aflăm, vrem să comparăm, vrem să știm cum trăiesc alții și să le spunem altora cum trăim noi. Gări, aeroporturi, porturi, toate adevărate porți ale curiozității omenești, deschise călătorilor. Pe urmă, unde mai pui farmecul așteptării călătoriei, acea nemaipomenită plăcere de a povesti cunoscuților la întoarcere pe unde ai fost, și mereu amintirea neștearsă a unui ținut pe care nu-l știai și l-ai descoperit cu privirile încîntate. Tot ce e nou ți se pare măreț, unic, fără a te gîndi că și altora ținuturile tale li se par la fel, tocmai pentru că erau necunoscute...

Poemul lumii...

Numai după ce călătorești mult poți să înțelegi binefacerile păcii. Pagina de ziar care-ți vorbește despre războaiele de aiurea pot să-ți dea sau nu imaginea unei primejdii potențiale, fotografiile te pot pune pe gînduri, dar privind de la geamul trenului sau prin fereastra avionului lumea începi să te crispezi. Dacă aceste minuni pașnice în soarele de vară vor fi distruse? Dacă bazilicile de sute de ani, cu vitralii de o valoare inestimabilă, se vor face țăndări? Dacă orașele minune, cum ar fi Assisi sau Veneția cea amenințată de mare, vor fi date flăcărilor?

Totdeauna în astfel de clipe mă gîndesc că înțelepciunea umană va pricepe mai devreme decît sperăm, că numai înțelegerea reciprocă, numai amiciția oamenilor pot salva această minunată planetă pe care muncim, suferim, iubim, împodobită de geniul celor ce o locuiesc, planetă cu adevărat fără egal, un măr celest, azuriu, plutind pe apele nesfîrșite ale văzduhului...

Terra...

ANUL INTERNAȚIONAL 1972

„Consider că problemele majore care confruntă omenirea contemporană — spunea tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — impun participarea activă la viața internațională a tuturor statelor — mari și mici — promovarea contactelor, discuțiilor și tratativelor ca mijloc de lichidare a conflictelor, de depășire a litigiilor, găsirea de soluții politice pentru stingerea focarelor de încordare, pentru întărirea păcii mondiale".

puncte de reper

Mihai Matei

Încercarea de a defini fizionomia unui „an politic" întîmpină o dublă dificultate de cuprindere : pe de o parte, din cauza multitudinii faptelor și multiplei lor interconexiuni ; pe de altă parte, evenimentele calendaristic încadrate în cele 365 sau 366 de zile au, de cele mai multe ori, rădăcini în anii precedenți și prelungiri în viitor, reprezintă cristalizarea unor evoluții mai vechi sau momentul inițial al unor procese de durată.

Reținînd aceste limitări, se poate spune, totuși, că un an este caracterizat de evenimentele pe care le circumscrie, prin aceea că faptele — desigur, diverse și, uneori, contradictorii — reușesc să ateste apariția, persistența sau accentuarea unor tendințe politice, clarifică nu numai problemele ce confruntă contemporaneitatea, dar și soluțiile alternative, definesc sau confirmă imperativele vieții internaționale.

DREPTUL ȘI DATORIA DE A CĂUTA SOLUȚII

Am asistat, în 1972, la continuarea unor procese caracteristice perioadei recente. Obținînd rezultate remarcabile în dezvoltarea lor internă și participînd activ la viața internațională, cele 14 țări socialiste au evidențiat, pe plan mondial, forța și prestigiul acestei orînduiri ; în lumea capitalistă, modificarea raporturilor de pondere, îndeosebi economică, a diminuat poziția de lider a Statelor Unite ; s-au afirmat tot mai energic forțe noi, rolul tinerelor state independente, al țărilor mici și mijlocii a cunoscut noi afirmări. Sînt evoluții pozitive, conforme cu deziderațul general al făuririi unei lumi în care să domnească o etică internațională nouă, excluzînd forța și presiunile, favorizînd cooperarea, permițînd fiecărui stat, fiecărei națiuni să decidă în deplină libertate asupra drumului său în istorie.

Nu poate fi, însă, evitată constatarea că mai există forțe ostile destinderii și stabilirii unui tip nou, principial, de relații interstatale, că există încă probleme spinoase, complexe, urgente, care se cer soluționate în interesul, tocmai, al instaurării generale, definitive a unui climat nou în relațiile internaționale. Așadar, sînt justificate speranțele, dar nu și iluziile — și, îndeosebi, sînt necesare noi eforturi din partea tuturor forțelor de progres ale omenirii.

Experiența istorică a demonstrat, în nenumărate ocazii, că, în acțiunile de lichidare a conflictelor și de eliminare a surselor de conflict, de promovare a cooperării, o premisă necesară a succesului este participarea, în condiții de deplină egalitate, a tuturor părților interesate. În contextul contemporan, marile probleme — cum sînt pacea și securitatea internațională, dezarmarea, lichidarea subdezvoltării — interesează toate statele lumii. Totodată, prin eliminarea litigiilor și promovarea bunei înțelegeri pe plan regional, prin favorizarea colaborării bi și multilaterale, fiecare stat este în măsură să aducă prețioase contribuții la cauza generală a destinderii și conlucrării pașnice.

Concluzia logică este aceea că trebuie asigurată respectarea riguroasă a dreptului fiecărui stat de a participa la elaborarea de soluții acceptabile în problemele ce-l interesează, este necesară „valorificarea optimă a resurselor politice", a potențialului constructiv al fiecărui membru al comunității internaționale. Totodată, ținînd seama de efectul pozitiv pe care îl are fiecare inițiativă aptă să faciliteze rezolvarea unor probleme controversate, fiecare valorificare a posibilităților de cooperare — apare ca o îndatorire a tuturor factorilor politici responsabili să persevereze în căutarea căilor celor mai adecvate, să nu irosească nici o conjunctură favorabilă, nici un prilej de promovare a destinderii, înțelegerii și conlucrării. În această privință, exigențele opiniei publice, factor tot mai activ în viața internațională, sînt evidente.

ROMÂNIA — UN ROL DINAMIC, CONSTRUCTIV ÎN VIAȚA INTERNAȚIONALĂ

Recapitulînd ampla cronică a activității internaționale românești în 1972, putem constata, cu satisfacție și legitimă mîndrie, că România socialistă s-a afirmat, și în acest an, ca un participant activ și consecvent la eforturile consacrate asigurării păcii, securității și cooperării. Inițiativele și luările de poziție ale țării noastre sînt primite cu interes și apreciere pe plan internațional, caracterul realist și constructiv al contribuției românești la dialogul mondial fiind general recunoscut. Prestigiul României în lume este considerabil sporit prin activitatea neobosită a secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, personalitate politică elogios apreciată pe plan internațional pentru meritele sale în promovarea relațiilor de conlucrare pașnică între state.

România a reușit să-și asume un rol dinamic, pozitiv în arena internațională prin inițierea unor acțiuni de cooperare bi și multilaterală, prin participarea constructivă la dezbaterea unor probleme de larg interes, prin afirmarea consecventă, în relațiile cu toate țările lumii, a principiilor care, conform unui consens tot mai larg, trebuie să guverneze, fără excepții, raporturile interstatale : respectarea suveranității și independenței, a deplinei egalități în drepturi, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc, respectarea dreptului inalienabil al fiecărui popor de a-și alege căile de dezvoltare liber, în conformitate cu interesele și aspirațiile sale.

Anul 1972 a adus numeroase confirmări acestei orientări a acțiunii diplomatice românești.

În martie și aprilie, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în opt țări africane a reprezentat o ilustrare elocventă a relațiilor României cu statele aflate de puțină vreme pe calea dezvoltării independente. Ea însăși țară în curs de dezvoltare, România s-a dovedit un partener animat de spirit de solidaritate și dispunînd de capacitatea de a coopera multilateral, pe baza egalității în drepturi. Eveniment de seamă în evoluția relațiilor bilaterale, vizita în țările Africii a ocazionat reafirma-

LUMEA '72

IANUARIE

Problema petrolului — între altele, sub aspectul raporturilor dintre țările exportatoare de petrol și marile companii petroliere — a marcat anul care se încheie. Conferința care s-a deschis în ianuarie la Geneva între reprezentanții celor 11 state membre ale O.P.E.C. și cei ai marilor companii s-a desfășurat sub semnul voinței țărilor producătoare de a avea cuvîntul decisiv în exploatarea propriilor lor bogății.

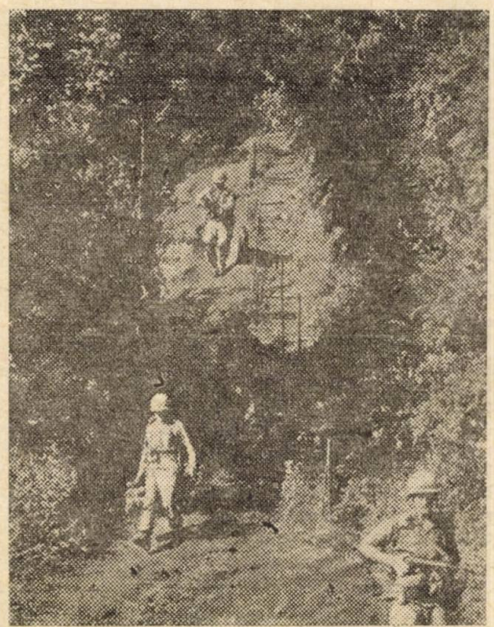

Sub presiunea opiniei publice, o parte a efectivelor americane au fost retrase din Vietnam. O parte, nu toate. În fotografie, ostaș din infanteria marină a S.U.A. patrulînd în delta Mekongului.

IANUARIE

În Marea Britanie, anul a început sub semnul mișcărilor revendicative ale clasei muncitoare. Greva care a început la 9 ianuarie în industria cărbunelui — și care avea să se încheie la 29 februarie cu izbînda greviștilor — a fost prima grevă generală din 1926 încoace în acest sector economic.

IANUARIE

Declarația consfătuirii Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, întrunită la Praga (25—26 ianuarie), se pronunță în favoarea „organizării cît mai urgente a conferinței general-europene pentru securitate și colaborare, la care să participe, pe baza egalității în drepturi, toate statele europene, precum și S.U.A. și Canada".

FEBRUARIE

Moment semnificativ pentru terenul pe care l-au cîştigat în viaţa internaţională tendinţele favorabile destinderii : vizita preşedintelui Nixon în R.P. Chineză (21—28 februarie). În clişeu, primirea de către preşedintele Mao Tzedun.

MARTIE

În primăvară au fost reluate, într-un ritm susţinut, negocierile dintre Partidul Comunist Francez şi Partidul Socialist Francez, care aveau să ducă la acordul din vară asupra programului comun de guvernămînt. Una din reuniunile organelor conducătoare ale celor două partide : la masa de şedinţă, al treilea din stînga, Georges Marchais ; al doilea din dreapta, François Mitterrand.

Presiunile externe şi presiunile reacţiunii interne împotriva Unităţii Populare au menţinut situaţia din Chile în atenţia opiniei publice de-a lungul întregului an 1972. Preşedintele Allende a reafirmat că nu va precupeţi nici un efort pentru a apăra interesele patriei şi chilienilor.

rea sprijinului militant al României pentru lupta antiimperialistă a forţelor progresiste africane, a mişcărilor de eliberare naţională.

În octombrie, vizitele întreprinse de şeful statului român în Belgia şi Luxemburg s-au încheiat cu un bilanţ deosebit de pozitiv, rezultatele privind atît dezvoltarea pe o treaptă superioară a colaborării bilaterale, cît şi statuarea, în documente remarcabile prin precizia termenilor — este vorba despre cele două Declaraţii comune solemne — a principiilor care pot şi trebuie să constituie temelia raporturilor între toate statele lumii, indiferent de sistemul social-politic, de mărime sau potenţial. Prin afirmarea acestor valoroase poziţii principiale, declaraţiile solemne româno-belgiană şi româno-luxemburgheză răspund dezideratului vital al contemporaneităţii de aplicare generalizată a acestor principii în viaţa internaţională.

De asemenea, în toamnă, la New York, propunerea românească privind „Creşterea rolului Organizaţiei Naţiunilor Unite în menţinerea şi întărirea păcii şi securităţii internaţionale, în dezvoltarea colaborării între toate naţiunile, în promovarea normelor dreptului internaţional în relaţiile internaţionale“ a beneficiat de zeci de oferte de coautorat şi, în final, de votul unanim al delegaţiilor — două ilustrări ale aprobării faţă de preocuparea României pentru sporirea eficienţei forului internaţional.

Orientată spre dialog, spre iniţiative vizînd înţelegerea şi cooperarea, activitatea internaţională a României corespunde cursului nou, afirmat în perioada recentă, conform căruia, în vreme ce politica de forţă şi dictat este în pierdere de viteză, se afirmă alternativa paşnică : politica tratativelor şi contactelor, soluţionarea negociată a problemelor litigioase. Această alternativă s-a materializat, în 1972, în mai multe reuniuni la masa tratativelor care au elaborat acorduri, au deschis perspective favorabile, sau, cel puţin, au clarificat poziţiile părţilor.

O trecere în revistă, desigur nu exhaustivă, a unor puncte de reper ale dialogului internaţional din acest an, va permite, uneori, să ilustrăm prin rezultate eficienţa metodei tratativelor ; ne va permite, în fiecare caz, să subliniem necesitatea negocierilor, a realizării de acorduri şi aplicării acestora, ca alternative la starea de tensiune şi la pseudo-soluţiile de forţă.

PEKIN : INEVITABILA RECUNOAŞTERE A REALITĂŢII

Vizita preşedintelui Nixon la Pekin, în februarie, şi convorbirile avute cu preşedintele Mao Tzedun şi premierul Ciu En-lai au fost apreciate şi ca un eveniment istoric şi ca un fapt firesc ; aprecieri deopotrivă de justificate şi, totodată, compatibile — istoria înregistrînd numeroase victorii a ceea ce este firesc. După mai mult de 22 de ani de ilogică ignorare a existenţei R.P. Chineze (de menţionat că, în acest interval, trimişii diplomatici ai părţilor avuseseră, la Geneva şi Varşovia, peste 130 de întrevederi), afirmarea tot mai puternică a acestei ţări pe arena internaţională a făcut inevitabil debutul dialogului chino-american.

În mod previzibil, primele contacte au evidenţiat deosebiri de poziţii în probleme fundamentale, consemnate de comunicat. Totodată, apreciind că divergenţele nu trebuie să constituie un impediment, părţile au convenit că ţările, indiferent de sistemele lor sociale, trebuie să-şi bazeze relaţiile pe principiile coexistenţei paşnice, soluţionînd disputele fără a recurge la forţă şi presiuni ; comunicatul sublinia, totodată, că cele două ţări dezaprobă orice hegemonie sau împărţire a lumii în sfere de influenţă. Aceste precizări, făcute încă

'72 LUMEA

MARTIE

Au fost reluate, la sfîrşitul lunii, în capitala finlandeză, negocierile sovieto-americane cu privire la dezarmare — S.A.L.T. : e runda a 7-a (Runda a 6-a s-a desfăşurat la Viena, din noiembrie 1971 pînă în primele zile ale lui februarie 1972). În fotografie, *negociatorii : V. S. Semionov şi G. C. Smith*

MAI

Alegerile din Italia au fost precedate (şi urmate) de nelinişte economică, de încordare socială, de vii controverse politice. În fotografie, celebra piaţă Navona din Roma, la sfîrşitul campaniei electorale

→

MAI

Pentru prima dată un preşedinte al Statelor Unite este oaspetele Uniunii Sovietice (22-29 mai). Richard Nixon primit de Leonid Brejnev, secretarul general al Comitetului Central al P.C.U.S.

↓

de la începutul procesului de normalizare a relaţiilor, au întrunit o largă aprobare internaţională.

Nu s-a înregistrat reconsiderarea fundamentală a poziţiilor S.U.A. în problema Taivanului — principal obstacol pentru normalizarea relaţiilor chino-americane — ci doar o anumită evoluţie a poziţiilor Washingtonului. În această privinţă, normalizarea în continuare a relaţiilor cu R.P. Chineză presupune ca S.U.A. să tragă, pînă la capăt, concluziile cuvenite.

Deşi limitate, rezultatele acestei vizite deschid noi perspective pentru normalizarea relaţiilor dintre cele două ţări, iar traducerea în viaţă a celor convenite va exercita o influenţă tot mai importantă asupra situaţiei internaţionale. Ecoul internaţional al primelor convorbiri la nivel înalt chino-americane a fost favorabil, opinia publică apreciindu-le ca o completare utilă, necesară, la ansamblul dialogului internaţional vizînd soluţionarea problemelor lumii contemporane cu participarea tuturor statelor — mari, mijlocii şi mici.

MOSCOVA : CONTINUAREA UNUI DIALOG CUPRINZĂTOR

Vizita la Moscova a preşedintelui Nixon şi convorbirile avute cu secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev, cu preşedintele Prezidiului Sovietului Suprem, Nikolai Podgornii, şi cu premierul Alexei Kosîghin reprezintă o continuare, la cel mai înalt nivel, a unor contacte şi întrevederi care se desfăşoară de mai mulţi ani. Stadiul relativ avansat al raporturilor sovieto-americane a fost, s-ar putea spune, reflectat şi de semnarea, în perioada vizitei (22—29 mai), a unor documente referitoare la multiple domenii. Au fost semnate, în afara documentelor politice, mai multe acorduri privind cooperarea în diverse probleme ştiinţifice ; în domeniul militar a fost stabilit un acord pentru preîntîmpinarea unor accidente în marea liberă şi în spaţiul aerian de deasupra ei. De asemenea, a fost semnat tratatul privind limitarea reciprocă a sistemelor de apărare antirachetă şi a fost încheiat un acord provizoriu privind unele măsuri în domeniul limitării armamentului strategic ofensiv, cele două înţelegeri reprezentînd bilanţul primei perioade de negocieri bilaterale S.A.L.T.

Comunicatul comun şi documentul intitulat „Bazele relaţiilor reciproce dintre U.R.S.S. şi S.U.A." arată că deosebirile de ordin ideologic şi de sisteme sociale nu constituie un obstacol în calea dezvoltării de relaţii normale, potrivit principiilor coexistenţei paşnice. De asemenea, este recunoscută ca bază a cooperării interstatale respectarea principiilor dreptului internaţional şi renunţarea la folosirea forţei şi a ameninţării cu forţa, părţile declarînd că „nu pretind ele însele şi nu recunosc pretenţiile oricui ar fi asupra unor drepturi sau avantaje deosebite în problemele mondiale".

Înţelegerile realizate cu prilejul acestei vizite au o însemnătate deosebită pentru relaţiile dintre cele două state, deschid noi posibilităţi pentru dezvoltarea colaborării lor ; traducerea lor în viaţă va exercita o puternică influenţă asupra desfăşurării vieţii internaţionale.

Să adăugăm că, în bilanţul primului mandat al preşedintelui Nixon, între elementele apreciate favorabil şi, deci, determinînd majoritatea electoratului american să se pronunţe pentru reînnoirea mandatului, s-au numărat, fără îndoială, alături de alte acţiuni pe linia contactelor, a soluţionării negociate, şi vizitele făcute la Pekin, Moscova şi Varşovia.

PHENIAN : SPRE REUNIFICARE PE CALE PAȘNICĂ, INDEPENDENTĂ

La 4 iulie, cînd agenția A.C.T.C. anunța încheierea acordului între Nord și Sud cu privire la principiile unificării pașnice, independente a Coreei, trecuse mai bine de o lună de la întrevederile avute de reprezentanți din Nord și Sud — al doilea vicepremier al R.P.D. Coreene, Pak Sen Cer, și, respectiv, directorul Agenției Centrale de informații Li Hu Rak. După propunerile făcute în 1971 și în ianuarie 1972 de primul ministru al R.P.D. Coreene, Kim Ir Sen, după stabilirea primelor contacte între delegații societăților de Cruce Roșie din Nord și Sud, promovarea destinderii și, în perspectivă, a cauzei reunificării făcea un important pas înainte. Calea contactelor, a dialogului, își verifica o dată în plus valabilitatea și eficiența, prin obținerea unor rezultate încurajatoare în una dintre problemele complexe ale situației postbelice, dificultăți majore creînd, fără îndoială, războiul din 1950—53 și staționarea forțelor intervenționiste americane pe teritoriul sud-coreean.

Realitatea existenței, în Nord și Sud, a unei singure națiuni, aspirația tuturor coreenilor de a trăi într-un stat unitar, au inspirat abordarea logică a problemei, stabilirea judicioasă a priorităților. Divizarea nedorită a țării fiind efectul intervenției străine — excluderea oricărei intervenții străine a apărut ca o condiție necesară a reunificării. De asemenea, a fost stabilit principiul reunificării pe cale pașnică, excluzîndu-se folosirea forței în raporturile între părți. S-a apreciat că existența unor deosebiri de ideologie, sisteme, țeluri, nu trebuie să constituie obstacole în promovarea destinderii și nici în etapa pregătitoare preconizată, a creării unei confederații a Nordului și Sudului. Totodată, se procedează la măsuri practice de apropiere : stabilirea de legături telefonice, studierea posibilităților de întregire a familiilor divizate. De la evenimentul istoric al înțelegerii între Nord și Sud asupra principiilor reunificării, s-au adăugat noi pași care atestă demarajul procesului — firește, complex, dar corespunzător aspirațiilor întregului popor coreean — de reunificare a țării peninsulare.

Văzînd în realizarea acordului între Nord și Sud o încununare a eforturilor perseverente desfășurate de R.P.D. Coreeană în vederea înfăptuirii mărețului deziderat național al reunificării, opinia publică din România a apreciat că evenimentul evidențiază, o dată mai mult, eficiența căii contactelor, dialogului direct și tratativelor pentru soluționarea problemelor litigioase, oricît de complicate ar fi ele.

SIMLA : REMARCABILĂ EVOLUȚIE DE LA CONFLICT LA NEGOCIERI ȘI ACORDURI

Ultima lună a anului trecut înregistra desfășurarea rapidă, sîngeroasă, a conflictului indo-pakistanez. Ritmul îmbunătățirii climatului pe subcontinent a fost rapid, la jumătatea lui 1972 (2 iulie) producîndu-se semnarea acordurilor de la Simla, documente ce propun soluționarea ansamblului de probleme controversate indo-pakistaneze în ultimul sfert de veac. Au urmat, pînă la sfîrșitul anului, o serie de măsuri — precizarea liniei de încetare a focului, eliberarea unor prizonieri și a unor persoane civile — care promit o atmosferă de calm, favorabilă negocierilor care mai rămîn de efectuat.

În orice caz, ritmul remarcabil al ameliorării climatului politic în această zonă,

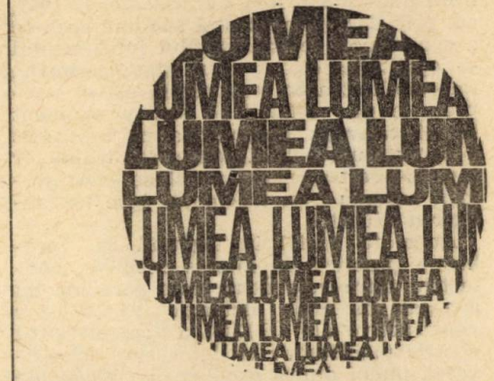

'72

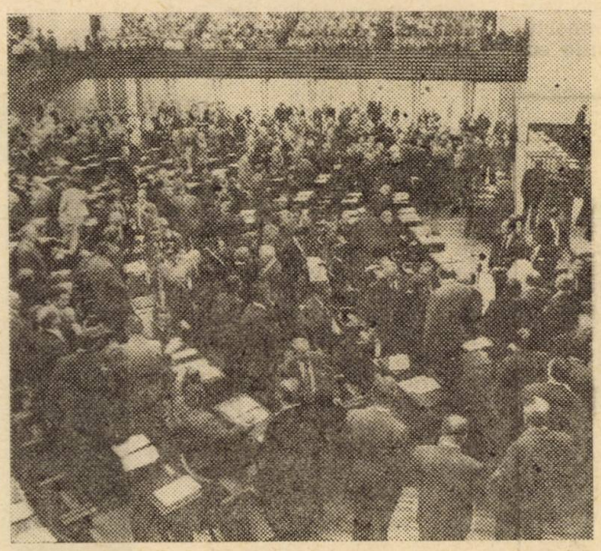

MAI

La 17 mai, Bundestagul a ratificat tratatele încheiate cu Uniunea Sovietică și cu Polonia. Vedere generală în momentul exprimării votului.

MAI

La 31 mai, Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. a ratificat tratatul cu Republica Federală a Germaniei. În fotografie : președintele Prezidiului Sovietului Suprem, Nikolai Podgornîi, semnînd legea de ratificare a tratatului.

IUNIE

Procesul Angelei Davis, care a început la 28 februarie, s-a încheiat la 4 iunie. După verdictul „nevinovată" al juraților, au urmat achitarea și punerea în libertate a militantei comuniste

locuită de mai mult de jumătate de miliard de oameni, rămîne una dintre constatările îmbucurătoare inspirate de bilanțul anului politic.

BERLIN : MOMENT AL UNOR ADEVĂRURI POSTBELICE

Săptămîna trecută, în capitala R.D. Germane, secretarul de stat Michael Kohl, pentru R.D.G., și ministrul cu însărcinări speciale Egon Bahr, pentru R.F. a Germaniei, semnau, după o suită de reuniuni de lucru care începuseră în iunie și se încheiaseră în noiembrie, „Tratatul asupra bazelor relațiilor dintre Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei". Un document cu zece articole consemnînd existența în Europa a două state germane. Anomalia nerecunoașterii statului socialist, R.D. Germană, nu putea rezista modificărilor în raportul de forțe mondial și în cursul politic european. Stabilirea de relații diplomatice între România și R.F. a Germaniei în 1967, act prin care țara noastră sublinia ceea ce a consemnat, recent, tratatul fundamental — egalitatea celor două state germane, imposibilitatea ca unul dintre ele să-l reprezinte pe celălalt — era un moment semnificativ în dezvoltarea pe continent a noului curs politic. Încheierea tratatelor sovieto—vest-german și polono—vest-german marcau pași însemnați spre normalizarea situației.

Angajate inițial în legătură cu probleme practice de interes reciproc, contactele între cele două state germane au avansat, în 1972, datorită inițiativelor constructive ale R.D.G. și receptivității sporite manifestate la Bonn, spre clarificarea uneia dintre problemele dificile ale contextului postbelic european, verificînd, o dată în plus, eficiența metodei tratativelor, posibilitatea găsirii de soluții, prin eforturi perseverente și constructive, în interesul destinderii și cooperării pașnice.

Declarîndu-și solemn hotărîrea de a dezvolta, între ele și cu celelalte state, relații bazate pe nerecurgerea la forță, pe principiile dreptului internațional, cele două state germane au reușit să netezească terenul spre deplina normalizare a relațiilor reciproce, să deschidă perspective fructuoase unor acorduri în multiple domenii de interes reciproc.

HELSINKI : POSIBILITĂȚI CARE SE CER FRUCTIFICATE

De la 22 noiembrie la 15 decembrie, în capitala finlandeză s-au așezat în jurul mesei tratativelor reprezentanții a 34 de țări, angajați în pregătirea unei acțiuni politice care ar putea să însemne începutul unui capitol nou în istoria continentului nostru : conferința general-europeană pentru securitate și cooperare. Este vorba despre o posibilitate reală de a fructifica tendințele pozitive, faptele pozitive înre-

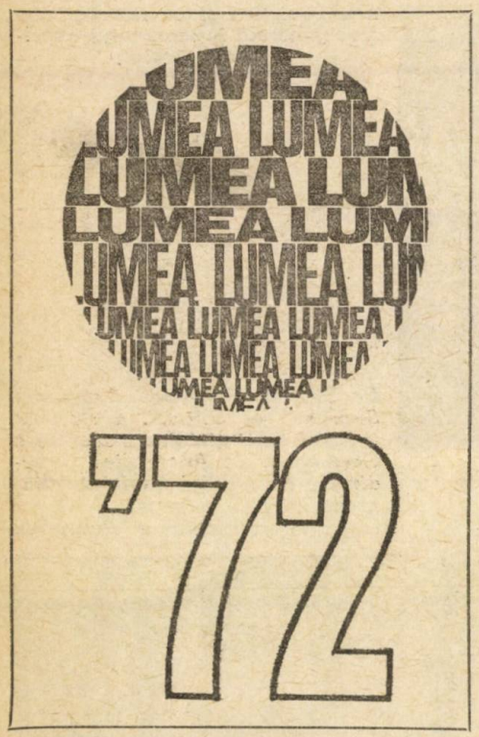

IULIE

Rațiunea, voința de înțelegere s-au dovedit precumpănitoare, chiar dacă nu toate problemele și-au găsit de la început rezolvare ; întîlnirea de la Simla între conducătorii Indiei și Pakistanului, Indira Gandhi și Ali Bhutto.

IULIE

Prima întîlnire a reprezentanților organizațiilor de Cruce Roșie din R.P.D. Coreeană și Coreea de Sud a avut loc, la inițiativa R.P.D. Coreene, în august 1971. Acesta a fost începutul. După mai puțin de un an, în iulie 1972, Declarația comună — publicată simultan la Phenian și Seul — anunța un acord complet asupra drumului de urmat în vederea reunificării țării de către coreeni înșiși fără amestec străin. Panmunjon, sediul reuniunilor, cunoaște o nouă animație.

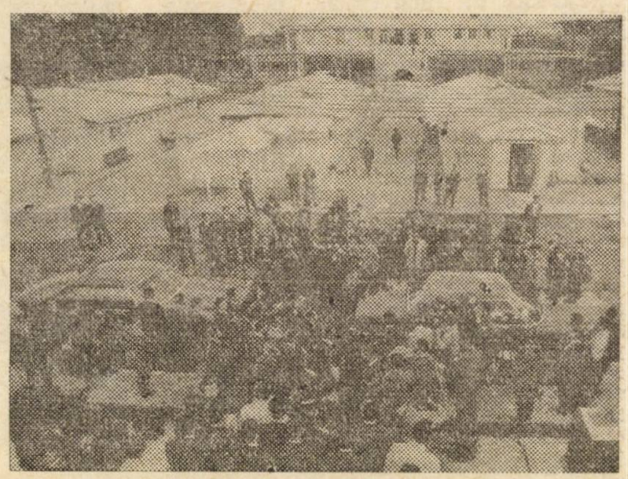

Negocierile cvadripartite de la Paris pentru încetarea războiului din Vietnam au început în primăvara anului 1968. Ele s-au desfășurat cu dificultăți și cu întreruperi, dar continuă în jurul acestei mese rotunde. Va fi oare 1973 anul încheierii lor cu succes ? Poporul vietnamez are dreptul să-și hotărască și să-și făurească singur, fără amestec din afară, viitorul.

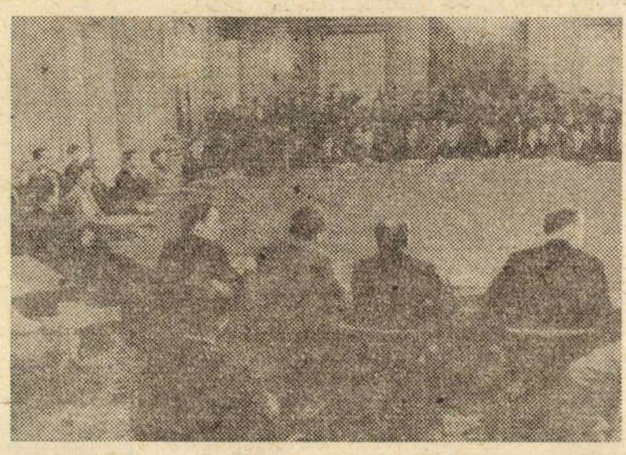

OCTOMBRIE

Premierul Ciu En-lai primește la Pekin vizita vice-cancelarului și ministrului de externe al R.F.G., Walter Scheel.

gistrate în viaţa politică a Europei, în sensul permanentizării pe continent, între toate statele, a unor relaţii bazate pe principiile egalităţii în drepturi, respectului reciproc al independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunţării la forţă şi la ameninţarea cu forţa ; de asemenea, se creează perspectiva promovării, fără restricţii, a colaborării şi schimburilor în multiple domenii — economic, comercial, ştiinţific, cultural, al turismului.

Fiind una dintre ţările socialiste care au avansat, în 1966, la Bucureşti, propunerea de întrunire a conferinţei, România a acţionat cu perseverenţă pentru întrunirea condiţiilor necesare pregătirii acestei importante negocieri. Evoluţia politică a continentului, frecvenţa sporită a contactelor, extinderea cooperării între ţări, indiferent de sistemul social-politic, încheierea cu succes a negocierilor privind probleme complexe ale relaţiilor intereuropene, s-au însumat în crearea unui context favorabil marii negocieri.

La 15 decembrie, o primă parte a etapei pregătitoare s-a încheiat. Examinarea celor trei săptămîni de convorbiri preliminare se soldează cu un bilanţ, desigur provizoriu, pozitiv. S-a convenit asupra unei proceduri care precizează, de la început, faptul că statele participă la consultări pe baza suveranităţii egale, ca ţări independente, în afara alianţelor. Pentru o conferinţă între ale cărei obiective finale se numără lichidarea împărţirii continentului în blocuri militare opuse, specificarea este binevenită, de natură să contribuie la atenuarea unor reacţii stereotipe, a „mentalităţii de apartenenţă la bloc", contrară spiritului în care a fost concepută reuniunea. De asemenea, afirmarea principiilor consensului şi rotaţiei este de natură să sublinieze deplina egalitate a participanţilor, să introducă în însăşi desfăşurarea conferinţei respectarea democratică a drepturilor fiecărui participant.

Egalitatea în drepturi a participanţilor implică şi dreptul lor de a dezbate toate aspectele securităţii şi cooperării. Ţara noastră a avut şi are în vedere legătura indisolubilă dintre securitate şi dezangajarea militară, faptul că aceste probleme cardinale interesează toate ţările europene şi, ca atare, la reglementarea lor trebuie să participe toate statele europene. Apreciind cu realism situaţia, ţara noastră consideră ca oportune, pentru început, o serie de măsuri de dezangajare militară ca reducerea şi lichidarea efectivelor şi bazelor militare aflate pe teritoriul altor state, renunţarea la manevre militare şi demonstraţii de forţă pe teritoriul sau în vecinătatea altor state, reducerea trupelor şi armamentelor naţionale, reducerea bugetelor militare, instituirea de zone demilitarizate, inclusiv în regiunea balcanică. Este, totodată, necesar ca dezbaterea problemei securităţii, inclusiv a pro-

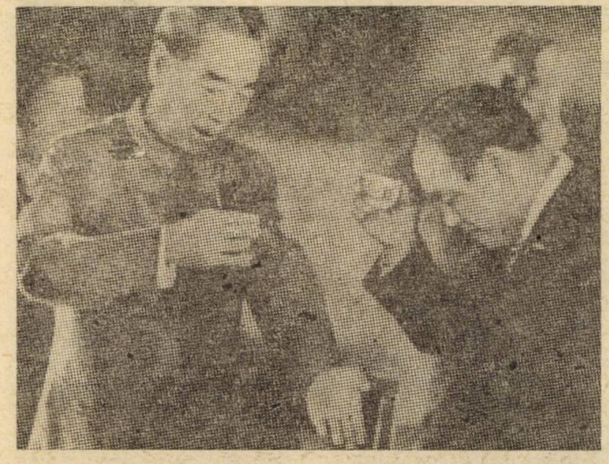

OCTOMBRIE

La 30 octombrie, alegeri legislative în Canada : partidul liberal al lui Pierre Elliott Trudeau pierde cu o diferenţă de un mandat (108 la 109) în faţa partidului conservator.

OCTOMBRIE

Noi orientări în politica externă a Japoniei. Şeful recent instalatului guvern, Kakuei Tanaka, la Pekin, primit de premierul Ciu En-lai.

NOIEMBRIE

Alegerile prezidenţiale din Statele Unite au menţinut un republican la Casa Albă şi o majoritate democrată în Congres, dar meteorica traiectorie a candidaturii McGovern pe firmamentul electoral a exprimat existenţa unor aspiraţii diferite de cele tradiţionale în straturile profunde ale electoratului. Reales, preşedintele Nixon, împreună cu soţia şi cu vice-preşedintele Agnew, care, de teama declaraţiilor sale intempestive fusese menţinut în timpul campaniei într-o prudentă penumbră (fotografia de sus). McGovern, Edward Kennedy (fotografia de jos) consideră că 1976 va fi pentru partidul democrat anul revanşei.

OCTOMBRIE

Reuniunea la nivel înalt a „celor nouă" (cei şase membri fondatori ai Pieţei comune, plus noii veniţi : Marea Britanie, Irlanda şi Danemarca), în octombrie, la Paris. Dacă fotografia înfăţişează zece persoane, aceasta se datorează faptului că ţara-gazdă este reprezentată atît prin preşedintele Georges Pompidou (al patrulea din dreapta) cît şi prin premierul Pierre Messmer (primul din dreapta), care, din iulie, l-a înlocuit pe Jacques Chaban-Delmas în fruntea guvernului

blemelor militare, să ducă la adoptarea de măsuri efective, la angajamente precise şi clare de acţiuni pe calea securităţii şi cooperării.

Conferinţa privind securitatea şi colaborarea este o importantă şansă oferită, după strădanii îndelungate, instalării durabile în Europa a unei vieţi internaţionale însănătoşite, a unui tip de relaţii noi, garantînd dreptul fiecărui popor de a decide liber asupra dezvoltării sale şi de a folosi toate posibilităţile colaborării. Eforturile tuturor participanţilor — capabili, după cum a arătat prima etapă pregătitoare, să obţină rezultate pozitive — vor trebui să urmărească valorificarea acestei şanse.

PARIS : PREVALENŢA SOLUŢIEI POLITICE

În ultimul trimestru al anului au apărut speranţe legate de negocierile cu privire la Vietnam. Se aflase, încă din ianuarie, printr-o indiscreţie vizînd nelămurite avantaje tactice a Casei Albe că, paralel cu convorbirile cvadripartite de la Paris (în 1972, numărul reuniunilor a ajuns în vecinătatea cifrei de 170), Henry Kissinger, consilier prezidenţial pentru problemele securităţii naţionale, a avut convorbiri confidenţiale cu Le Duc Tho, consilier special pe lîngă delegaţia R. D. Vietnam la convorbirile cvadripartite de la Paris.

Urmărite mai atent de presă, convorbirile confidenţiale — ca şi reuniunile cvadripartite — au continuat. Şansele păcii au supravieţuit chiar şi escaladării militare întreprinse de S.U.A. în mai, prin minarea unor porturi ale R.D. Vietnam şi intensificarea bombardamentelor. După o vară care a înregistrat o serie de acţiuni puternice şi eficiente ale F.N.E. în Vietnamul de Sud, toamna, negocierile au încurajat presupuneri optimiste. La 26 octombrie, guvernul R.D. Vietnam a arătat că, la convorbirile confidenţiale, s-a convenit asupra unui plan de pace în nouă puncte, ale cărui prevederi erau făcute publice. La 30 octombrie, arăta nota guvernului R.D. Vietnam, se prevedea semnarea acordului. S.U.A. au refuzat să recunoască acest termen şi nu au semnat încă acordul, deşi au avut loc noi convorbiri confidenţiale. Tergiversările au fost urmate de reluarea de către S.U.A. a bombardamentelor şi altor acte agresive. Pentru opinia publică din România şi din întreaga lume este evident că escaladarea acţiunilor militare nu face decît să îndepărteze perspectiva încheierii conflictului, că pacea nu poate fi realizată decît la masa tratativelor. Este, în concluzie, imperativ ca S.U.A. să finalizeze negocierile, să accepte acordul realizat, astfel încît pacea să fie restabilită şi să se creeze condiţii pentru ca poporul vietnamez să decidă liber asupra destinelor sale.

■

Progresele în direcţia dezarmării au fost, în 1972, departe de aşteptările opiniei publice. Desigur, semnarea, la 26 mai, a acordurilor realizate în cadrul SALT, este un fapt pozitiv, măsurile parţiale avînd un rol în diminuarea pericolului pe care îl prezintă acumulările de armament. Dar, în timp ce la Geneva au continuat discuţiile Comitetului pentru dezarmare, bugetele militare au continuat să crească, cursa înarmărilor s-a intensificat. Rămîne un imperativ de extremă urgenţă relansarea tratativelor pentru dezarmare, vizîndu-se obiectivele principale : realizarea dezarmării generale şi totale şi, în primul rînd, a celei nucleare.

În acest capitol, al rezultatelor — şi negocierilor — încă aşteptate, se include şi situaţia din Orientul Apropiat. În 1972 s-au împlinit, în iunie, cinci ani de la conflictul militar şi, în noiembrie, tot cinci ani de la adoptarea de către Consiliul de Securitate a rezoluţiei care, conform unui larg consens, reprezintă în continuare o bază raţională de soluţionare a conflictului. Este cu totul nesatisfăcător faptul că nici anul ce se încheie nu a apropiat de soluţionare tensiunea existentă în zonă ; întinse teritorii arabe se află încă sub ocupaţie militară ; se înregistrează acte de violenţă şi represalii de pe urma cărora are de suferit, cu regretabilă frecvenţă, populaţia paşnică ; reluarea misiunii Jarring nu s-a produs. În mod firesc, imperativele situaţiei rămîn aceleaşi : retrocedarea teritoriilor arabe dobîndite de Israel prin forţa militară ; asigurarea securităţii tuturor statelor din zonă ; satisfacerea drepturilor populaţiei palestiniene, inclusiv a dreptului la dezvoltare naţională de sine stătătoare.

Examinarea activităţilor de negociere, de soluţionare a conflictelor în 1972 permite, în mod previzibil, constatarea unor evoluţii diferite. S-au înregistrat, în mai multe cazuri (predominant de factură bilaterală) rezultate remarcabile, cărora li se pot anticipa consecinţe de durată ; s-au obţinut rezultate promiţătoare pe care perioada următoare urmează să le confirme ; s-au realizat primi paşi ; în alte cazuri, logica, realismul îşi aşteaptă, încă, triumful. Dar valabilitatea şi eficienţa tratativelor au fost, în ansamblu, confirmate, iar necesitatea reglementării litigiilor pe cale paşnică rămîne incontestabilă. Opinia publică, popoarele direct interesate într-o lume în care dreptul să primeze asupra forţei, în care conlucrarea paşnică să se desfăşoare armonios, insistă tot mai energic pentru alternativa raţiunii, aceea căreia trebuie să-i aparţină viitorul omenirii.

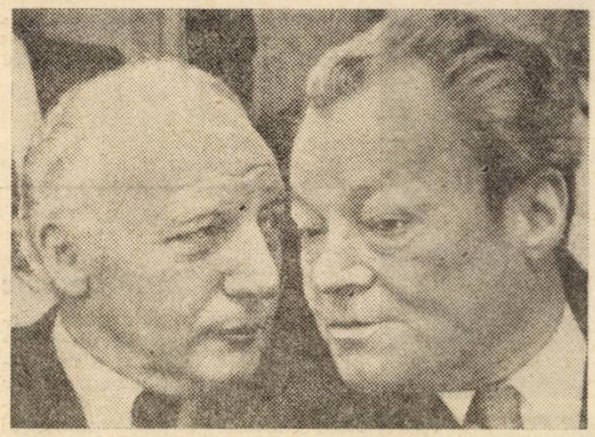

NOIEMBRIE

Convorbirile dintre cele două state germane au continuat de-a lungul întregului an, nu fără dificultăţi pe parcurs, dar cu incontestabile rezultate pozitive, atît pentru cele două părţi cît şi pentru climatul politic european în ansamblu. După mai multe înţelegeri şi convenţii în domenii limitate, în noiembrie a fost parafat şi tratatul fundamental privind relaţiile dintre Republica Democrată Germană şi Republica Federală a Germaniei (documentul a fost semnat la 21 decembrie)

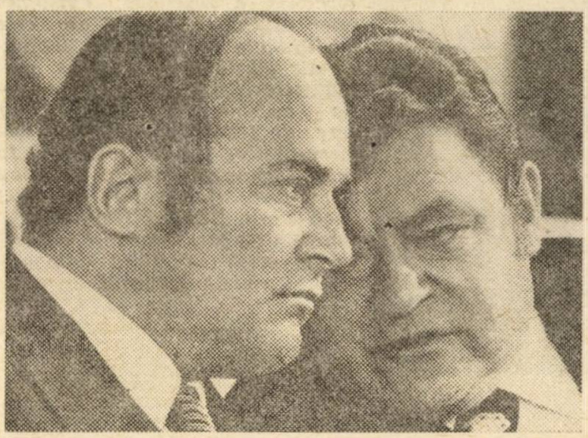

NOIEMBRIE

Pentru a pune capăt dificultăţilor de a guverna cu o majoritate fragilă şi precară în Bundestag, cabinetul Brandt-Scheel a determinat ţinerea alegerilor anticipate din 19 noiembrie. Rezultatul scrutinului a reafirmat — numărul mandatelor depăşind pronosticurile cele mai optimiste — încrederea corpului electoral în politica guvernului de coaliţie şi, în primul rînd, aprobarea pentru voinţa sa eficientă de „deschidere către răsărit". În fotografii, învingătorii : cancelarul Willy Brandt, vice-cancelarul şi ministrul de externe Walter Scheel (sus) şi liderii opoziţiei, Barzel şi Strauss.

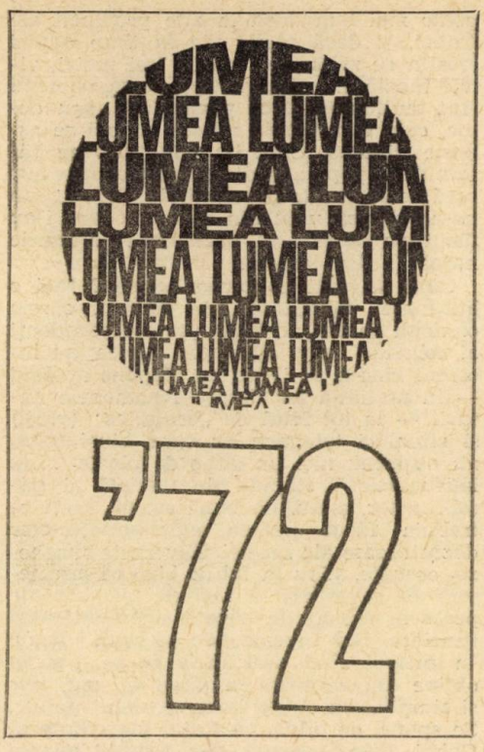

Moment dintr-unul din ciclurile de întrevederi ale consilierului special al delegației R. D. Vietnam la conferința de la Paris, Le Duc Tho, cu Henry Kissinger, consilier special al președintelui S.U.A.

NOIEMBRIE

Ideea unei conferințe pentru securitate și cooperare în Europa a parcurs un drum lung — a fost lansată de țările membre ale Tratatului de la Varșovia prin Declarația de la București în 1966 — pînă să treacă pragul concretului. Iată sala în care au loc, la Helsinki, reuniunile pregătitoare multilaterale.

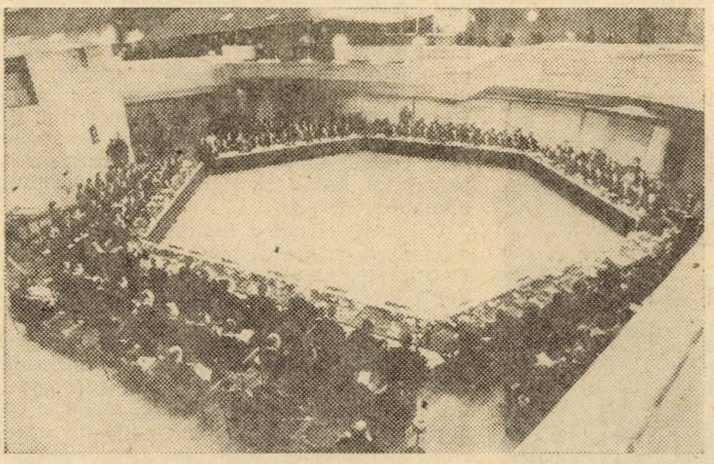

DECEMBRIE

La Saint-Ouen, în împrejurimile Parisului, s-a desfășurat al XX-lea Congres al Partidului Comunist Francez. Pentru prima dată un congres al P.C.F. a fost salutat de reprezentanți ai P.S.F. și ai radicalilor de stînga. Georges Marchais, ales la acest congres secretar general al partidului, între Claude Estier (P.S.F.) și François Loncle (radical stînga).

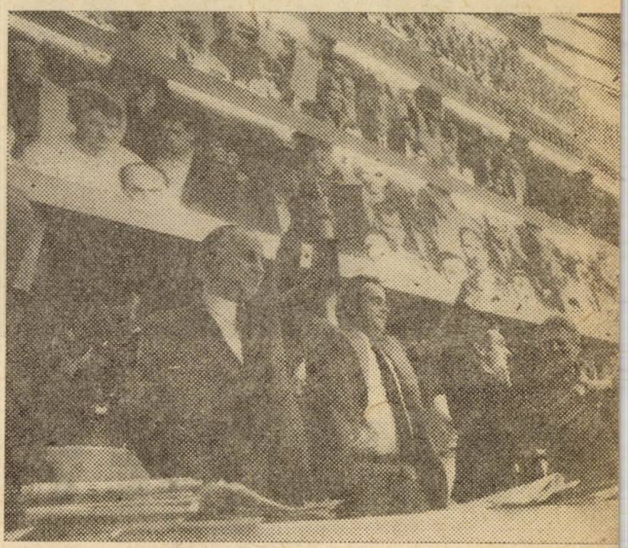

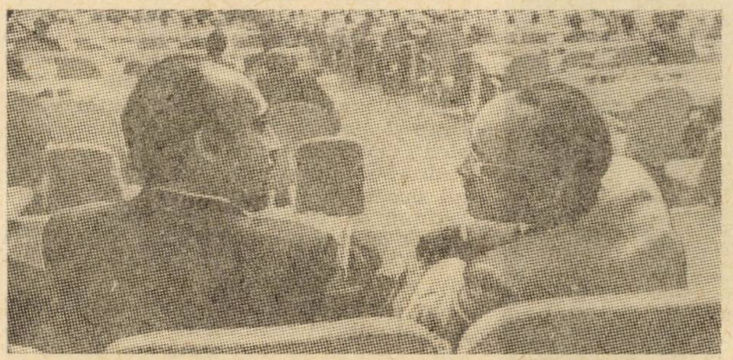

Și în sesiunea din acest an a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite problema lichidării sistemului colonial, a persistențelor sale și a sechelelor sale, a ocupat un loc de frunte în tematica dezbaterilor. În fotografie, doi din liderii mișcărilor de eliberare: Amilcar Cabral, secretarul general al P.A.I.G.C., și Marcelino Dos Santos, vicepreședinte al FRELIMO la O.N.U.

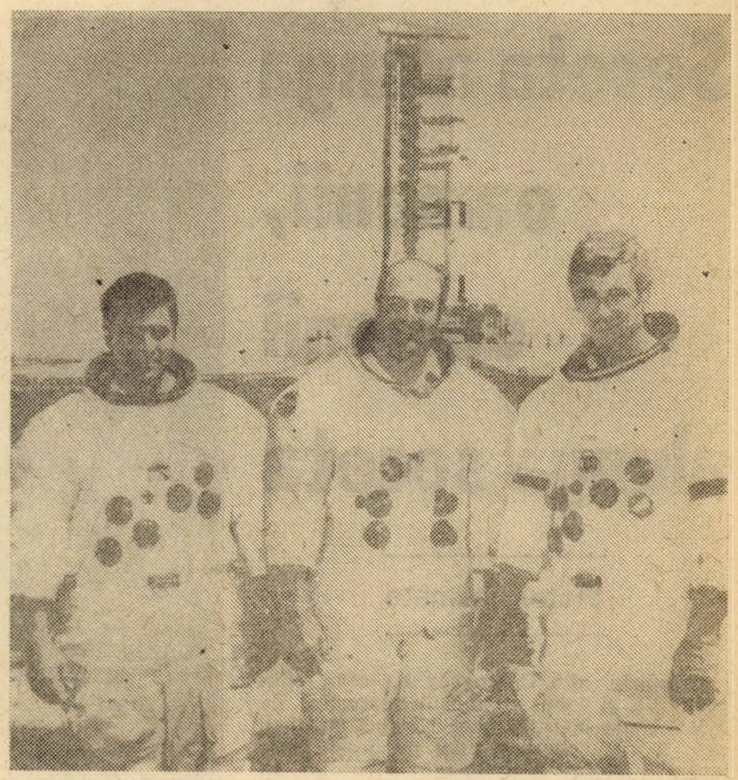

DECEMBRIE

Harrison Schmitt, Ronald Evans și Eugene Cernan au fost ultimii protagoniști ai programului Apollo. Odată cu misiunea lor s-a încheiat și un capitol al investigației Cosmosului de către om.

REPORTAJ PE GLOB

O brigadă de tineret pornește spre ogoare

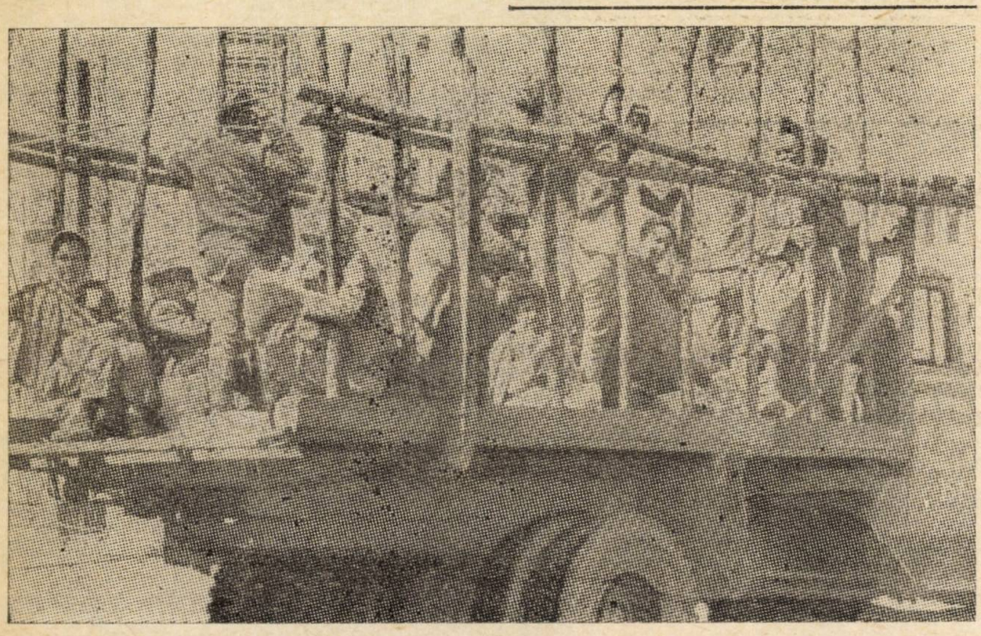

CAMAGUEY

Seceta alunga oamenii, oamenii alungă seceta

Victor Stamate

Cîmpiile din Camaguey au ceva din nostalgia și tonul auster al versurilor de început ale marelui poet Nicolas Guillen, care a văzut lumina zilei pe aceste meleaguri. Puține sînt imaginile idilice în acest peisaj imens și neted ca în palmă, unde pe distanțe de kilometri abia întîlnești cîte o așezare omenească, unde rîurile și chiar palmierii sînt apariții rare, într-o liniște și o singurătate ce par de necuprins.

În Camaguey, îmi spunea un bătrîn de prin părțile locului, pămîntul este bun, poate mai bun decît în alte provincii ale Cubei, și dacă ploile vin la timp atunci trestia de zahăr se face de trei metri, vitele înoată în iarba înaltă și grasă, oamenii sînt mulțumiți. Dacă plouă puțin, sau deloc, cum se întîmplă adesea, atunci se așterne tristețea. Cînd l-am întrebat pe bătrîn de ce populația din Camaguey este mai rară decît în alte provincii ale țării, acesta ne-a spus că unul din motivele care i-au făcut pe oameni să părăsească ținuturile natale a fost seceta.

Cum să lupți împotriva secetei ? Iată o întrebare apăsătoare, de veacuri, căreia oamenii de aici, în bună parte descendenți ai sclavilor negri aduși din Africa, au încercat cîndva să-i dea un răspuns apelînd — în neștiința lor despre fenomenele naturii — la tot felul de „brujerias" (vrăji) și ritualuri totemice cu care, bineînțeles, nu obțineau nici un strop de ploaie. „Los latifundistas", stăpînii de altădată ai pămînturilor, știau, de bună seamă, cam ce trebuia făcut pentru evitarea efectelor dezastruoase ale secetei. Guvernele burgheze, corupte, știau la fel de bine că era nevoie de investirea a zeci de milioane de pesos în lucrări de irigații și îmbunătățiri funciare. Dar în calculele acestora intrau, în primul rînd, miloanele ce se puteau obține din exploatarea țăranilor sau, pur și simplu, din delapidarea avutului public. Se spune, de pildă, că fostul președinte al Cubei, Prio Socarras, și-a rotunjit averea în timpul mandatului cu circa 300 milioane de pesos. Așa a fost...

Socialismul cu marile lui prefaceri și-a pus vizibil amprenta și în Camaguey. Încă din anul 1968, aici a fost inițiată o amplă acțiune de valorificare a potențialului agricol de care dispune provincia.

Nu voi vorbi în rîndurile ce urmează despre marile realizări obținute de provincia Camaguey în dotarea agriculturii cu mii de mașini moderne, în cultivarea de noi soiuri de trestie de zahăr și nici despre opera pe care o săvîrșește aici „Columna Juvenil del Centenario", detașament alcătuit din 40 000 de tineri din toate provinciile Cubei, ci despre o altă operă : aceea a alungării secetei de pe pămînturile pîrjolite din sudul Camagueyului. O operă care, prin dimensiunile și sensurile sale, vine să schimbe nu numai înfățișarea peisajului aspru și solitar, ci și destinul oamenilor de aici.

Voi vorbi despre faptele minunate ale oamenilor care alcătuiesc brigada de constructori „Ignacio Agramonte", care au venit în Camaguey să alunge seceta.

Brigada și-a stabilit șantierul în partea de miazăzi a provinciei, la Jimaguayu, acolo unde urmările repetatelor perioade de secetă s-au dovedit a fi mai dureroase. La Jimaguayu, mii de hectare, pîrjolite de arșița tropicală, au fost năpădite de „marabù (mărăcinis). Rîul San Pedro, singurul care și-a săpat albia pe aici, curge încet, cu debit scăzut, chinuit și el parcă de secetă. Către aceste ținuturi ne-am îndreptat pașii într-una din zile pentru a vedea la fața locului opera pe care o săvîrșește aici brigada „Ignacio Agramonte".

La kilometrul 17 al șoselei dintre Vertientes și Jimaguayu se deschide un „terraplen", un drum de pămînt, către rîul San Pedro. Pe măsură ce ne apropiem de capătul drumului, liniștea și senzațiile de singurătate se risipesc. În fața ochilor prinde contur tot mai precis imaginea panoramică a șantierului, cu oamenii, mașinile și instalațiile sale improvizate.

Ce se întîmplă aici ? Care este rostul acestei mișcări continue de oameni și mașini ? Ce-i cu terenul acela inundat de pe partea opusă a șantierului ? Dar rîul, unde a dispărut ? Nedumeririle se risipesc și ele una cîte una, pe măsură ce intrăm în tainele șantierului.

Acum doi ani, guvernul cubanez a inițiat aici un plan de recuperare a terenurilor năpădite de „marabù" și de transformare

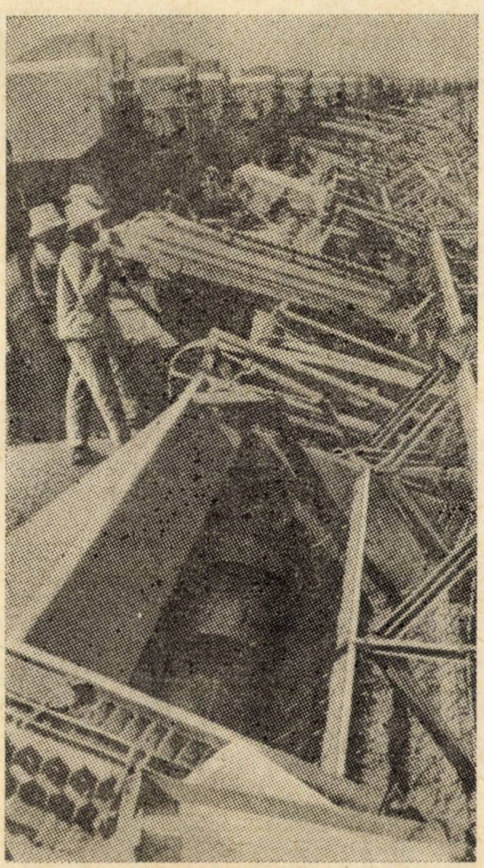

Agricultura Cubei a fost dotată cu mii de mașini moderne

a lor într-o mare orezărie. Cultivarea orezului este, însă, de neconceput fără existența unei mari cantități de apă, necesară irigării terenurilor. Așa s-a născut ideea construirii la Jimaguayu, pe cursul inferior al rîului San Pedro, a unui mare baraj și a celui mai mare lac de acumulare din provincia Camaguey. Datorită configurației terenului (foarte puține denivelări), „cortina" — cum este denumit barajul în limbaj local — a fost proiectată în formă de arc, pe o lungime de 4 800 metri, de-a curmezișul rîului San Pedro.

— Pentru a putea construi „cortina" — ne spunea Augustin Yasells, șeful brigăzii de constructori — a trebuit mai întîi să „tăiem" rîul, să-i deviem apele printr-un canal și să inundăm temporar terenul de bălării din partea opusă a șantierului. În felul acesta, am secat complet albia rîului pe o anumită distanță, spre a putea excava adînc în „patul" albiei și a fixa cît mai solid fundația părții centrale a barajului, asupra căreia, în final, se va exercita cea mai mare presiune din partea apei acumulate. Tot din albia rîului am excavat circa 80 000 metri cubi de piatră, necesară consolidării și căptușirii părții interioare a flancurilor laterale ale „cortinei".

Aflăm, în continuare, că suprafața lacului de acumulare va fi de 36 de kilometri pătrați, cu un volum de apă de 200 milioane metri cubi, că numai centrul „cortinei" reclamă turnarea a 9 000 metri cubi de beton monobloc ; aceasta, în afară de alți 10 000 metri cubi de plăci de beton armat cu care vor fi îmbrăcate pe partea interioară flancurile semicentrale.

Ni se dau, de asemenea, explicații și despre procedeul ingenios (și economic, în același timp) de a construi flancurile laterale ale barajului, care nu depășesc în înălțime mai mult de 4—5 metri, din straturi suprapuse de pămînt tasat. Asistăm, apoi, la o demonstrație tehnică : peste stratul de pămînt adus de autobasculante, intră în acțiune motonivelatoare (în greutate de 30 de tone fiecare) cu pneuri groase dințate ; urmele dantelate ale pneurilor servesc pentru mai buna fixare a stratului următor. Operațiunea se repetă pînă cînd barajul din pămînt ajunge la nivelul stabilit. Partea interioară, care va avea de înfruntat eroziunea și presiunea apei, urmează a fi căptușită cu piatră sau plăci de beton.

În partea centrală a barajului, din beton monobloc, tehnicienii montează „porțile" din metal cu dispozitive mecanice de manevrare, ce vor permite dirijarea apei prin canalul de aducțiune spre întinsele orezării.

— Practic, ne spunea Reinaldo Lopez, inginerul șantierului, vrem ca rîul San Pedro să-și încheie cursul aici, la Jimaguayu, ca tot debitul său din perioada ploilor să-l depoziteze în lacul de acumulare, în așa fel încît nici o picătură de apă să nu se mai verse în mare !

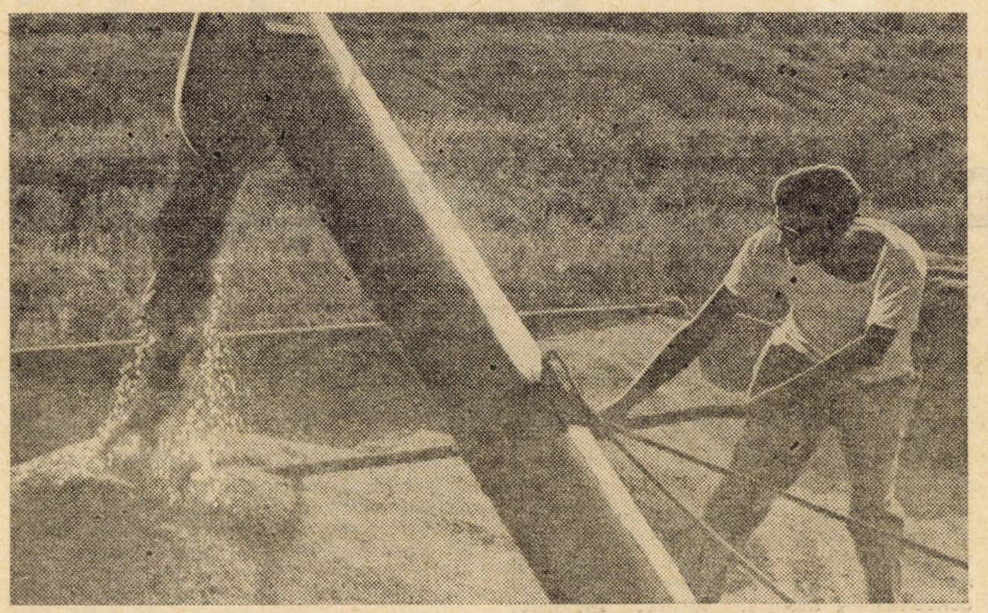

Pe o plantație de orez

Iată cu adevărat o vrăjitorie a tehnicii moderne care „taie" și schimbă cursul apelor, le depozitează și le dăruiește pămînturilor însetate, pentru ca aici să încolțească, pentru prima oară, orezul — „pîinea cea de toate zilele" a cubanezului. Iată un miracol care vine să alunge definitiv seceta din sudul Camagueyului.

Membrii brigăzii ce poartă numele lui Ignacio Agramonte, eroul camagueyan din războiul de independență de la sfîrșitul secolului trecut, sînt oameni veniți din toate colțurile Cubei, 700 la număr, care prin efortul, priceperea și devotamentul lor au ridicat aici un monument închinat vieții.

I-am cunoscut în primăvară. Între timp, am aflat că membrii brigăzii de constructori „Ignacio Agramonte" și-au îndeplinit angajamentul, că marele baraj de la Jimaguayu a fost terminat, că a început umplerea lacului de acumulare. Așadar, alte 200 de milioane de metri cubi de apă (care se adaugă la peste 2 miliarde de metri cubi realizați, în ultimii ani, în diferite provincii ale Cubei) vor iriga în Camaguey aproximativ 15 000 de hectare de orezării. Prin intrarea în funcțiune a sistemului hidraulic de la Jimaguayu și a celui din valea rîului Zaza, suprafața totală irigată a Cubei se ridică la 575 000 de hectare.

Cu ani în urmă, cînd opera transformatoare a Revoluției era abia la început, în Cuba se spunea că bătălia agriculturii, la scară națională, se va cîștiga sau se va pierde în Camaguey. Cei chemați să dea dezlegare acestei alternative, între care și membrii brigăzii „Ignacio Agramonte", au dovedit în toți acești ani că știu să fie la înălțimea misiunii încredințate, pentru ca astăzi să se spună : în Camaguey bătălia se cîștigă !

Și dacă bardul poeziei cubaneze, Nicolas Guillen, azi cu tîmplele albite la cei 70 de ani de viață, va fi mînat de nostalgia pămînturilor natale — unde, cîndva, seceta îi alunga pe oameni — și va vedea cum oamenii de azi alungă seceta, atunci, cu siguranță, că va adăuga versurilor închinate faptelor eroice ale Revoluției un poem în cinstea brigadierilor de la Jimaguayu.

REFLECTOR

Tăcere

Companii producătoare de aparate electronice încearcă să pună capăt „infernului sonor". În Suedia, de pildă, a fost pus la punct un aparat luminos, de un tip nou, pentru discoteci, restaurante și alte locuri publice, care începe să clipească puternic în momentul cînd orchestra sau difuzoarele depășesc nivelul zgomotului admis. În Suedia, de altfel, orice zgomot superior celor 90 de decibeli permiși este interzis. Noul aparat introduce un mijloc simplu și permanent de control : „lampa magică", cum a fost denumit, este complet tranzistorizat și cuprinde „doi ochi", unul roșu și altul verde. El este plasat în apropierea unei surse de zgomot. În momentul cînd acesta depășește cei 90 de decibeli, „ochiul roșu" începe să pîlpîie atrăgînd atenția celor în culpă.

Curenți

În ultimii zece ani, în mări și oceane au fost aruncate circa 900 000 de sticle sau recipiente cu diferite mesaje. Atîția naufragiați ? De această dată nu este vorba de transmiterea unor mesaje S.O.S., ci de o acțiune științifică la care participă 37 de țări, desfășurată sub denumirea „Mesajul Mării". Scopul lansărilor constă în stabilirea direcției curenților marini. În acest fel, s-a stabilit că toate continentele sînt legate prin acești curenți. Unul din cele 50 000 de mesaje lansate, de exemplu, la Dakar a fost pescuit, cîteva luni mai tîrziu, pe litoralul Canadei, iar altul, lansat în apropiere de țărmurile Belgiei, la Murmansk.

Zbor

Zborurile de noapte ale avioanelor au fost interzise la Blackpool. Consiliul orașului nu a făcut excepție decît pentru cazurile de extremă urgență și aterizare întîrziată.

Filiale

Filialele japoneze ale diverselor companii internaționale vor fi conduse de japonezi. Limba, relațiile cu publicul, îmbunătățirea practicii de „management" se află printre rațiunile expuse. Pentru societățile multinaționale, această „japonizare" are unele inconveniente : pînă unde se va extinde ? Adepții îndeamnă totuși la calm : este doar un experiment.

Securitatea europeană și repudierea forței din relațiile internaționale

Dr. Nicolae Ecobescu
Dr. Edwin Glaser

„O problemă importantă, căreia, ca țară europeană, România îi acordă o atenție neslăbită este asigurarea păcii și securității în Europa. După părerea noastră, înfăptuirea acestui deziderat constituie un factor esențial pentru statornicirea pe continentul nostru a unui climat sănătos, pentru normalizarea relațiilor dintre toate statele, pentru excluderea din viața politică a acestui continent, greu încercat, a folosirii forței sau amenințării cu forța".

NICOLAE CEAUȘESCU

În condițiile actuale, cînd au început lucrările de pregătire concretă a conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, se impune cu stringența evidenței concentrarea atenției tuturor factorilor interesați în instaurarea unor relații noi pe continent asupra necesității de a se elimina definitiv recurgerea la forță și la amenințarea cu folosirea forței în raporturile dintre state.

Edificarea securității europene este de neconceput fără interzicerea expresă și categorică a utilizării forței, indiferent de motiv și de forma de manifestare, de la agresiunea armată și pînă la amenințarea cu forța. Nerecurgerea la forță ca instrument de rezolvare a problemelor internaționale face parte din normele imperative ale dreptului internațional contemporan ; nerespectarea acestui comandament implică nesocotirea tuturor celorlalte principii — suveranitatea și independența națională, egalitatea în drepturi, avantajul reciproc, neamestecul în treburile interne și externe ale statelor, integritatea teritorială și inviolabilitatea frontierelor. Orice abatere de la această normă primordială este incompatibilă cu finalitatea însăși a securității și legalității internaționale, care constă în crearea premiselor menite să asigure înfăptuirea dreptului imprescriptibil al fiecărui stat la existență liberă, la pace și securitate, oferind fiecărui popor garanția că niciodată, în nici o împrejurare și pentru nici un motiv nu va fi obiectul unui act de forță sau de amenințare cu forța, că libertatea și independența sa, drepturile și interesele sale legitime sînt la adăpost de orice pericol.

Legătura organică dintre prohibirea recurgerii la forță și principiile generale, a căror respectare riguroasă, de către toți și față de fiecare, constituie temelia unei vieți internaționale pașnice, impune egalitatea tuturor țărilor. Toate țările europene au dreptul de a beneficia în egală măsură de pace și securitate, toate au deopotrivă dreptul și interesul de a nu deveni obiectul unor acte de forță.

Partidul Comunist Român și guvernul țării noastre au subliniat în repetate rînduri că securitatea europeană implică eliminarea forței sau amenințării cu forța din viața politică a continentului, dezvoltarea procesului de destindere care să ducă la depășirea actualei divizări a Europei în grupări militare opuse, la crearea unui climat de înțelegere și colaborare între toate statele, indiferent de orînduirea lor socială. În Hotărîrea Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România din 13 noiembrie 1969 se arată că făurirea securității în Europa *„reclamă un sistem de angajamente ferme din partea tuturor statelor, precum și de măsuri concrete care să ofere fiecărui stat garanții depline că este ferit de orice act de folosire a forței sau de amenințare cu forța, asigurînd dezvoltarea pașnică a tuturor națiunilor, într-un climat de destindere, de înțelegere și cooperare"*.

Această concepție și-a găsit o expresie constantă și în documente comune, referitoare la securitatea europeană, adoptate de țările socialiste participante la Tratatul de la Varșovia.

Astfel, Declarația cu privire la întărirea păcii și securității în Europa, adoptată, la 5 iulie 1966, de Consfătuirea de la București a statelor participante la Tratatul de la Varșovia, în care se propune pentru prima oară convocarea conferinței pentru securitate și colaborare în Europa, subliniază că în realizarea unui sistem trainic de pace și securitate pe continent trebuie pornit de la *„renunțarea la amenințarea cu forța sau folosirea forței, de la necesitatea de a rezolva litigiile internaționale numai prin mijloace pașnice"*, că relațiile dintre state *„trebuie să fie întemeiate pe principiile suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, pe respectul integrității teritoriale"*.

În aceeași ordine de idei, Declarația de la București stăruie asupra necesității ca statele europene *„să tindă spre adoptarea de măsuri eficiente pentru preîntîmpinarea pericolului izbucnirii unui conflict armat în Europa"*, sugerînd un program de acțiuni concrete îndreptate spre realizarea destinderii militare și dezarmării în Europa. Reafirmînd poziția țărilor semnatare, care *„s-au pronunțat întotdeauna cu consecvență împotriva împărțirii lumii în blocuri sau alianțe militare și pentru înlăturarea primejdiilor pe care aceasta le implică pentru pacea și securitatea generală"*, Declarația relevă că *„țările participante la Tratatul de la Varșovia au considerat și consideră că existența impusă de forțele imperialiste agresive a blocurilor militare și a bazelor militare pe teritoriul altor state reprezintă o piedică în calea colaborării între state"*. De o neștirbită actualitate este concluzia formulată de statele socialiste participante la Consfătuirea de la București potrivit căreia *„garanția reală a securității și progresului fiecărei țări europene o constituie nu existența grupărilor militare, care nu corespund tendințelor contemporane sănătoase ale vieții internaționale, ci stabilirea în Europa a unui sistem eficient de securitate, bazat pe relațiile de egalitate și res-*

pect reciproc între toate statele continentului, pe eforturile unite ale tuturor naţiunilor europene".

Trei ani mai tîrziu, în Apelul de la Budapesta (17 martie 1969), ţările socialiste participante la Tratatul de la Varşovia reafirmau *„propunerile lor îndreptate împotriva divizării lumii în blocuri militare, a cursei înarmărilor şi ameninţărilor rezultînd din aceasta pentru cauza păcii şi securităţii popoarelor, precum şi alte măsuri şi prevederi conţinute în Declaraţia cu privire la consolidarea păcii şi securităţii în Europa, adoptată la Bucureşti în 1966".*

După întîlnirea de la Praga a miniştrilor afacerilor externe ai acestor state, Declaraţia adoptată în comun (31 octombrie 1969) propunea, în fruntea problemelor de inclus în ordinea de zi a conferinţei general-europene: *„1. Asigurarea securităţii europene şi renunţarea la folosirea forţei sau la ameninţarea cu folosirea acesteia în relaţiile reciproce dintre statele din Europa".*

Memorandumul guvernelor ţărilor socialiste, adoptat la consfătuirea de la Budapesta a miniştrilor lor de externe (22 iunie 1970), exprimă din nou propunerea ca primul punct pe ordinea de zi a conferinţei să-l constituie problema *„cu privire la înfăptuirea securităţii europene şi renunţarea la folosirea forţei sau ameninţării cu folosirea ei în relaţiile mutuale dintre statele din Europa".*

La finele anului 1971, în Comunicatul adoptat de miniştrii de externe ai aceloraşi ţări (1 decembrie 1971), este evidenţiat progresul realizat — ca urmare a întîlnirilor şi contactelor dintre statele europene — în ceea ce priveşte oportunitatea conferinţei pentru securitatea europeană. Comunicatul constată, în acest sens: *„S-a conturat o apropiere substanţială a punctelor de vedere în privinţa conţinutului lucrărilor conferinţei, care va trebui să contribuie la crearea unui sistem de angajamente care să excludă orice ameninţare cu forţa sau folosirea ei în relaţiile reciproce dintre statele din Europa şi să asigure respectarea principiilor integrităţii teritoriale a statelor, respectarea suveranităţii lor, neamestecului în treburile interne, egalităţii în drepturi şi independenţei tuturor statelor".*

În sfîrşit, Declaraţia privind pacea, securitatea şi colaborarea în Europa, adoptată de Consfătuirea la nivel înalt a ţărilor socialiste (Praga, 25—26 ianuarie 1972), reliefează însemnătatea deosebită pe care o are pentru instaurarea securităţii pe continent făurirea unui sistem de angajamente menit să asigure fiecărei ţări securitate deplină, o dezvoltare liberă şi nestingherită, o largă cooperare între toate ţările, fără nici o discriminare şi fără nici o îngrădire. Declaraţia precizează, în acest sens: *„Participanţii la consfătuire sînt de părere că securitatea şi colaborarea europeană reclamă crearea unui sistem de angajamente care să excludă orice folosire a forţei sau ameninţarea cu folosirea ei în relaţiile reciproce dintre state în Europa, să ofere tuturor ţărilor garanţia că se află la adăpost de acte de agresiune şi să contribuie la bunăstarea şi prosperitatea fiecărui popor".*

Raportul intim dintre securitatea internaţională şi eliminarea recurgerii la forţă în relaţiile dintre state face obiectul — în cele mai diverse formulări — al unor luări de poziţie din partea reprezentanţilor autorizaţi ai multor ţări europene.

Astfel, referindu-se la conţinutul securităţii europene, secretarul federal pentru afacerile externe al Republicii Socialiste Federative Iugoslavia menţiona, într-un interviu acordat televiziunii române în iulie 1972, că acesta *„trebuie să asigure tuturor ţărilor de pe continent, indiferent de poziţia lor geografică, de mărimea sau de opţiunile lor social-politice, o securitate efectivă şi posibilităţi din ce în ce mai largi pentru o colaborare reciprocă, multilaterală, egală în drepturi. Prin securitate colectivă noi înţelegem ceea ce înţelege prin aşa ceva şi Carta Naţiunilor Unite, respectiv, ca ţările să aibă asigurată securitatea atît în ce priveşte frontierele lor, cît şi în cadrul acestora, iar integritatea teritorială şi independenţa lor politică să fie asigurate faţă de orice presiuni, nu numai militare, dar şi politice şi economice, ca şi de orice amestec — indiferent de pretextul lui — în treburile lor interne".*

Cu ocazia vizitei sale la Bruxelles (noiembrie 1972), ministrul de externe al Republicii Populare Polone sublinia necesitatea de a edifica securitatea europeană pe raporturi dintre statele continentului din care să fie exclusă recurgerea la forţă, arătînd că Polonia ar dori să meargă la conferinţa pentru securitate *„pornind de la confirmarea şi consolidarea principiului Cartei O.N.U. cu privire la renunţarea la folosirea forţei sau la ameninţarea cu forţa".* El îşi exprima convingerea că *„un acord multilateral, semnat în mod solemn de şefii guvernelor sau statelor participante la conferinţă, ar fi forma cea mai potrivită pentru confirmarea acestui principiu".* Omul de stat polonez preciza, în esenţă, că aceasta ar fi un acord mai larg decît un tratat de neagresiune, care *„ar exclude agresiunea între toate statele europene, nu numai între organizaţiile lor".*

Semnificative în acelaşi sens sînt şi afirmaţiile ministrului afacerilor externe al Austriei care, într-o declaraţie publicată în cotidianul vienez „Arbeiterzeitung", în februarie a.c., indică drept ţel al conferinţei pentru securitate şi colaborare în Europa adoptarea unui *„document legal, obligatoriu, referitor la renunţarea la ameninţarea cu forţa şi folosirea forţei, precum şi interzicerea forţei".* În consonanţă cu modul de a concepe securitatea europeană a multor alte ţări, ministrul austriac adaugă: *„Simple declaraţii nu sînt suficiente".*

Ministrul de externe al Suediei, exprimînd adeziunea ţării sale la ideea excluderii forţei din relaţiile interstatale în Europa, preciza, într-o declaraţie făcută în decembrie 1971, că *„prioritatea la o asemenea conferinţă trebuie să fie un acord european de neagresiune şi neamestec în treburile altor naţiuni".*

Aceeaşi poziţie se regăseşte în articolul publicat de ministrul de externe al Finlandei în revista „Problemele păcii şi socialismului" (nr. 4/1972), care, referindu-se la conceptul de securitate europeană, arată că *„dacă abordăm această problemă din punct de vedere al statelor mici şi neutre, principalul obiectiv este crearea unui climat de pace, bazat pe tratate, în condiţiile cărora folosirea forţei ca mijloc de soluţionare a litigiilor să fie cu desăvîrşire exclusă şi confruntarea să cedeze locul colaborării".*

În Declaraţia-program a guvernului olandez, din august 1971, se spune că întîlnirea statelor europene va avea drept obiectiv *„crearea, în colaborare cu alte ţări, a unei structuri de securitate în care armele de distrugere nu-şi vor mai avea locul".*

Cancelarul Republicii Federale a Germaniei, Willy Brandt, declara, în decembrie 1971, că *renunţarea la forţă trebuie să devină o lege respectată de fiecare stat, iar intervenţiile trebuie să fie excluse.* Reluînd ideea, Brandt arăta, la Congresul Partidului Socialist Elveţian (septembrie 1972), că printre măsurile şi principiile care ar trebui să stea la baza conferinţei europene se situează, în primul rînd, *datoria statelor participante de a-şi reglementa relaţiile pe baza renunţării la folosirea forţei şi de a-şi păstra integritatea, independenţa politică şi dreptul la autodeterminare.*

De altfel, şi documente comune ale N.A.T.O. formulează aceeaşi idee. Astfel, în comunicatul final al sesiunii Consiliului ministerial al N.A.T.O. de la Roma, din 26—27 mai 1970, se spune: *„Nu este suficient să se vorbească în mod abstract despre securitatea europeană... Pentru a fi durabilă, pacea trebuie să se bazeze pe respectul universal al egalităţii suverane, al independenţei şi integrităţii teritoriale ale fiecărui stat european, indiferent de sistemul său politic sau social, şi pe dreptul popoarelor de a-şi făuri propriile lor destine, libere de ameninţarea oricărei intervenţii, coerciţii sau constrîngeri din afară".* Comunicatul adaugă: *„Printre problemele care trebuie examinate, afectînd securitatea şi cooperarea în Europa, se înscriu în special: a) principiile care trebuie să stea la baza relaţiilor dintre state, inclusiv renunţarea la forţă".*

În sfîrşit, din documentele elaborate în comun de state europene aparţinînd unor orînduiri diferite şi participînd la alianţe militare opuse, menţionăm Declaraţia sovieto-franceză, adoptată în octombrie 1971, cu ocazia convorbirilor dintre secretarul general al P.C.U.S., L. I. Brejnev, şi preşedintele Republicii Franceze, Georges Pompidou, în care, cu referire la conferinţa europeană, se spune: *„Una din principalele sarcini ale conferinţei trebuie să fie întărirea securităţii europene pe calea creării unui sistem de angajamente care să excludă orice ameninţare cu forţa sau folosirea acesteia în relaţiile reciproce dintre state şi care să asigure respectarea principiilor integrităţii teritoriale a statelor, neamestecului în treburile interne, egalităţii şi independenţei tuturor statelor."*

După cum se vede, s-a cristalizat un consens general cu privire la legătura indisolubilă între securitatea europeană şi eliminarea forţei din relaţiile mutuale ale statelor europene, despre rolul primordial ce revine, în condiţiile actuale, acestei cerinţe fundamentale, proclamării şi respectării ei efective, în normalizarea şi ameliorarea continuă a raporturilor interstatale în Europa.

Înscrierea problemei nerecurgerii la forţă şi la ameninţarea cu forţa pe ordinea de zi a conferinţei europene, examinarea ei aprofundată şi adoptarea unui document internaţional guvernamental menit să asigure eliminarea definitivă din viaţa continentului a oricăror manifestări şi acte de forţă se vădesc ca o cerinţă imperioasă a raţiunii, la fel ca şi o concluzie practică desprinsă din învăţămintele istoriei.

Din punct de vedere raţional, în epoca noastră, epocă de afirmare viguroasă a năzuinţei naţiunilor Europei, a tuturor naţiunilor, de a trăi şi de a se dezvolta în pace şi libertate, de a lărgi şi adînci cooperarea dintre ele, de a conlucra în vederea rezolvării unor probleme de interes comun, abolirea expresă a forţei şi a ameninţării cu forţa, promovarea şi apărarea principiilor fundamentale ale eticii şi legalităţii contemporane constituie piatra unghiulară a înfăptuirii securităţii europene şi mondiale.

Securitatea națiunilor, conviețuirea lor pașnică, colaborarea rodnică dintre ele nu pot fi asigurate decît în condițiile repudierii complete a forței din relațiile interstatale, ele sînt de neconceput altfel decît pe temeiul normelor de drept și de justiție internațională. Promovarea păcii și securității generale reclamă o atitudine de respect față de normele de bază ale dreptului internațional, modelarea conduitei statelor, în raporturile lor reciproce, în deplină concordanță cu imperativele acestui drept.

Într-o ambianță în care nerecurgerea la forță și la amenințarea cu utilizarea ei, observarea neabătută a regulilor ce cîrmuiesc relațiile internaționale vor fi devenit legea fundamentală a comportamentului tuturor statelor, în raport cu fiecare dintre ele — fără deosebire de mărime, de potențial militar, economic, tehnico-științific, de orînduirea socială, de stadiul dezvoltării, de apartenența sau neapartenența la vreo alianță sau organizație internațională — va exista garanția că angajamentele asumate vor fi îndeplinite de toate părțile. Cu alte cuvinte, imperiul normelor de drept oferă certitudini atît pentru a pune țările la adăpost de pericolul agresiunii, al oricărui act de forță, presiune și dictat, cît și în ceea ce privește dezvoltarea unei largi colaborări.

Rațiunea, la fel ca și experiența istorică, postulează vocația de universalitate a proscrierii forței din politica externă a statelor, a normelor și principiilor fundamentale ale dreptului internațional. Toate normele și principiile esențiale ale dreptului internațional, menite să dea — pe plan juridic — consistență securității internaționale, sînt universale, în sensul de a se impune tuturor statelor cu aceeași stringență, de a apăra toate statele cu egală fermitate. O normă de conduită care ar fi obligatorie numai față de unele dintre state, nu față de toate, nu ar genera securitatea, ci ar fi un stimul la recurgerea la acte de violare a legalității, ar fi un factor de insecuritate în viața internațională. Ceea ce dreptul internațional general, imperativ, interzice nu poate fi permis, în relațiile dinăuntrul vreunei regiuni, zone sau a unui grup de state, în raport cu unul sau altul dintre state. Valoarea universală a principiilor este o însușire indispensabilă a dreptului internațional, care are misiunea să promoveze și să ocrotească bunul comun cel mai prețios al tuturor popoarelor — pacea și securitatea. Principiile generale, universale obligă toate statele, față de fiecare stat, în egală măsură. Violarea lor nu poate fi justificată de nici o împrejurare de orice fel.

Europa se află integral în aria de acțiune a acestui imperativ.

„Vorbind de securitatea europeană — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Conferința Națională a Partidului Comunist Român, la 19 iulie 1972 — *este necesar să acționăm cu fermitate pentru precizarea principiilor și normelor de bază ale relațiilor dintre țările europene.*

Desigur, în primul rînd, este necesar ca țările europene să realizeze o înțelegere deplină cu privire la egalitatea în drepturi între toate statele, la respectul independenței și suveranității fiecărei națiuni, la neamestecul în treburile interne, la avantajul reciproc. Totodată, este necesar să se ajungă la un angajament solemn de respectare de către fiecare stat, în raporturile cu celelalte state, a acestor principii, prevăzîndu-se că nimic nu poate justifica încălcarea lor. De asemenea, se impune adoptarea unui acord comun, sub forma juridică corespunzătoare, prin care fiecare stat să se angajeze că renunță la amenințarea sau la folosirea forței în relațiile cu celelalte state, în soluționarea problemelor divergente existente sau care s-ar putea ivi. În cadrul acestor angajamente ar trebui să se prevadă expres că orice încălcare, din partea oricărui stat, a acestor norme înseamnă violarea dreptului popoarelor la independență, a Cartei Națiunilor Unite, un atentat la cauza colaborării și păcii în lume.

Precizarea amănunțită a unor asemenea norme ar deschide calea înfăptuirii unor relații noi pe continentul nostru, întăririi securității europene, care ar exercita o influență puternică, deosebit de favorabilă, asupra întregii vieți internaționale".

Pacea și securitatea — în Europa și în lumea întreagă — depind, în ultimă instanță, de recunoașterea și respectarea în fapt a dreptului sacru al fiecărui stat la existență liberă, a dreptului inalienabil al tuturor popoarelor, fără excepție, de a trăi conform voinței lor proprii, de a-și alege și urma nestînjenite calea de dezvoltare potrivit aspirațiilor și intereselor lor fundamentale, fără nici un amestec din afară. Acest drept implică neapărat interzicerea recurgerii la folosirea forței și la amenințarea cu forța: în relațiile internaționale în care domnește forța, popoarele nu-și mai pot orîndui viața potrivit propriilor interese și năzuințe; și aceasta este adevărat nu numai cu privire la popoarele mici și mijlocii, împotriva cărora — așa cum o demonstrează istoria — se recurge cel mai adesea la folosirea forței și la amenințarea cu forța, dar și în ceea ce privește țările mari.

Acest concept, de o mare elevațiune morală, politică și juridică, este ilustrat în chip pregnant în Declarațiile solemne comune româno-belgiană și româno-luxemburgheză, adoptate cu prilejul recentei vizite a președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, în Belgia și Luxemburg. Documente de o deosebită însemnătate care, după cum se știe, au cunoscut un puternic ecou în opinia publică internațională, Declarațiile exprimă profunda convingere a părților că *„pacea și securitatea internațională trebuie să se bazeze pe respectarea dreptului fiecărui stat la existență, libertate, suveranitate și independență, la pace și securitate, pe dreptul fiecărui popor de a dispune în mod liber de soarta sa, fără nici un amestec din afară, fără nici un fel de constrîngere sau presiune".*

Înfăptuirea neabătută a comandamentului nerecurgerii la forță și la amenințarea cu folosirea ei în raporturile mutuale dintre state creează premise de nădejde pentru înfăptuirea tuturor celorlalte norme de bază ale legalității internaționale, chezășuiește întronarea unor relații noi între țări și popoare, democratizarea vieții internaționale. Și în acest sens, principiile dreptului internațional vădesc reversibilitatea legăturii de la cauză la efect care caracterizează raportul dialectic. Respectarea oricăruia dintre ele postulează respectarea tuturor, promovarea securității; nesocotirea unuia înseamnă încălcarea celorlalte, subminarea securității. Numai respectarea cu strictețe, de către toate statele, a imperativului nefolosirii forței, a respectării suveranității și independenței naționale, a celorlalte norme și principii poate asigura climatul internațional favorabil dezvoltării și înfloririi fiecărei națiuni; numai pe această bază poate avea loc o colaborare fructuoasă între toate țările, se poate înălța edificiul securității europene.

REFLECTOR

Alegeri

Campania electorală din S.U.A. a fost cea mai costisitoare din istoria acestui gen de confruntări politice: cheltuielile pentru alegerile prezidențiale, parlamentare și locale s-au ridicat la 400 milioane dolari, în timp ce, în 1968, se înregistraseră numai 300 milioane. Cifra este aproape triplă față de cele 140 milioane dolari cheltuiți în urmă cu 20 de ani și dublă față de 1964. Explicațiile furnizate de o serie de experți financiari sînt legate de nivelul inflației, de costul extrem de ridicat al folosirii televiziunii în campania electorală, de aplicarea unei tehnici computerizate scumpe, inclusiv folosirea urnelor electronice la centrele de votare.

Gheață

Pentru sezonul de iarnă, administrația poștei din Marea Britanie a introdus sistemul lanțurilor antiderapante pentru factorii poștali. În fiecare an se înregistrează peste șase mii de accidente prin alunecare pe gheață, al căror cost depășește un milion de lire sterline. Alte materiale de securitate distribuite poștașilor: impermeabile albe și centuri luminoase.

Mediu

Direcția pentru combaterea poluării mediului din Japonia a dat publicității un raport în care se subliniază că, dacă nu se vor lua măsurile cele mai severe pentru combaterea surselor de viciere a mediului, pînă în anul 1985 poluarea va fi atît de intensă încît, practic, nu vor mai fi eficiente nici un fel de măsuri pentru refacerea mediului ambiant. Emanațiile industriale în atmosferă vor ajunge, în 1985, la 7 200 000 tone pe an, iar cantitatea de reziduuri menajere va fi de două ori mai mare. Investițiile destinate luptei contra poluării reprezentau 5 la sută din totalul investițiilor japoneze din 1960. Astăzi, procentul s-a ridicat la 10 la sută.

Între un sfîrșit și un început de sezon, Ilie Năstase **și-a petrecut o binemeritată vacanță în patrie ● „Sportul alb" îmbracă haine noi ● O impresionantă colecție de trofee ●** Dominique Năstase **ne explică secretul popularității soțului ei**

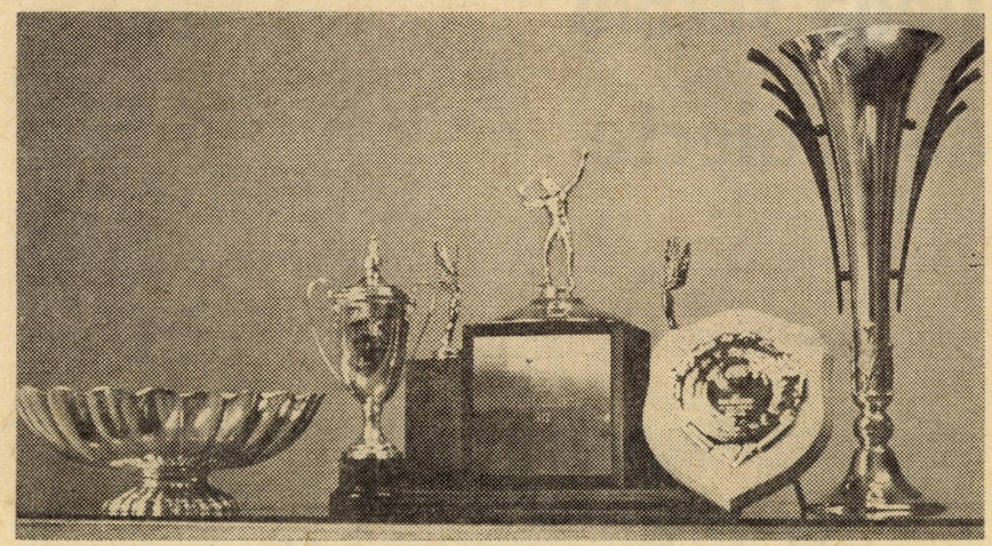

O mică secțiune a „colecției Năstase": trofeele cucerite în turneele din Statele Unite

Dominique și Ilie Năstase, într-o plimbare bucureșteană, în preajma Anului Nou

Un campion în jurul lumii

Recomandat de medici pentru toate vîrstele, preferat de vedetele scenei și ecranului, prezent tot mai constant în coloanele presei, iată că tenisul — ipostază modernă a străvechiului „jeu de paume" de la curtea regilor Franței — pare să devină sportul nr. 1 în anii noștri. 11,5 milioane de americani joacă tenis, ca și jumătate din întreaga populație a Australiei, iar industria transoceanică de rachete și mingi atinge cifre de afaceri uriașe. Dacă fotbalul este răspîndit mai cu seamă pe două sau trei continente, în schimb „moda" tenisului — căci este vorba, evident, de o creștere vertiginoasă a popularității sale — cuprinde arii geografice tot mai largi, se adresează unor categorii diferite de oameni. Ceea ce reiese cu pregnanță și din ponderea pe care începe s-o aibă acest sport în programele de televiziune.

■

Cîștigătorul Marelui Premiu pe 1972 al Federației internaționale de tenis (F.I.L.T.), Ilie Năstase, primul nostru tenisman, poate fi considerat un autentic ambasador peste hotare al sportului românesc.

Cu Ilie Năstase am revăzut împreună, în zilele sale de vacanță în patrie, impresionanta galerie de cupe și trofee care tind să-i transforme locuința în adevărat muzeu sportiv. În vitrine, pe rafturi și etajere stau expuse cupe de diferite forme și mărimi, plachete patinate, diplome scrise cu caligrafie festivă. Sînt mărturii ale unor succese sportive trăite pe meridiane îndepărtate, sub un alt cer. Iată aci, imensa cupă de la Forest Hills, însemnul celui mai mare succes de pînă acum al lui Ilie Năstase. Este acordată, în fiecare an, cîștigătorului celui mai prestigios turneu american, care a fost, totodată, supremul test de măiestrie, în sezonul actual, primul turneu *open*, cu participarea tuturor așilor rachetei.

— În după-amiaza aceea de septembrie, cînd l-am învins în finală pe Ashe, campionul profesioniștilor, am simțit că trăiesc adevărata mea împlinire ca sportiv — ne mărturisește învingătorul, cu emoție și azi proaspătă. Sînt clipe pe care nu le poți uita. Am năzuit întotdeauna să cîștig unul din turneele clasice, cum le numim noi. Mi-a fost dat să-l cuceresc pe cel mai greu.

Ilie Năstase alege din raft, apoi, o cupă mai mică, de o curioasă formă cilindrică. Citim sub numele său, gravat în metal, o înșiruire de litere: *Torneo de la Coruña —España 1969*. Și la aceasta campionul privește cu mîndrie.

— A fost un turneu mare? — întrebăm.

— Da, dar nu numai atît. A fost primul meu succes deosebit. Și prima oară cînd l-am învins pe marele as spaniol Manuel Santana, pe care mulți specialiști îl consideră ca fiind cel mai mare jucător pe care l-a avut Europa, în ultimii ani.

Ne amintim să fi citit, într-un ziar madrilen relatarea unei scene foarte semnificative, petrecute atunci. A doua zi după încheierea turneului, Năstase și Santana se aflau pe o stradă din Coruña. Au fost înconjurați de trecători, care-l recunoscuseră pe campionul lor, solicitîndu-i obișnuitele autografe. Acesta le-a spus, însă, zîmbind cu maliție:

— Cereți-i lui Năstase autografe. De azi înainte, el este Santana !..

De atunci, pe răbojul victoriilor lui Ilie Năstase au fost trecute multe nume de învinși, ca și cele ale localităților în care a fost sărbătorit ca învingător. A cîștigat 36 de mari turnee, în probele de simplu masculin, fără a număra pe cele de dublu. A fost clasat al doilea în Marele Premiu — F.I.L.T. de anul trecut și primul, în acest an.

În galeria sa de trofee, un loc important îl ocupă cele cucerite în concursurile de dincolo de Ocean. Primul este cel de la Barranquilla (Columbia), cîștigat în primăvara lui 1969 în „Circuitul Caraibilor". Alături, a piesă de orfevrerie de dimensiuni impresionante, provenind din Salisbury, statul Maryland. Acolo, Năstase devenea, în 1970, campion internațional al S.U.A. pe teren acoperit. Circuitul *indoor* din anul următor i-a adus succese în serie: Omaha, Richmond, Hampton... Continuate și în acest an, cu premiul obținut la Baltimore (Virginia). Cupa primită aci are linia avîntată a „Măiestrelor" lui Brâncuși, ceea ce te face să crezi că organizatorii i-au pregătit dinainte trofeul, ca un omagiu pentru măiestria campionului român.

Dar geografia „colecției Năstase" este foarte întinsă. De la Gauhati, în India de est, pînă la Seattle, la granița vestică a Americii, patru continente sînt marcate de escalele victorioase ale tenismanului român. Bineînțeles, Europa stă, totuși, la loc de frunte. În mai 1970, Năstase era aplaudat în Foro Italico din Roma, la cîștigarea finalei unuia din cele mai importante turnee de pe bătrînul continent. De două ori a triumfat la Monte Carlo, primind marea cupă oferită de prințul Rainier al III-lea. Tot de două ori a cîștigat concursurile *indoor* de la Londra, ca și cele de la Nisa. Iar alte două cupe *gemene* ne reamintesc de victoriile sale împărțite cu jucătoarea californiană Rosemary Casals, în proba de dublu mixt de la Wimbledon.

Din punct de vedere artistic, cel mai frumos trofeu ni se pare acela oferit de organizatorii Marelui Premiu '72, la Barcelona. El reprezintă o rachetă stilizată, din aur pal, cu ramele curbate. Vedem și o replică a acestuia, copie mai mică dar fidelă, simbolizînd victoria obținută în Turneul campionilor, ultimul din acest an. Trofeul Marelui Premiu s-a aflat anul trecut în posesia învinsului său de azi, ame-

ricanul Stan Smith. Este un trofeu transmisibil care poate rămîne în posesia definitivă a unui jucător, numai după trei victorii în marele circuit de turnee. Să sperăm că triplul laureat va fi, într-o zi, Ilie Năstase...

În sfîrșit, pe alte cupe mai citim : Cannes, Viareggio, Mamaia, Travemünde, Madras, New Delhi, Budapesta, Denver, Istanbul, Baastad, Paris-Coubertin, Stockholm, Madrid, Düsseldorf, Toronto, South Orange...

I-am pus gazdei noastre o întrebare firească :

— Care dintre trofee ți-e mai drag ?

Drept răspuns, Ilie Năstase a căutat pe un raft de sus al dulapului, scoțînd o mică plachetă argintată. În jurul unui desen reprezentînd două rachete încrucișate, stă scris : *Premiul pentru cel mai popular jucător, Wimbledon 1972.*

— Nu este un premiu oficial — ține să precizeze interlocutorul nostru. Mi-a fost trimis de un grup de admiratori din Anglia, după finala jucată cu Stan Smith, la Wimbledon. Este una din finalele pe care n-am putut să le cîștig.

Adăugăm că, deși învins, Năstase a fost considerat drept învingătorul moral al turneului, datorită jocului practicat. I-a lipsit un dram de șansă pentru a intra în posesia acestui trofeu, cel mai invidiat din lumea sportului alb. Un instantaneu fotografic de la această finală, publicat în numeroase ziare și reviste de peste hotare, ni-l arată pe tenismanul român ieșind de pe teren, înconjurat de o adevărată mare de spectatori, care-i cer autografe, vrînd parcă să-l consoleze. Într-un plan lateral, Stan Smith, învingătorul, trece parcă neobservat...

Că Ilie Năstase este extrem de popular în insula britanică ne-o dovedește și existența acelui club al admiratorilor săi, *„The Ilie Năstase Fan Club"*, care își are sediul central la Londra și ca președintă pe Linda Gianotti, o studentă în litere. Prin intermediul acestui club, campionul român primește o vastă corespondență. Multe scrisori, ca și cele din patrie, de altfel, conțin impresionante dovezi de admirație și afecțiune, desene, broderii, uneori versuri. O tînără englezoaică, Christine Baines din Lancashire, i-a dedicat un poem în 14 strofe, rugîndu-l să revină și anul viitor la Wimbledon, căci *„fără el. tenisul n-ar avea nici un sens..."*.

— Cum îți explici această popularitate ? — i-am adresat o ultimă întrebare.

Ilie Năstase tace, dînd din umeri, modest. Pentru a obține totuși un răspuns, recurgem la obișnuitul truc gazetăresc, adresîndu-ne unei terțe persoane. Dar care este foarte bine informată. Repetăm întrebarea fermecătoarei sale soții, Dominique Grazia. Cu o amabilitate tipic franceză, ea ne răspunde :

— „Secretul" lui Ilie este un secret al lui Polichinelle. Soțul meu place fiindcă este *diferit*. Pe un teren de tenis, ca și în viața de toate zilele, Ilie este original.

— Nu este cumva o părere subiectivă ? — încercăm să-i amendăm critic opinia.

— Poate, puțin. Dar cînd l-am întîlnit pentru prima oară pe Ilie, acum un an la Forest Hills, tocmai aceasta m-a frapat din primul moment. Printre atîția *roboți* ai tenisului, vedeam pe teren un *om viu*. Așa l-am văzut atunci și ca mine văd acum milioane de oameni.

Da, sîntem total de acord : Ilie Năstase place fiindcă este diferit. El este tenismanul original, nu numai prin măiestria sa, dar și prin felul cum și-o exercită. El dă impresia că tot ce realizează pe teren este făcut fără efort, din simpla plăcere de a juca tenis. Este comuniunea fericită a talentului cu avîntul și vigoarea. Este tinerețea însăși.

Radu Voia

TUNELUL MÎNECII

Două secole de proiecte

Sînt extrem de rare lucrările, de mai mare, ori de mai mică anvergură, naționale sau internaționale, pentru a căror realizare să se fi luat atîtea decizii contradictorii, să se fi elaborat atîtea planuri (concrete, ingenioase, fanteziste și irealizabile), să se fi scurs atîta timp și istorie frămîntată ca în cazul legării Angliei de continentul european. Oameni care și-au făcut un țel în viață din azvîrlirea unei legături in aer, pe apă sau sub apă între insulă și continent nu și-au văzut împlinite dorințele, transmițîndu-le urmașilor, iar acestia, la rîndul lor, altor generații.

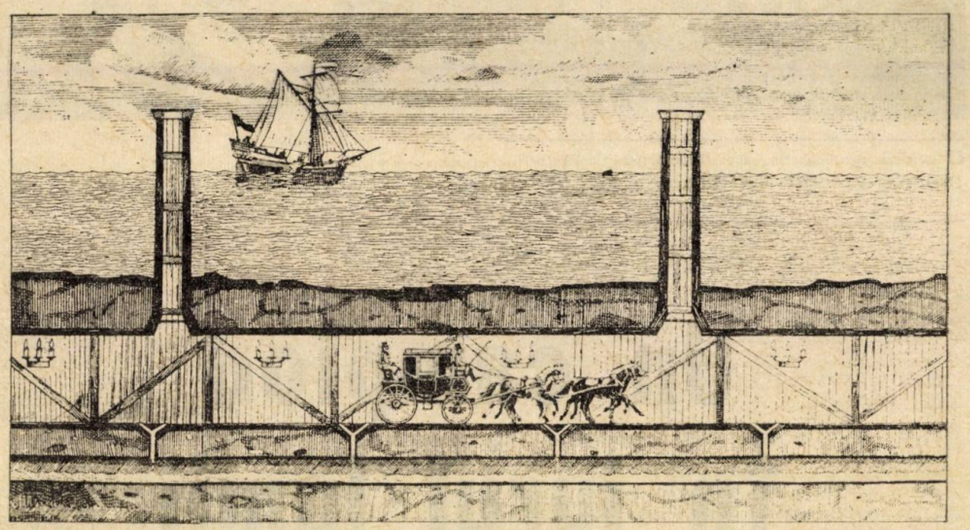

Primul plan al unui tunel pe sub Canalul Mînecii datează din anul 1802 și aparține francezului Albert Mathieu

...Replica britanică la acest proiect

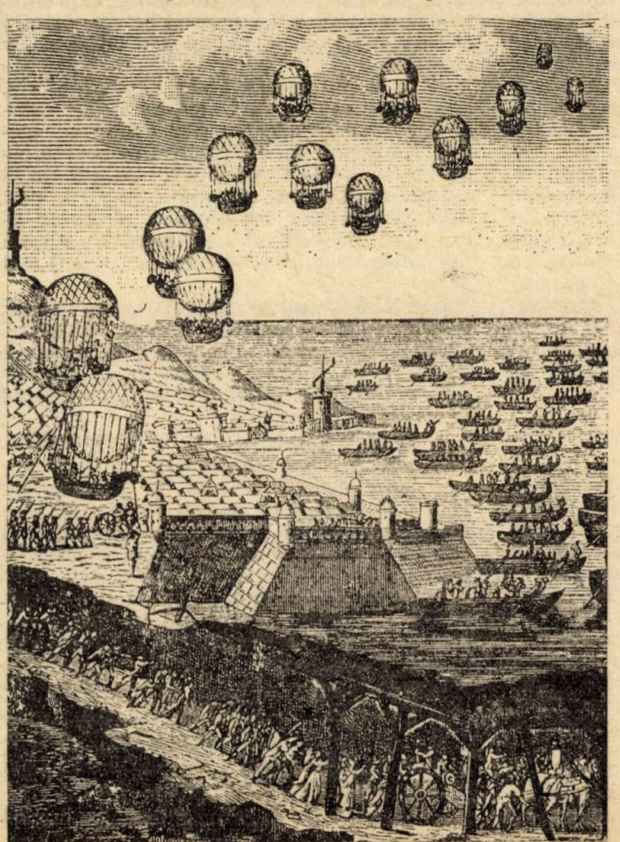

Din 1750, cînd francezul Demarets propunea construirea unui pod care să „sară" peste Canalul Mînecii (de nimeni luat în serios), și pînă la hotărîrea din 1965 de a se elabora un plan amănunțit pentru implantarea unui tunel sub apele mării, au trecut peste două secole. Două secole care au cunoscut 22 de proiecte de unire a Marii Britanii cu Europa. Cititorii lui Jules Verne erau convinși că acea îndrăzneață călătorie a pămînteanului către Lună va fi inevitabil mult ulterioară plimbărilor aceluiași pămîntean printr-un tunel al Mînecii. Și totuși...

Și totuși, discutat în 35 de sesiuni ale Camerei Comunelor (între 1882 și 1950), subiectul tunelului era mereu abandonat, așa cum au fost respinse sau abandonate cele 10 legi favorabile construirii sale ; adăugînd respingerile sau reticențele, e adevărat, mult mai puține, ale părții franceze, înțelegem de ce toți acei miniștri, acele societăți bilaterale, acele grupuri private care și-au dedicat ani întregi stabilirii legăturii directe între insulă și continent n-au reușit nimic. Fapt ciudat, majoritatea proiectelor a aparținut francezilor, în timp ce societățile cele mai numeroase pentru aplicarea acestor proiecte se aflau în Anglia.

Demarets a fost ironizat. Dar în efervescența spirituală a sfîrșitului secolului al XVIII-lea s-au

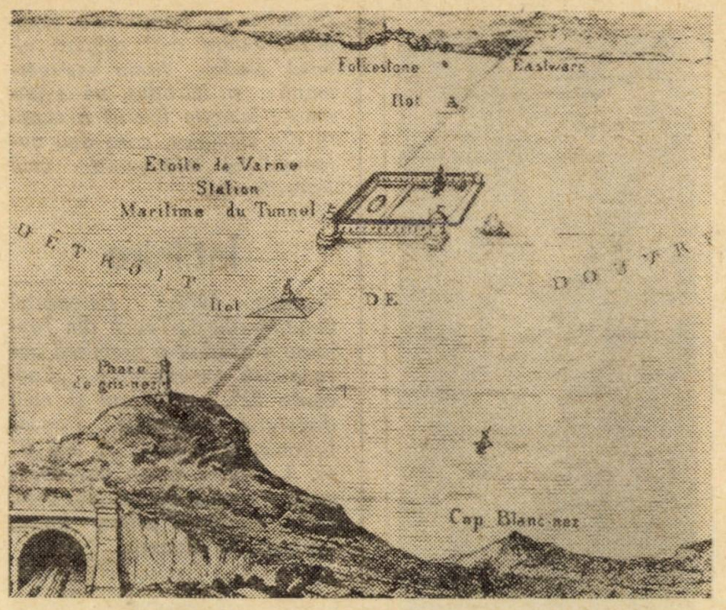

Aimé Thomé de Gaumond, inginer, tot francez, a început în 1833, la vîrsta de 26 de ani, să studieze profilul fundului Mării Mînecii şi a ales pentru proiectul său de tunel strîmtoarea Dover. În 1855, la 48 de ani, coboară în mijlocul strîmtorii pentru a studia adîncimea. Napoleon al III-lea şi regina Victoria sînt entuziasmaţi de acest proiect. Una din ipotezele cele mai spectaculoase : o platformă fixă în mijlocul Canalului, ca o citadelă, de la care porneau, prin tunel, liniile ferate

găsit şi alţi „ingineri" pasionaţi de idee. Prin 1796, Albert Mathieu imaginează un proiect încheiat în 1802, al unui tunel, bine căptuşit şi întărit cu birne, pavat, luminat la tot pasul cu lămpi şi făclii de ulei şi suficient de larg ca... diligenţele să poată călători întocmai ca la suprafaţa pămîntului. Mult prea scurta pace dintre Anglia şi Franţa n-a fost suficientă pentru deschiderea lucrărilor şi, urmînd războiul între cele două ţări, proiectul a fost abandonat, aşa cum se va întîmpla, de altfel, de-a lungul întregului secol. Alt francez, Aimé Thomé de Gaumont, şi-a dăruit întreaga viaţă tunelului prin Canal : la 26 de ani, făcea primele planuri, la 48 de ani cobora în apele Mînecii pentru a sonda adîncimea şi observa relieful ; proiectul său — unul din cele mai îndrăzneţe — a fost părăsit în 1858, pentru că bombele cu care se atentase la viaţa lui Napoleon al III-lea erau de fabricaţie engleză.

Proiectele privind legătura cu Anglia proliferau. S-a propus un pod de vase strîns legate între ele. Tot un francez s-a gîndit la pulverizarea unei pături groase de stejar de plută peste care ar fi urmat să treacă trenurile şi maşinile. Alţii erau de părere că un pod suspendat, oricît ar fi de greu de construit, ar fi fost mult mai practic pentru că ar fi înlesnit circulaţia navelor. Asaltul de proiecte (1868, 1870, 1872) a dus la un acord între două societăţi, britanică şi franceză, şi lucrările pentru tunel au început la Sangatte (Franţa) şi Dover (Anglia). Dar, după ce se săpase peste 1 400 metri de fiecare parte, la intervenţia statului major britanic, speriat de posibile invazii franceze, lucrările au fost sistate. Alte proiecte, în ciuda încercărilor lui Sir Edward Watkin de a obţine aprobarea parlamentului, au fost respinse, pe rînd, în 1888, 1889, 1890.

Secolul se încheie cu existenţa unei mulţimi de proiecte discutate, începute şi clasate, dar cu aceeaşi dorinţă de a vedea stabilită o legătură între insulă şi continent. La începutul acestui veac, în 1906, „The Channel Tunnel Company", condusă acum de un neobosit promotor al ideii, baronul londonez Frederik Emile d'Erlanger, obţine aprobarea pentru construirea tunelului. Lucrările n-au demarat, însă, pînă la primul război mondial. Chiar şi unii militari trec acum de partea constructorilor, mareşalul Foch, viitorul preşedinte onorific al „Comitetului permanent al tunelului", afirmînd că războiul ar fi fost cu doi ani mai scurt dacă englezii şi francezii ar fi construit tunelul sub Canal

După război, alte proiecte, alte abandonări, pînă în preajma celui de-al doilea război mondial, în timpul căruia ofiţerii britanici se declarau convinşi că i-ar fi putut învinge mai uşor pe nazişti, dacă ar fi existat tunelul. Cum însă experţii au stabilit că, în acele condiţii speciale, lucrările ar fi durat opt ani, s-a renunţat iarăşi la proiect.

Anii de reconstrucţie au înlăturat o vreme discuţiile asupra proiectelor privind legătura dintre Marea Britanie şi Franţa, pînă în 1957, cînd ideea apare pe primele pagini ale ziarelor. În 1961, ia fiinţă o societate de studii pentru construirea unui pod peste Marea Mînecii, iar doi ani mai tîrziu — o societate mixtă pentru studiul tunelului submarin. Pe măsură ce se insista asupra aderării Angliei la Piaţa comună, ideea tunelului pe sub Canal prindea teren, argumentele fie strategice, fie psihice fiind înlăturate.

O imagine a „invaziei franceze" văzută din Anglia : temutul leu britanic fugărit de cocoşul galic sosit prin tunel

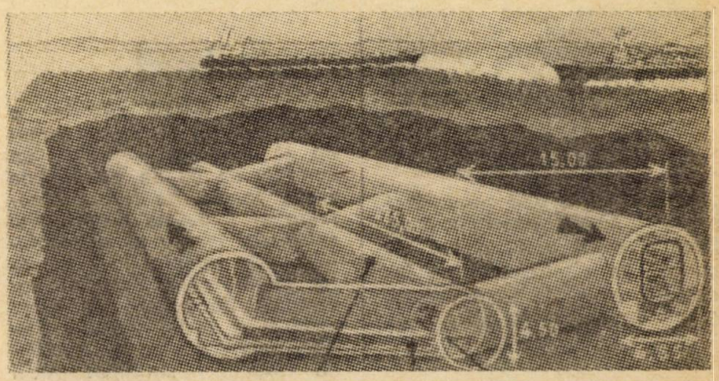

Schema proiectului a cărui realizare urmează să înceapă în 1973

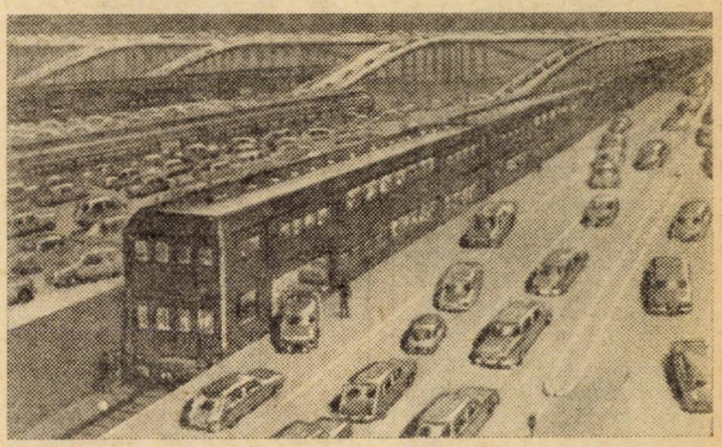

Canalul va putea fi traversat şi în automobil, dar automobilele vor fi şi ele transportate de trenuri speciale „cu etaj"

Anilor de discuţii din ultima vreme şi celor două secole de proiecte li s-a pus capăt la 20 octombrie 1972, prin semnarea la Paris şi Londra, a „Convenţiei nr. 1" în care sînt definite liniile mari ale realizării şi finanţării proiectului. Lucrările urmează să înceapă în august 1973 şi să se sfîrşească în anul 1980, cînd distanţa dintre Paris şi Londra va fi străbătută, cu trenul sau automobilul, în numai două ore şi 40 de minute. Proiectul cuprinde cîte un tunel pentru fiecare sens de circulaţie, plus un al treilea de serviciu ; legătura totală va avea aproximativ 63 kilometri şi va cuprinde 53 de kilometri de tunel, dintre care 37 sub mare.

Cîte diferenţe între ceea ce inginerul Matheiu proiecta pe timpul lui Napoleon şi ceea ce au hotărît experţii de astăzi, din punct de vedere al formei, mijloacelor de realizare, finanţării, timpului prevăzut ! În cei 170 de ani de la prima schemă a tunelului şi cei 200 de la prima idee a legăturii peste Canalul Mînecii, s-a aşternut o istorie a Europei cu multitudinea ei de transformări, o istorie care ar putea fi ilustrată chiar şi prin succesiunea acestor scheme de proiecte şi a luărilor de poziţie împotriva lor.

Stelian Ţurlea

1000 +1

Săptămîni

Cu prilejul alegerilor din Olanda, cetățeanul Ralf Van Den Bosch a primit convocarea electorală prin care era invitat să participe la vot. Din păcate, nu știa să meargă : era în vîrstă de șase săptămîni... Vina a căzut pe ordinatorul instalat cu prilejul scrutinului, care avea misiunea să stabilească, din totalul populației olandeze, persoanele cu drept de vot. Aluzie la scăderea vîrstei electorale ?

Nefumător

„Nu scot fum. Sînt curat. Sînt electric". Călătorii sosiți în gara Evry (Franța) urcă, destul de curioși, în electrobuzul de încercare care, de la 3 octombrie transportă în mod regulat pasagerii pînă în prefectura Essonne. Autobuzul electric nepoluant, construit special pentru călătoriile în orașe de societatea „SOVEL" și de „Electricité de France", poate transporta 48 de persoane și nu necesită combustibil, alias baterii, decît după 120 de km. Deocamdată la Evry, mîine la Paris, spun localnicii.

Lord

Cu ocazia intrării oficiale a Marii Britanii în Piața comună (1 ianuarie 1973), un cortegiu de 60 de automobile vechi, condus de lordul Montaigu of Beaulieu, proprietarul celebrului muzeu al automobilului, este așteptat la 7 ianuarie la Bruxelles. Pelerinii vor cere să fie primiți de noua comisie a Pieței comune lărgite, pentru a discuta „condițiile circulației mașinilor vechi în țările «micii Europe»".

Discreție

„Logodnicei mele..." La Dallas (S.U.A.), cîțiva căutători de inedit au pus la punct o nouă metodă pentru a face să parvină scrisorile, mai ales cele de dragoste : un avion garnisit cu numeroase becuri electrice le „scrie" pe cer. Aceste depeșe celeste, repetate de mai multe ori, au mare rapiditate. Singurul dezavantaj : nu poate fi asigurată discreția sentimentelor.

Supliment

Vînzările automobilului Volkswagen pe piața nord-americană sînt din ce în ce mai stînjenite de concurența japoneză. Pentru a-și asigura ultimul model, firma vest-germană a introdus un supliment : jaluzele fixe și o capotă din plexiglas, care dau automobilului înfățișarea unui Rolls-Royce...

Întîlnire

Toamna, 1972. Aeroportul Saint-Martin-du-Touch din Toulouse a găzduit o premieră aeronautică europeană : „Concorde 02", costisitorul și mult discutatul supersonic franco-britanic, și „Airbus A 300 B" nr. 1, primul avion vest-european de mare capacitate, și-au făcut, simultan, prima ieșire. Întîlnire de afaceri...

Umor

Unii spun că ar fi un șoricel, alții un pisoi. Toți se referă, însă, la aceeași jucărie pe care Pierre Elliott Trudeau a atîrnat-o deasupra ușii cabinetului. Textul care o însoțește : „Va cădea sau nu va cădea ?" Nuanța hamletiană a întrebării, lăsînd de presupus și un oarecare umor, se referă la un răspuns apropiat : în ianuarie, noul parlament se va reuni pentru a hotărî dacă să-i acorde sau nu votul de încredere.

Mabel Fitzgerald, care la 14 decembrie a împlinit venerabila vîrstă de 100 de ani, a primit, la Oxford, cel mai frumos cadou din viața sa : titlul de doctor onorific în fiziologie. Ea ar fi avut dreptul la această diplomă încă la începutul acestui secol, dacă femeile britanice ar fi putut ocupa înalte funcții universitare

Gata să surprindă inedit... În fața vilei din Neuilly, unde aveau loc convorbirile confidențiale dintre Le Duc Tho și Henry Kissinger, ziariștii așteaptă imperturbabili, de peste patru ore, sfîrșitul reuniunii

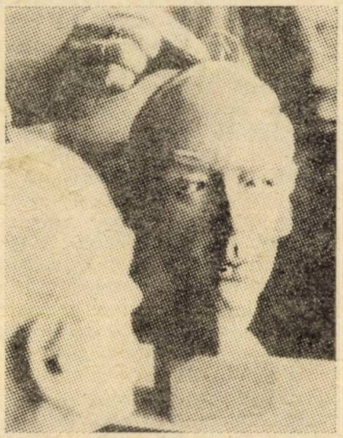

Măsurile antiinflaționiste propuse de Valéry Giscard d'Estaing au inspirat realizarea acestei statuete-pușculiță (reprezentîndu-l pe ministrul francez al finanțelor), pe care magazinele pariziene, foarte operative, au pus-o recent în vînzare

Pentru prima dată în 27 de ani, Consiliul de Securitate a avut, în fruntea sa, conform obișnuitei rotații lunare, o femeie : ambasadorul Guineei, Jeanne Martine Cisse (46 de ani, șase copii)

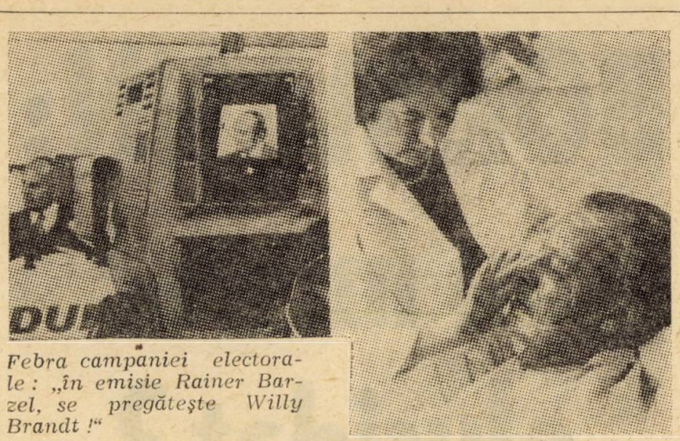

Febra campaniei electorale : „în emisie Rainer Barzel, se pregăteşte Willy Brandt !“

Favorit

Ziariştii suedezi l-au întrebat, la Stockholm, pe cîştigătorul din acest an al premiului Nobel pentru literatură, Heinrich Böll, care crede că vor fi candidaţii pentru 1973. Cunoscutul scriitor vest-german i-a numit pe americanii Mailer şi Salinger, subliniind însă că favoritul principal este, după părerea sa, columbianul Gabriel Garcia Marquez, autorul romanului de mare succes : „O sută de ani de singurătate“.

Profesorul John Kenneth Galbraith se destinde. Patine noi, costum tradiţional

Atmosferă

Un proces care durează de douăzeci de ani a fost cîştigat de Dorris Mellor (78 de ani). Din 1952, se află în dispută cu municipalitatea Londrei, pe care o acuză de construirea unui loc de parcare, cu suprafaţa de un hectar, pe o peluză istorică. Comisia locurilor istorice a stabilit că populaţia beneficia de uzufructul acestei peluze de peste opt sute de ani. S-a dat sentinţa : municipalitatea a fost obligată „să predea locul în stare iniţială“ şi să desfiinţeze parcul de maşini. Gazonul verde va purifica din nou atmosfera.

Metru

În Statele Unite va fi adoptat sistemul metric internaţional. Un proiect de lege adoptat de Senat propune trecerea de la sistemul „imperial“ sau englez la sistemul bazat pe multiplii lui 10, întrebuinţat în 95 la sută din ţările globului. Această înlocuire va trebui făcută progresiv şi benevol, dar planificat, de un birou naţional de „transformare metrică“. Termen : deceniile următoare...

Disc

Pentru prima dată, Vaticanul a editat un disc. Este vorba de o selecţie din piesele de muzică religioasă a lui Lorenzo Perosi, de la a cărui naştere s-au sărbătorit 100 de ani.

Adaptare

Îngrijorare în legătură cu modernizarea Parisului : „New York Times“ deplînge „manhattanizarea“ capitalei franceze ; londonezul „Observer“, care consacră mai multe pagini „oraşului automobilistului“, îl citează pe preşedintele Pompidou : „oraşul trebuie să se adapteze automobilului“.

Apollo

Cu prilejul zborurilor selenare din cadrul programului Apollo, astronauţii americani au lăsat pe Lună materiale în valoare de peste o jumătate miliard de dolari, anunţă N.A.S.A. Cele mai costisitoare sînt cele şase moduluri lunare, valorînd fiecare între 40—50 milioane dolari. Staţiile ştiinţifice puse în funcţiune pe solul lunar reprezintă o sumă globală de 130 milioane dolari, cele trei „jeep“-uri — 6 milioane, camerele fotografice şi de televiziune — 5 milioane, reflectoarele laser — 2 milioane.

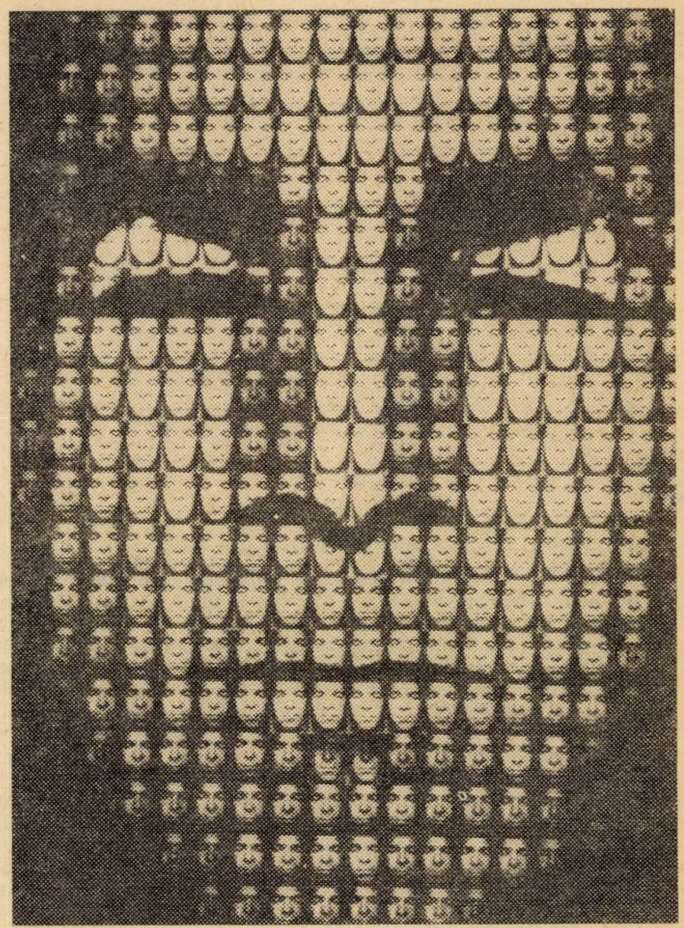

Schiţă de portret : Asociaţia fotografilor polonezi, participantă la expoziţia „Colonia 72“ (Italia), a stîrnit cel mai mare interes prin această mostră de inteligenţă semnată de Janusz Bakowski

Judo

La expoziţia deschisă la Limoges (Franţa), au fost angajaţi ca paznici cîţiva cunoscuţi campioni de judo. Tablourile expuse aparţin lui Picasso, Braque, Modigliani, Dali.

Zgomot

La Leningrad, bătrînul tun care anunţă miezul zilei va deveni în scurt timp singura sursă de zgomot. Harta acustică realizată în cadrul programului de luptă contra zgomotului a fost elaborată pe baza datelor obţinute de laboratoarele mobile, care au parcurs 250 de străzi leningrădene în orele traficului celui mai intens. Pe 50 din aceste străzi a fost interzisă circulaţia mijloacelor de transport în timpul nopţii. Tramvaiul, una din principalele probleme ale transportului urban, va circula, conform programului în discuţie, pe roţi îngropate, astfel încît să absoarbă orice zgomot.

Ladislas Farago a stîrnit senzaţie prin dezvăluirile sale asupra cazului Bormann

BORMANN: un mister elucidat?

2

Serviciile de informații argentiniene supraveghează toate mișcările lui Bormann, chiar și dincolo de frontierele țării, așa cum, în cursul celui de-al doilea război mondial, Amiralitatea britanică supraveghea itinerarul submarinelor germane în croazieră operațională.

La cartierul general al Coordonării federale, semne roșii, albastre și verzi indică cu precizie pe o hartă uriașă a Americii de Sud orice oprire, chiar și momentană, a lui Bormann în peregrinările lui.

Există o listă de control ținută la zi. Pe această listă sînt consemnate rapoartele agenților, indiciile și informațiile primite, precum și numeroase informații disparate care sosesc neîncetat cu privire la Bormann și care merg de la informații adnotate : „A-l confirmat", pînă la informații îndoielnice adnotate : „F-6 nu a putut fi dovedit".

În dosarele mele se află raportul privitor la Martin Bormann, în care sînt consemnate informații eșalonate din 1948 pînă în prezent. Fiecare filă poartă stampila „Republica Argentina — Ministerul Afacerilor Interne — Poliția federală". Pe pagina 1 se poate vedea un portret al lui Bormann tînăr. Găsim, de asemenea, scurta lui biografie, în care se spune în termeni categorici : „A pătruns pe teritoriul nostru național în mod clandestin în 1948, venind de la Genova-Italia. Avea acte false".

Urmează ceea ce se numește în Argentina „cronograma del caso", adică cronologia faptelor. Ea începe astfel :

— 1950. Bormann a fost identificat în capitala federală. Informator : dr-ul Pino Frezza, medic italian care l-a întîlnit pe Bormann în cursul vizitei lui Mussolini în Germania. El era unul din membrii anturajului lui Mussolini. Raport S.I.R. nr. 0318.

— Bormann, însoțit de un fost ofițer din Wehrmacht, a fost văzut și identificat în mod formal la cafeneaua ABC, situată pe Calle Lavalle nr. 500, în capitala federală. Raport S.I.R. nr. 01219, Juan Felisiak.

Rapoarte de acest gen sînt datate din 1951, 1952, 1957, 1958, 1959 și se eșalonează din 1961 pînă în 1971, data ultimului document din dosarul pe care l-am putut consulta.

Într-o seară de la sfîrșitul primăverii 1945, în mijlocul ruinelor cancelariei Reichului, în cursul bătăliei Berlinului, declanșată, la 16 aprilie, de Armata sovietică, Bormann a fugit. El a sosit în Argentina la 17 mai 1948, la bordul pachebotului „Giovanni C". Venea de la Genova și călătorise în clasa „turist". Deși îmbrăcămintea sa evoca ținuta iezuiților, pașaportul său arăta că era Eliezer Goldstein, născut la 20 august 1901 la Piotrkoff, în apropiere de Varșovia și că era fiul lui Abraham Goldstein și al Mariei Esther Sadrinas, ambii decedați. Pașaportul, cu nr. 073909, fusese eliberat la 16 februarie 1948 de Oficiul apatrizilor de la Vatican.

Peste cîteva zile, pașaportul său de refugiat era înregistrat la Nunțiatura apostolică din Buenos Aires, iar Biroul pentru străini al poliției federale îi elibera „Cedule de Identidad" (Buletinul de identitate) obligatoriu cu nr. 1.36/642. Bormann a prezentat ulterior o cerere de autorizație pentru ședere în țară Oficiului pentru imigrare al Ministerului afacerilor interne. La 12 octombrie 1948, la mai puțin de cinci luni după sosirea sa, primea documentul dorit, care îi acorda „entrada permanente", adică autorizația de a locui permanent în Argentina.

Cum reușise una din fostele căpetenii ale celui de-al treilea Reich să trăiască în libertate în timp ce, la 1 octombrie 1946, era condamnat la moarte prin spînzurătoare la Nürnberg, acolo unde colegii săi fuseseră spînzurați la 16 octombrie, unii pentru crime mai mici decît acelea pe care Bormann le avea pe conștiință ? Documentele care descriu amănunțit dedesubturile acestei fantastice afaceri dovedesc în mod definitiv și irevocabil că Martin Bormann nu a pierit (așa cum afirmă unii) în timp ce încerca să fugă din bunchерul lui Hitler de la Berlin.

Unul din documente demonstrează, fără umbră de îndoială, că numele „Eliezer Goldstein", care figurează pe pașaportul de refugiat eliberat la Vatican cu nr. 073 909, era pseudonimul ales cu cinism de Martin Bormann.

Bormann pe vremea cînd mai era atotputernic în „cel de-al treilea Reich"

Spre deosebire de Hitler și de unii din adepții săi fanatici, care se aflau în adăpostul subteran săpat în betonul Cancelariei, Bormann nu a avut niciodată nici cea mai mică ezitare de a fugi dacă războiul va fi pierdut.

La 4 aprilie 1945, cu cinci săptămîni înainte de sfîrșit, cînd se afla și el în adăpostul supraaglomerat al „führerului" (denumit pompos „cartier general"), Bormann a adresat lui Ernst Kaltenbrunner, delegat de Hitler să conducă mașina de teroare care era organizația S.S., o scrisoare indignată, în care îl mustra pentru că îndrăznise să contracareze eforturile frenetice ale anumitor conducători naziști care luau măsuri pentru a-și asigura fuga. Această scrisoare ilustrează atitudinea personală a lui Bormann în fața situației critice de atunci. Singurul „realist" printre fanaticii isterici care se aflau în buncher, Bormann își pregătise de multă vreme fuga în cele mai mici amănunte și, în vederea acestei eventualități, luase măsuri precise (și secrete, firește) în diferite domenii.

El trebuia să rezolve următoarele probleme :

1. Cum să iasă din Berlin, atunci cînd toate drumurile permițînd evadarea aveau să fie blocate de armata sovietică ?

2. Cum să ajungă într-un loc de refugiu la care trupele aliate victorioase să nu aibă acces ?

3. Cum să se asigure că, după ce va ajunge în acest loc, va putea trăi confortabil pînă la sfîrșitul vieții ?

„Administrator", în ultimii doi ani de război, al celui de-al treilea Reich în curs de prăbușire, din septembrie 1944 el căuta neîncetat o soluție pentru a-și asigura supraviețuirea și găsise căile și mijloacele care să-i permită să rezolve una din probleme.

Uzînd de puterea pe care i-o conferise „führerul" muribund, Bormann și-a amintit că avea acces la casa de bani conținînd tezaurul ultrasecret în devize, aur și pietre prețioase. Ca atare, s-a dus la Banca Reichului, unde acest tezaur era păzit de un funcționar mărunt, un anume Oswald Puhl. Tezaurul conținea milioane în mărci-aur, în lire sterline, dolari, franci elvețieni, franci belgieni etc., precum și 3 500 uncii de platină, peste 550 000 uncii de aur și 4 638 carate de diamante și alte pietre prețioase. Erau depozitate, de asemenea, sute de opere de artă.

Un tezaur macabru... Platina și diamantele fuseseră furate de la evrei și de la locuitorii țărilor ocupate. Aurul era o pradă jefuită în lagărele de exterminare. El provenea, în mare parte, din dinții victimelor trimise să moară în camerele de gazare.

Cum arată „cronograma" cazului

Tezaurul ultrasecret

Eichmann lansează o invitație...

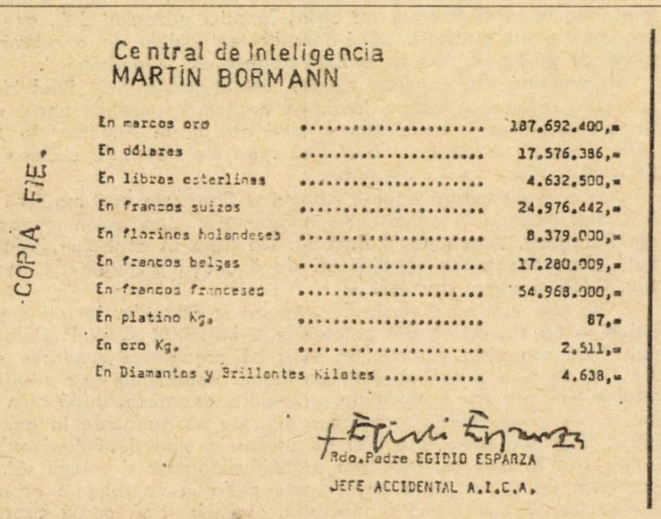

Central de Inteligencia
MARTIN BORMANN

COPIA FIEL

En marcos oro	187.692.400,=
En dólares	17.576.386,=
En libras esterlinas	4.632.500,=
En francos suizos	24.976.442,=
En florines holandeses	8.379.000,=
En francos belgas	17.280.009,=
En francos franceses	54.968.000,=
En platino Kg.	87,=
En oro Kg.	2.511,=
En Diamantes y Brillantes Kilates	4.638,=

Rdo.Padre EGIDIO ESPARZA
JEFE ACCIDENTAL A.I.C.A.

Lista valorilor (devize, aur și pietre prețioase) cuprinse în tezaurul ultrasecret expediat de Bormann în Argentina

Luni de zile, în fiecare noapte, o camionetă condusă de S.S.-iști aleși pe sprînceană transporta recolta zilnică provenind direct din „uzinele morții", care era predată lui Puhl. Numai Kaltenbrunner și Puhl (om de încredere al lui Himmler în domeniul economic) erau la curent cu aceste transporturi nocturne.

Dar Kaltenbrunner i-a dezvăluit aceste fapte lui Bormann. Și cînd s-a convins, așa cum arăta într-o scrisoare trimisă soției sale, că „totul era pierdut", Bormann a hotărît să folosească acești bani mînjiți de sînge pentru a-și salva pielea. I-a ordonat personal lui Puhl să predea emisarilor săi mai multe lăzi sigilate. Apoi, evident în deplin acord cu comandamentul german al submarinelor, „mărfurile" au fost expediate în Argentina pe adresele a patru bancheri germani : Heinrich Doerge, Richard von Leute, Richard Staud și prietenul și agentul personal al lui Bormann, Ludwig Freude.

După ce a reușit să scoată tezaurul din țară și să-l adăpostească în siguranță pe coastele îndepărtate ale Oceanului Atlantic, Bormann nu mai avea de ales. Trebuia să reziste pînă la capăt alături de Hitler. „Führerul" se ascundea în buncherul său, o fortăreață elegantă, împodobită cu tablouri neprețuite și a cărei podea era acoperită cu mătăsoase covoare orientale.

Scena care s-a desfășurat, la sfîrșitul lunii aprilie 1945, în acest cartier general atît de elegant s-ar putea compara cu „Infernul" lui Dante, tratat și adaptat pentru ecran într-o manieră comică.

În centrul tabloului se afla un om bătrîn, cu mușchii feței căzuți, cu spatele încovoiat, dînd într-una din cap ca o jucărie mecanică, cu mîinile tremurînde, cu fața contractată uneori de un tic nervos, trăgîndu-și picioarele și privind în gol : era Adolf Hitler. Dar această epavă continua să conducă pe cei din jur. Cuvintele pe care le rostea, deși cu glas tremurător, continuau să aibă forță de lege, dacă nu în Germania, cel puțin în buncher.

La 22 aprilie, nervii lui Hitler au cedat. Pentru prima oară el a dat semne de completă prăbușire fizică și mintală. Apoi, a părut să-și revină cîtva timp. Dar, după numai opt zile, s-a prăbușit din nou, iar la 30 aprilie, ora 15,30, s-a sinucis.

Atitudinea omului însărcinat să se ocupe de cîinii lui Hitler arată haosul care ajunsese să domnească în această adunare lipsită de căpetenia ei. Cînd a intrat în salonul în care Hitler zăcea mort și i s-a ordonat să otrăvească pe cei trei cîini favoriți ai stăpînului său, Bormann a fugit din camera funerară urlînd : „Führerul a murit. Fiecare pentru sine !..."

Această frază a devenit lozinca zilei. Hitler nu mai exista pentru a bara calea spre ieșirea din buncher.

Bormann, în mod special, aștepta moartea „führerului" cu o nerăbdare crescîndă. De acum înainte, putea să preia conducerea fugarilor, de vreme ce era singurul supraviețuitor al conducerii supreme naziste : Goebbels îl urmase pe Hitler în mormînt.

La urma urmelor, marele exod al căpeteniilor naziste urmărite nu a fost o „groaznică experiență" sau o „aventură disperată", așa cum au încercat mai tîrziu să arate protagoniștii lui în prolificele și rentabilele lor memorii.

Martin Bormann a plecat cu un grup de alți fugari, dar nu a rămas multă vreme cu ei. Aceștia porneau orbește spre o destinație necunoscută și spre un viitor nesigur. În ce-l privește, Bormann știa exact încotro se îndrepta. Atunci cînd își stabilise minuțios planul de evadare, făcuse, întîmplător, o descoperire. Aflase că exista la Berlin un alt buncher, în care s-ar putea refugia după prăbușirea lui Hitler. Acolo ar putea să aștepte un prilej pentru a evada.

Un alt nazist notoriu pregătise acest buncher pentru el însuși. Era Adolf-Otto Eichmann, călăul a mii de evrei. Prevăzînd că totul se va sfîrși prost pentru naziști, el pusese să se construiască un adăpost consolidat sub pivnița sediului propriei lui organizații, pe Kurfuersten Strasse. Adăpostul fusese prevăzut cu un generator de electricitate și cu un sistem de ventilație. Adunase provizii, apă și carburanți, în cantitate suficientă pentru a rezista la nevoie luni de zile.

Eichmann comunicase existența acestei ascunzători unei singure persoane : lui Kaltenbrunner, conducătorul uriașului aparat al morții din care făcea parte biroul lui Eichmann.

În acea perioadă critică pentru naziști, Kaltenbrunner a părăsit brusc Berlinul, plecînd în Austria. El l-a însărcinat pe Heinrich Mueller, șeful Gestapoului, să acționeze în numele său la Berlin și i-a dezvăluit secretul buncherului construit de Eichmann.

Deoarece sediul Gestapoului fusese bombardat, Mueller s-a instalat în vizuina lui Eichmann. În cursul unei vizite făcute în buncherul „führerului", Mueller i-a dezvăluit lui Bormann existența acestui adăpost și l-a invitat să vină și el acolo.

Bormann a luat notă de invitație. Dar nu putea să plece atîta timp cît „führerul" se mai afla în viață. Acum, însă, în noaptea luminată uneori de salve de artilerie și focuri de armă sporadice, Bormann se îndrepta spre buncherul lui Eichmann. A ajuns acolo fără nici un incident. S-a instalat împreună cu Mueller și cu un anume Scholz, așteptînd ca „ei" să vină să-l caute.

„Ei" s-au prezentat sub înfățișarea a doi preoți, trimiși de un episcop austriac prieten, Aloisus Hudal. „Ei" aduceau toate lucrurile de care ar fi putut avea nevoie fugarii pentru a străbate Germania ocupată. Aduseseră pînă și haine preoțești, ceea ce echivala cu un permis de liberă trecere.

Bormann a ajuns în Bavaria aproape la fel de ușor cum ajunsese în buncherul lui Eichmann. Un tînăr ghid l-a condus în Italia, prin munți. Bormann s-a îndreptat spre Merano, unde soția sa Gerda, era pe patul de moarte într-un spital.

Dacă Bormann nu a fost arestat la Merano, aceasta s-a datorat, probabil, unui gest de compasiune al generalului american George Patton.

F.B.I.-ul îl căuta pe Bormann în America de Sud, dar serviciul de informații al armatei americane își întinsese plasa mai aproape și, în mod mai logic, la Merano. Oameni în civil ai serviciului de informații al armatei și sentinele în uniformă fuseseră postați în jurul spitalului în care era internată Gerda. Ei presupuneau că Bormann va veni să-și vadă pentru ultima oară soția. Cînd a aflat situația, generalul Patton a spus : „Lăsați-o pe biata femeie să moară în pace !"

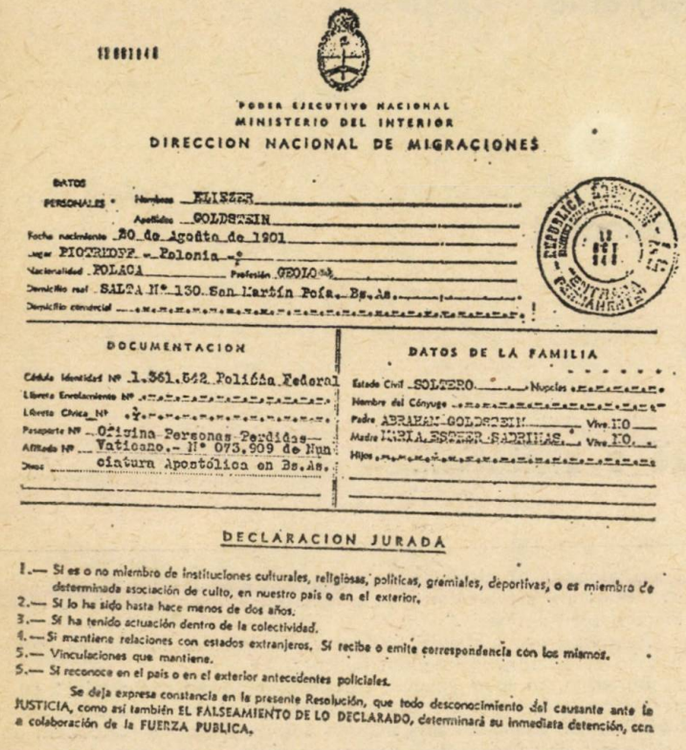

PODER EJECUTIVO NACIONAL
MINISTERIO DEL INTERIOR
DIRECCION NACIONAL DE MIGRACIONES

DATOS PERSONALES: Nombres ELIEZER — Apellido GOLDSTEIN — Fecha nacimiento 20 de Agosto de 1901 — Lugar PIOTRKOW — Polonia — Nacionalidad POLACA — Profesión GEOLOGO — Domicilio real SALTA Nº 130 San Martín Pcia. Bs. As. — Domicilio comercial

DOCUMENTACION

Cédula Identidad Nº 1.361.642 Policía Federal
Libreta Enrolamiento Nº
Libreta Cívica Nº
Pasaporte Nº Oficina Personas Perdidas
Affidavit Nº Vaticano.- Nº 073.909 de Nunciatura Apostólica en Bs.As.
Otros

DATOS DE LA FAMILIA

Estado Civil SOLTERO — Nupcias
Nombre del Cónyuge
Padre ABRAHAM GOLDSTEIN — Vive NO
Madre MARIA ESPERER SADRINAS — Vive NO
Hijos

DECLARACION JURADA

1.— Si es o no miembro de instituciones culturales, religiosas, políticas, gremiales, deportivas, o es miembro de determinada asociación de culto, en nuestro país o en el exterior.
2.— Si lo ha sido hasta hace menos de dos años.
3.— Si ha tenido actuación dentro de la colectividad.
4.— Si mantiene relaciones con estados extranjeros. Si recibe o emite correspondencia con los mismos.
5.— Vinculaciones que mantiene.
6.— Si reconoce en el país o en el exterior antecedentes policiales.

Se deja expresa constancia en la presente Resolución, que todo desconocimiento del causante ante la JUSTICIA, como así también EL FALSEAMIENTO DE LO DECLARADO, determinará su inmediata detención, con la colaboración de la FUERZA PUBLICA.

Facsimilul documentului prin care Bormann, după cinci luni de la sosirea în Argentina, era autorizat să rămînă în țară. Documentul a fost eliberat în baza primului său pașaport fals, pe numele Eliezer Goldstein

Supravegherea a fost desființată. Bormann beneficia. astfel. de un nou permis de liberă trecere.

La 22 martie 1946, cînd Gerda a încetat din viață, Bormann a plecat la Bolzano și s-a instalat într-o mănăstire dominicană. A pretins că este un refugiat venit din Triest. Se purta destul de ciudat pentru un criminal de război atît de urmărit. Era văzut deseori în oraș și a fost recunoscut de o femeie, dna Thalheimer, a cărei mărturie, ce mi-a fost comunicată, este mai convingătoare decît aceea a lui Arthur Axmann, fostul conducător al tineretului hitlerist, care a afirmat că a văzut cadavrul lui Bormann la Berlin.

Dna Thalheimer îl cunoscuse foarte bine pe Bormann la München. El era unul din pacienții soțului ei, medic. Or, în acea zi din septembrie 1946, ea se întîlnise cu el pe stradă. Purta pantaloni scurți de piele și o cămașă-sport. Întîlnirea a fost scurtă. Bormann a recunoscut-o pe dna Thalheimer și a luat-o la fugă. A dispărut într-o casă în care ea nu a vrut – sau, mai degrabă, nu a îndrăznit – să-l urmeze.

Acesta nu a fost decît un incident printre multe altele, dar care l-a convins pe Bormann că la Bolzano era în nesiguranță. Cu ajutorul episcopului Hudal, a făcut totul pentru a grăbi lucrurile și, în special, pentru a organiza plecarea sa în Argentina, unde îl aștepta tezaurul – devize și aur.

La începutul anului 1952, mișcarea nazistă clandestină din America de Sud trebuia să facă față unei crize grave, de rezultatul căreia depindea supraviețuirea ei ca celulă gigantică a nazismului în lumea postbelică.

Problema era complexă. Pe de o parte, între diferitele clici naziste stabilite în diferite țări domnea neînțelegerea. Pe de altă parte, se desfășura o luptă fratricidă între supraviețuitorii celui de-al III-lea Reich. La baza acestor conflicte se aflau banii. Cea mai mare parte a tezaurului nazist care a putut fi transportat în America de Sud se afla în mîinile unui singur potentat : Martin Bormann.

Unii dintre colegii săi – ca Klaus Barbie la La Paz, în Bolivia, și Frederick Schwendt la Lima, în Peru – reușiseră să se îmbogățească prin propriile lor mijloace, dar toți ceilalți fugari depindeau de generozitatea lui Bormann. Și el deschidea greu punga. Acorda cu zgîrcenie o mică subvenție unor fugari de seamă, ca Heinrich Mueller, fost șef al Gestapoului, care se ascundea la Lima sub numele de Oskar Liedke, sau ca protejatul său Adolf Eichmann, care lucra ca mecanic la Tucuman, în Argentina.

Am răsfoit corespondența dintre Bormann și Eichmann din timpul șederii lor de zece ani în Argentina. În scrisorile lor se vorbește, în special, de bani. Eichmann cerea tot mai mult, iar Bormann, deși își începea scrisorile prin „Dragul meu Adolf", îi dădea din ce în ce mai puțin.

În cursul anului 1952, toate aceste încordări care mocneau ieșiseră la suprafață și amenințau însăși existența „mafiei brune".

Ca și mafioții originari din Sicilia, care se întrunesc la Appalachia, la nord de New York, fostele căpetenii naziste din America de Sud hotărăsc în 1957 să se întîlnească de urgență la Ascochinga, în munții Serrana, din nordul Argentinei.

Ei sosesc de pretutindeni, pe un domeniu retras, aparținînd unui fost subofițer de la bordul lui „U–235", unul din submarinele germane care se strecurase în estuarul lui Rio de la Plata în 1944–1945, înainte de sfîrșitul războiului, pentru a descăra acest tezaur care este cauza actualelor discordii.

Martin Bormann strălucește prin absență. A rămas în refugiul său din San Martin, lîngă Buenos Aires, preferînd să conducă adunarea de la distanță. Cu cît se va ține mai mult timp departe de adepții săi, cu atît mai mult va putea spera să-și păstreze banii.

Pe de altă parte, mîna de naziști nemulțumiți, împrăștiați în emisfera occidentală, încep să complice relațiile personale ale lui Bormann cu autoritățile argentiniene.

Agentul special Mega, căruia îi sînt încredințate problemele naziste pentru secția din Cordoba a serviciilor de spionaj argentiniene, a fost avertizat de oamenii săi despre pregătirea acestui important conclav. Spionii lui Mega reușesc să asiste la „conferință".

Așa cum am aflat mai tîrziu prin raportul agentului Mega, autoritățile argentiniene descoperă atunci că obiectul acestei reuniuni este o organizație pe care refugiații naziști o numesc „Die Spinne" (Păianjenul) și care este desemnată în raportul lui Mega și în alte documente sub numele ei spaniol, „La Arana".

Înființată în 1948, într-un lagăr de detențiune aliat, situat la Glasenbach, în Germania, de cîțiva fanatici prizonieri S.S., această organizație nu întîrziase să-și întindă tentaculele ca o adevărată pînză de păianjen. Așa se explică numele ei, „Die Spinne".

Organizația era condusă de un fost brigadier S.S., Paul Hausser, care reușise să obțină fondurile necesare șantajînd unele mari firme vest-germane unde lucrau foști naziști. În America de Sud, „Die Spinne" se aștepta să obțină resursele necesare exclusiv din uriașele fonduri ale lui Bormann.

Așa cum au relatat agenții Raneni și Chamado la 8 martie 1953, Bormann acționa în calitate de coordonator între coloniile naziste din Paraguay, Argentina și Brazilia. De fapt, el controla „Păianjenul", deoarece putea să dispună de o uriașă cantitate de devize, aur, titluri și opere de artă.

Se știe – și nu exclusiv din rapoartele agenților secreți argentinieni – că reuniunea din octombrie a însemnat sfîrșitul „Păianjenului" ca organism puternic, în stare să organizeze evadările spre America de Sud și să finanțeze pe fugari. Reuniunea nu a reușit să rezolve nici una din problemele principale, deoarece, după cum am menționat, omul-cheie, Bormann, preferase să nu asiste la ea. De altfel, Bormann avea alte idei cu privire la viitorul „Păianjenului". În loc să-l folosească, așa cum plănuiau Hausser și colegii săi, ca organism de ajutor, el a hotărît, cel puțin în ce privește propriul său sector, să transforme organizația, astfel încît să poată constitui baza edificării unui imperiu economic.

Urmarea istoriei „Păianjenului" rezultă clar din rapoartele serviciilor speciale argentiniene, braziliene și paraguayene. Potrivit acestor rapoarte, organizația și-a pierdut treptat caracterul fundamental – „ideologic" și „filantropic" – pentru a deveni o organizație de afaceri condusă de Bormann prin diferiți intermediari, unii dintre ei oameni de afaceri care nici măcar nu cunoșteau neapărat identitatea discretului lor partener.

La început, această evoluție a fost lentă. Ea s-a accelerat atunci cînd naziștii au fost nevoiți să-și reorganizeze sistemul de protecție și sursele de existență. În 1955, Bormann a fost și el obligat să părăsească Argentina. A lăsat într-o situație foarte grea pe „scumpul său Adolf" Eichmann. Punctul de plecare al drumului lung care avea să-l ducă pe acesta din urmă în „cușca de sticlă" din Ierusalim nu se situează în 1960, așa cum se crede în mod obișnuit, ci, așa cum vom arăta mai tîrziu, în 1955.

Bormann, în continuare sub numele de Eliezer Goldstein care figurează pe pașaportul său, pleacă în Brazilia, unde devine un personaj destul de cunoscut, nu numai, așa cum subliniază rapoartele poliției, în regiunile îndepărtate din Matto Grosso, ci și în localurile de noapte din Sao Paulo.

Cînd, datorită escapadelor sale, șederea lui în Brazilia devine periculoasă, Bormann își schimbă, în același timp, refugiul și modul de viață. Se instalează la Santa Cruz, în Bolivia, unde locuiește, oricît ar putea să pară de neînchipuit, în casa unui om de afaceri evreu, Hans Strauss. Cînd Strauss începe să-l bănuiască pe locatarul său, Bormann pleacă. Din acest moment, „Eliezer Goldstein" încetează să mai existe. El se transformă într-un pseudo-diacon, pe nume Augustin von der Lange Lerrbach, frate laic din Ordinul Mintuirii. Își stabilește reședința într-una din mănăstirile Ordinului.

În legătură cu alegerea acestui pseudonim, se poate face o observație amuzantă. Bormann l-a găsit într-o piesă de Goethe, „Goetz von Lerlichingen", în care un personaj declamă : „Mi se spune Augustin von Lange, deși numele meu este fratele Martin".

Bormann petrece o perioadă ciudată în exil. Din tot felul de motive de ordin practic, el este complet despărțit de vastele sale fonduri. Se aranjează să-i parvină sume modeste, care îi permit s-o scoată la capăt.

(Va urma)

UMOR

— *Iar acestea sînt obiectivele pe care trebuie să le bombardaţi astăzi „din greşeală".*

(Din **„Punch"**)

...atît lira, cît şi yenul...

(Din **„Time"**)

(Din **„Paris Match"**)

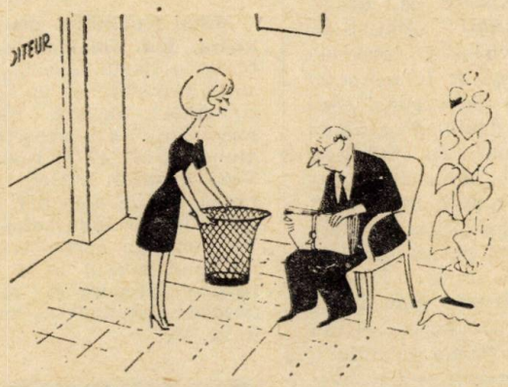

— *Din păcate, redactorul este plecat. Dar manuscrisul puteţi să-l lăsaţi aici.*

(Din **„Pourquoi pas ?"**)

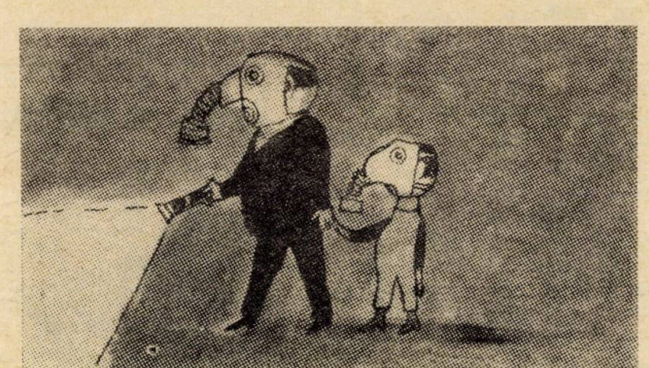

— *Unde ziceai că este bradul pe care ai promis că mi-l arăţi ?*

(Din **„L'Europeo"**)

— *Aţi avea ceva împotrivă să mă adăpostiţi de ploaie ? Aştept un prieten.*

(Din **„Punch"**)

POSTA REDACTIEI

Textul memorandumului S.A.L.T.

Nicolae Constantin, Bucureşti. Iată textul memorandumului S.A.L.T. semnat de reprezentanţii Statelor Unite şi Uniunii Sovietice privind înfiinţarea unei comisii consultative permanente :

„Art. 1

Guvernul Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste şi guvernul Statelor Unite ale Americii au hotărît să stabilească o comisie consultativă permanentă.

Art. 2

Comisia consultativă permanentă se va ocupa de obiectivele şi soluţionarea prevederilor tratatului dintre S.U.A. şi U.R.S.S. cu privire la limitarea rachetelor balistice A.B.M., din 1972, ale acordului interimar dintre S.U.A. şi U.R.S.S. referitor la unele măsuri cu privire la limitarea armelor strategice ofensive din 26 mai 1972 şi ale acordului cu privire la reducerea riscului de izbucnire a unui război nuclear între S.U.A. şi U.R.S.S. din 30 septembrie 1971, şi îşi va exercita competenţa în concordanţă cu prevederile art. 13 al numitului tratat, art. 6 al numitului acord interimar şi art. 7 al numitului acord de măsuri.

Art. 3

Fiecare guvern va fi reprezentat în comisia consultativă permanentă de către un comisar şi un adjunct al comisarului, asistaţi de o echipă, în funcţie de necesităţi.

Art. 4

Comisia consultativă permanentă va avea sesiuni periodice la date reciproc acceptate de comisari, dar nu mai puţin de două ori pe an. Sesiunile vor fi stabilite cît de curînd posibil în urma unei note de încunoştiinţare, la cererea oricăruia dintre comisari.

Art. 5

Comisia consultativă permanentă va stabili şi aproba regulile de procedură şi alte reguli privind diverse probleme şi le poate modifica în funcţie de necesităţi.

Art. 6

Comisia consultativă permanentă se va întruni la Geneva. De asemenea, se poate întruni în orice alt loc care poate fi acceptat".

Textul, întocmit la Geneva, la 21 decembrie 1972, a fost semnat din partea Uniunii Sovietice de către adjunctul ministrului afacerilor externe, Vladimir Semionov, iar din partea Statelor Unite, de către ambasadorul Gerard Smith.

Gibraltar

Ovidiu Vasiliu, Bucureşti. Avînd în vedere îndelungatele dificultăţi în problema Gibraltarului, Marea Britanie şi Spania au hotărît, în septembrie 1971, să organizeze consultări periodice în care, se speră, se va obţine un acord. În acest an, au avut loc trei întîlniri între miniştrii de externe : în februarie, la Madrid, în iulie, la Londra, în noiembrie, din nou la Madrid. Semnificativ pentru aceste întrevederi — şi observatorii politici au ţinut să sublinieze acest aspect — este faptul că ambele guverne evită utilizarea unor expresii ca „discuţii", „consultări", „schimb de puncte de vedere", expresii care ar putea fi interpretate drept indicii ale vreunei convergenţe în modul de a aborda problema. În întîlnirile dintre cei doi miniştri de externe „se gîndeşte împreună" asupra Gibraltarului — după cum a propus partea spaniolă să se anunţe presei. Oricum ar fi caracterizate pînă acum, aceste întîlniri dintre cei doi miniştri de externe (la ultima, în luna noiembrie, s-a utilizat pentru prima oară termenul „negocieri") n-au dus la vreun rezultat, părţile menţinîndu-se pe aceleaşi poziţii : Marea Britanie să nu cedeze „Stînca" decît în urma unui referendum în care majoritatea locuitorilor s-ar pronunţa pentru alipirea la Spania, iar Spania să încerce obţinerea suveranităţii asupra Gibraltarului prin mijloace de constrîngere. Măsurile introduse în urmă cu cîtiva ani (blocarea comunicaţiilor terestre şi maritime ale Gibraltarului cu teritoriul spaniol şi izolarea „Stîncii") sînt încă în vigoare. În cercurile politice londoneze se afirmă că există totuşi un indiciu pozitiv: măsurile defavorabile populaţiei din Gibraltar nu s-au agravat în ultima vreme, mai precis de la preluarea funcţiei de ministru de externe de către Gregorio Lopez Bravo.

Ion Petrescu, Timişoara. 1. Vă sugerăm consultarea serialului despre urmărirea criminalului nazist Martin Bormann, publicat în revista noastră, începînd cu nr. 52. Răspunsul acesta se adresează şi cititorului **Mihai Nueleanu, com. Aninoasa, jud. Gorj.** 2. „Cazul Barbie" nu s-a încheiat încă. 3. În S.U.A. există aproximativ 600 000 de indieni, aproape jumătate trăind în rezervaţii. Cîteva comparaţii concludente pentru condiţia lor de viaţă : durata medie a vieţii unui indian era de 47 de ani în 1970 (pentru restul locuitorilor S.U.A., 70,8 ani) ; rata şomajului — aproximativ 45 la sută în 1972 (pentru restul locuitorilor — 5,8 la sută) ; procentul de intrare în şcoli, inclusiv cele superioare — 18 la sută în 1971 (pentru restul locuitorilor — 50 la sută) ; mortalitate infantilă — 30,9 la mie în 1970 (pentru restul locuitorilor — 21,8 la mie). Datele sînt reproduse după ziarul „The New York Times".

Mihai Nueleanu, com. Aninoasa, jud. Gorj. 1. Am publicat o hartă a celor două state yemenite şi un amplu comentariu despre recentele evenimente din această regiune, în nr. 47 al revistei. 2. Vom avea în vedere propunerea dv. de a urmări evoluţia relaţiilor indo-pakistaneze. Vă sugerăm consultarea răspunsului apărut în nr. 52 al revistei, precum şi articolul despre Bangladesh publicat în nr. 48.

„Life" nu e de vînzare

Gh. Bădescu, Craiova. Ziarele noastre au scris despre încetarea apariţiei publicaţiei americane „Life", una din cele mai cunoscute reviste ilustrate din S.U.A. Datorită concurenţei televiziunii şi costului considerat astronomic al publicaţiei, toate încercările de a supravieţui — sporirea preţului de vînzare, mereu mai numeroase reclame — n-au reuşit decît să amîne deznodămîntul. Renumele revistei „Life" supravieţuieşte însă şi tentează mulţi editori. Astfel, abia se anunţase ultima apariţie a „Life"-ului, că Joseph Azaria, director al ziarelor din Montréal „Police Gazette" şi „Montreal Sunday Express", a trimis o scrisoare preşedintelui revistelor „Time" şi „Life" pentru a-i anunţa intenţia de a negocia cumpărarea publicaţiei dispărute. Dinald Wilson, vicepreşedinte al editurii „Time Inc.", a declarat însă de îndată că „Life" nu este de vînzare, că se va utiliza în continuare acest nume în diverse moduri.

Emil Reichhardt. Bucureşti. Vom avea în vedere propunerea dv.

I. Vlad, Tîrgovişte. Apariţia cărţilor poştale ilustrate a fost o urmare a cenzurii poştale instaurate în Franţa de prusaci în timpul războiului franco-prusac din 1870—1871. Burghezii din timpul celui de-al doilea imperiu francez obişnuiau să reproducă pe scrisorile personale imaginea „locuinţei la mare" — vilele de pe ţărmul, de obicei, al Mînecii. Autorităţile de ocupaţie au hotărît, la un moment dat, ca toate scrisorile să fie deschise. În acest fel, au apărut cărţile poştale ilustrate, în scopul de a păstra intactă ilustraţia existentă de cealaltă parte a hîrtiei pe care figura adresa destinatarului. De la peisaje s-a trecut ulterior la reproducerea celebrităţilor vremii, a unor personaje istorice, apar serii ilustrînd începuturile automobilismului, aviaţiei, explorărilor arctice sau montane etc. Imaginea de mai jos reprezintă una din primele cărţi poştale ilustrate, din urmă cu un secol.

POSTA REDACȚIEI

Insulele anglo-normande și Piața comună

G. Ursu, Bacău. Arhipelagul anglo-normand, aflat în Marea Mînecii, între Europa și Marea Britanie, mai cunoscut prin cele două principale insule ale sale — Jersey și Guernesey — a constituit, într-adevăr, o problemă în tratativele britanice de aderare la Piața comună. Arhipelagul dispune de o situație privilegiată, cu vechi rădăcini în istoria engleză. Făcînd parte din ducatul de Normandia, insulele anglo-normande au participat la cucerirea Angliei (1066), după care au fost atașate coroanei britanice. O curiozitate : monarhul britanic este încă și astăzi denumit în insulele anglo-normande „duce de Normandia". Englezii au dorit întotdeauna să mențină aceste insule datorită poziției lor geografice, fapt care a creat locuitorilor anumite avantaje. Astăzi, insulele anglo-normande dispun de o completă autonomie în problemele financiare și în toate domeniile ce țin de problemele interne. Aderînd la Piața comună, fără a se fi stabilit condiții speciale pentru ele, insulele anglo-normande și-ar fi văzut pierdute privilegiile de care dispun. Atît Jersey cît și Guernesey au cerut Angliei să negocieze un statut special pentru ele la Bruxelles. În iulie 1971, guvernul britanic a cerut aranjamente speciale pentru cele două insule, invocînd articolul 238 al Tratatului de la Roma, care prevede că „Comunitatea poate încheia, cu o țară terță, cu o uniune de state sau cu o organizație internațională, acorduri de asociere comportînd drepturi și obligații reciproce, acțiuni în comun și proceduri speciale". Marea Britanie a încercat să obțină un aranjament permițînd insulelor să exporte în Anglia și în țările Pieței comune produsele lor agricole fără taxe vamale sau alte impozite. Importanța pe care o prezintă pentru insule condițiile obținute decurge din situația lor economică și financiară. În Jersey, activitatea economică principală e turismul (40 la sută din venitul național) ; în Guernesey, turismul reprezintă 20 la sută din venitul național, după horticultură, care ocupă primul loc. Turismul dezvoltat al acestor insule se datorează nu numai frumuseților naturale, ci și existenței unei fiscalități avantajoase. Scutite de taxele vamale, produsele de lux scumpe în Anglia pot fi cumpărate aci la prețuri mai reduse. Publicația „Three Banks Review" scria : „Perspectiva unei armonizări a drepturilor de acces și introducerea taxei vamale adăugate, măsuri inerente politicii comunitare, vizînd abolirea barierelor fiscale între statele membre, ar zdruncina poziția actuală a insulelor. Absența altei surse de venituri ar fi antrenat în mod inevitabil un declin general al economiei insulelor și al nivelului de viață al locuitorilor. Odată cu scăderea rețetelor fiscale, serviciile publice n-ar fi putut continua să funcționeze decît ridicînd impozitele, de unde o nouă degradare a resurselor economice ale insulelor".

Aurel Georgescu, Predeal. Probabil că vă referiți la așanumita asociație a „Medicilor fără frontiere". Este vorba de un grup de 146 de medici francezi care, la inițiativa ziariștilor și medicilor profund impresionați de situația creată în 1970 de puternicele inundații din Pakistanul oriental, actualmente Republica Bangladesh, au hotărît să se asocieze în cadrul unei organizații de întrajutorare a victimelor catastrofelor naturale. Medicii — membri ai asociației — stau la dispoziția marilor organizații internaționale și a organizațiilor specializate de tipul Crucii Roșii Internaționale. La începutul lunii decembrie, asociația și-a ținut la Abbaye de Reyaumond, în apropiere de Paris, primul congres; au fost prezentate rapoarte de către medicii ce s-au deplasat în decursul anului în diferite puncte de pe glob afectate de calamități naturale și s-au făcut propuneri de îmbunătățire a activității asociației.

Costică Popescu, Tău, jud. Alba. Vă mulțumim pentru scrisoare și pentru atenția cu care urmăriți revista noastră. Încă n-au fost date publicității rezultatele cercetărilor privind readucerea la suprafață a transatlanticului „Titanic". În legătură cu a doua întrebare, vă sugerăm consultarea unui almanah. Așteptăm alte scrisori.

Ion Brătucu, sat Izvorul, com. Gogoșani, jud. Ilfov. Vă sugerăm să vă adresați revistelor „Flacăra" sau „Magazin".

„Eole"

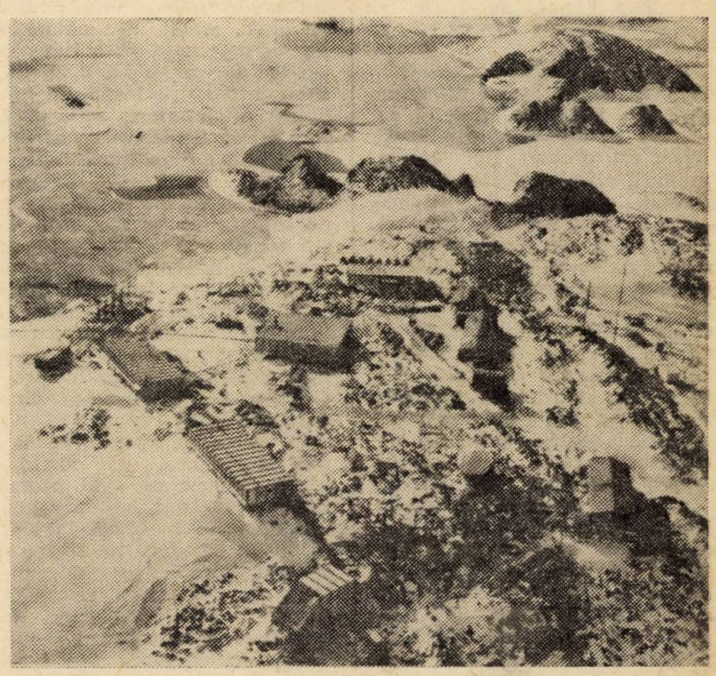

S. Brumărescu, Ploiești. 1. Vă oferim imaginea solicitată : baza științifică de cercetări Dumont d'Urville, din Antarctica, în Terre Adélie. 2. In cadrul unui congres internațional de astronautică, ținut la Viena, inginerii de la Centrul Național de Studii Spațiale din Franța au prezentat bilanțul experienței „Eole", despre care revista noastră a scris în mai multe rînduri. Satelitul „Eole" a avut drept scop, la începutul misiunilor, studierea vînturilor din emisfera australă și alcătuirea unei hărți a curenților de aer din această parte a lumii (cu ajutorul unei mulțimi de baloane). Experiența trebuia să dureze 6 luni dar, chiar și după 14 luni, satelitul mai „interoghează" încă aproximativ 30 de baloane aflate în atmosfera australă. Experiența „Eole" a avut și alte obiective : reperarea navelor, aisbergurilor, transmiterea unor mesaje. În cazul studierii mișcării unui aisberg, în largul ținutului Terre Adélie (Antarctica), rezultatele au fost surprinzătoare, după cum scrie buletinul de informații „Bréves nouvelles de France" : ghețarul plutitor se deplasa întotdeauna în sens invers direcției vîntului sau hulei. Pentru a găsi o explicație a acestui fenomen, mai multe țări au hotărît să plaseze, în această vară australă, o serie de emițătoare pe aisbergurile ce înconjoară Antarctica și analizarea, ulterior, în comun, a informațiilor ce vor fi transmise de satelitul „Eole". Centrul Național de Studii Spațiale din Franța mai pregătește și alte experiențe care vor urma programului „Eole". Între acestea, în cadrul unui program „Géole" va fi lansat un satelit geostaționar, care va putea localiza poziția navelor cu o precizie de zece metri.

L. Adrian, Brăila. 1. În momentul actual, din Commonwealth (organizație înființată în anul 1932) fac parte 32 de state. Pakistanul s-a retras la începutul anului trecut, dar locul său a fost ocupat de Republica Bangladesh. 2. De la 1 iulie 1972, președintele Salvadorului este colonelul Arturo Armando Molina. În Jamaica, membră a Commonwealth-ului, nu există președinte, ci un guvernator general (Sir Clifford Campbell) care o reprezintă pe regina Angliei și care este de origine jamaicană. Premierul din Jamaica, de la 1 martie 1972, este Michael Munley. Despre noua conducere din Honduras, vă sugerăm consultarea răspunsului publicat la această rubrică, nr. 51 din 1972. 3. Am relatat, în repetate rînduri, despre pactele militare. Vom reveni.

POSTA REDACȚIEI

Există monstrul din Loch Ness?

Sandu Gabriel, București. După atîtea istorii neverificate din ultimele decenii cu privire la monstrul din Loch Ness, fie presa, fie opinia publică, obosită de lipsa unor dovezi concrete de fiecare dată cînd se semnala apariția monstrului din Loch Ness, a abandonat aproape definitiv această problemă de senzație. Nu același lucru s-a întîmplat și cu o serie de oameni de știință, intrigați de similitudinile existente în multe din relatările locuitorilor regiunii din Scoția, unde se află lacul amintit. Astfel, un grup de cercetători de la „Academy of Applied Science" din Boston (asociația de profesori de la Institutul Tehnologic din Massachusetts și de diverși cetățeni interesați de probleme științifice care desfășoară o activitate științifică independentă) au hotărît să cerceteze împreună cu membri ai „Loch Ness Investigation Bureau" din Scoția dacă există cu adevărat în apele lacului o ființă pe care manualele și studiile asupra faunei să nu o includă. După trei ani de cercetări, membrii celor două grupuri reunite au reușit obținerea unor fotografii considerate senzaționale: imagini, sub apă, în culori, ale monstrului din Loch Ness. Este pentru prima oară, din 1930 (cînd a fost semnalat pentru prima oară cazul), cînd se reușește fotografierea unei părți a „monstrului". Activitatea cercetătorilor n-a fost ușoară. Au ajuns însă, cu răbdare, la concluzia că în apele lacului se află ceva viu, enorm, care se deplasează rapid, cu mișcări neprevăzute și care nu pare a aparține nici uneia din speciile cunoscute. „Loch Ness Investigation Bureau" operase numai la suprafață. Împreună cu cercetătorii americani, au început un program în două faze de studiere a fundului lacului. În prima fază, se lansau sunete în apă și se captau răspunsurile; rezultatele n-au fost însă cele așteptate. În cea de-a doua fază, s-a folosit un sonar, un aparat care, emițînd sunete și captîndu-le ecoul, poate înregistra pe un ecran orice masă în mișcare, mărimea ei etc., reușind în plus să distingă dacă este vorba de un singur corp sau, să zicem, un banc de pești în mișcare. Cu sonarul s-a descoperit în adîncul lacului un corp enorm — circa 8-10 metri — cu protuberanțe. Cum datele au fost identice de alte patru ori, la intervale de cîteva zile, s-a exclus ideea unui banc de pești, știut fiind că aceștia nu pot înota atîta timp în aceeași formație. La 8 aprilie 1972, într-o perioadă de migrație a somnilor, sonarul a înregistrat deplasarea corpului uriaș și fuga înnebunită a peștilor sosiți să-și depună icrele. S-a introdus un aparat de fotografiat în apă, dar nu s-a reușit decît fotografierea cozii animalului care, timp de 5 minute, a ieșit la suprafață, în mijlocul lacului. Fotografiile făcute la suprafață au fost neclare; din cele din apă, analizate de un computer, s-a dedus existența unui animal foarte mare. După cum se vede, misterul continuă să planeze, dar cercetătorii, încurajați de ușorul succes obținut, și-au reluat investigațiile în apele lacului. Ei susțin că, dacă ar obține o serie de plase uriașe și rezistente de la marina britanică, ar putea prinde animalul fotografiat, demonstrînd existența monstrului din Loch Ness.

S. E. A. T. O. se destramă

Adrian Cociș, Turnu-Severin. Pactul S.E.A.T.O. (South East Asia Treaty Organization) pare, într-adevăr, din ce în ce mai amenințat, fapt subliniat o dată în plus de victoria laburiștilor în Australia. Creat în anul 1954, din inițiativa fostului secretar de stat al S.U.A. John Foster Dulles, S.E.A.T.O. reunea S.U.A., Anglia, Filipine, Tailanda, Pakistan, Noua Zeelandă, Australia, Franța. Dintre aceste opt state, doar primele trei mai au actualmente un rol activ. Franța încetînd practic de mai mulți ani să participe la reuniunile organizației. Pakistanul a anunțat, în urmă cu o lună, hotărîrea de a se retrage. La fel a procedat recent Noua Zeelandă. Tailanda, de asemenea, a anunțat că se va retrage din pactul S.E.A.T.O. După părerea specialiștilor în probleme asiatice, succesul laburist în alegerile din 3 decembrie implică și o apropiată părăsire a organizației de către Australia. Devenit de multă vreme un anacronism, S.E.A.T.O. — a arătat un purtător de cuvînt al Secretariatului său — va trebui, ca să supraviețuiască, să-și schimbe activitatea, orientîndu-se poate spre obiective... culturale sau economice.

Nae Ionescu, Constanța. 1. Succesorul lui Sicco Mansholt este, de la 1 ianuarie, François-Xavier Ortoli, care a ocupat în mai multe rînduri funcții ministeriale în guverne franceze. 2. Elliot Richardson, noul ministru al apărării în guvernul nord-american, s-a născut la Boston, în 1920, a studiat dreptul la Harvard, a participat, în timpul celui de-al doilea război mondial, la debarcarea din Normandia și a fost decorat cu Steaua de bronz. Avocat pînă în 1957, Richardson a ocupat diverse funcții ministeriale. Între 1959 și 1961, a fost procuror general al statului Massachusetts, în 1964, asistent al guvernatorului acestui stat, apoi, în 1967, își reia funcția de procuror general al statului. În ianuarie 1969, Richardson e numit secretar de stat adjunct, iar în iunie 1970, ministru al sănătății, instrucției publice și securității sociale.

Gh. Zamfirescu, com. Bogați, sat Glimbocel, jud. Argeș. Am răspuns întrebării dv. în nr. 36/1972 al revistei noastre. Capitala constituțională a Olandei este orașul Amsterdam, dar sediul guvernului se află la Haga. De aici, posibilele confuzii la care vă referiți.

Irianul de Vest

N. Dumitrescu, București. Irianul de Vest (sau partea occidentală a Noii Guinee) care, pînă în 1963, a fost ocupat de Olanda și apoi încadrat în statul indonezian, este, într-adevăr, una din regiunile lumii despre care se știu foarte puține lucruri. O regiune înapoiată, deși dispune de numeroase bogății naturale (între care și petrol). Autoritățile indoneziene primesc sprijin din partea organismelor specializate ale Națiunilor Unite pentru dezvoltarea acestei provincii. În 1963, a fost creat Fondul Națiunilor Unite pentru dezvoltarea Irianului de Vest (F.U.N.D.W.I.), organism care finanțează o gamă largă de proiecte de asistență tehnică, atît în comunicații, cît și în agricultură, educație, sănătate. La început, s-a acordat prioritate formării mîinii de lucru (un centru în capitala Djadjapura — de unde vă oferim o imagine). Aproximativ 50 de experți ai O.N.U. și ai instituțiilor afiliate lucrează acum în Irianul de Vest. (Provincia are în jur de 800 000 locuitori).

M. Vasilescu, com. Dăbuleni, jud. Gorj. Nu vă putem trimite mulțimea graficelor solicitate. Revista noastră a răspuns de-a lungul ultimilor doi ani tuturor întrebărilor dv. Vă sugerăm să consultați colecțiile respective.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef: Ion Cârje

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.52.63 și 18.53.55. Telex 197. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate: prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. — 2001.

C.P.C.S.

O soluţie practică şi modernă,
oferită de CEIL BRĂILA:

GARNITURA DE BUCĂTĂRIE

MODUL C_2

Executată din PAL melaminat pe ambele feţe şi cu accesorii din masă plastică şi metal, garnitura MODUL C_2 dă posibilitatea să se realizeze numeroase variante estetice în mobilarea bucătăriilor, cu un număr limitat de componente tip, perfect adaptabile dimensiunilor apartamentelor moderne

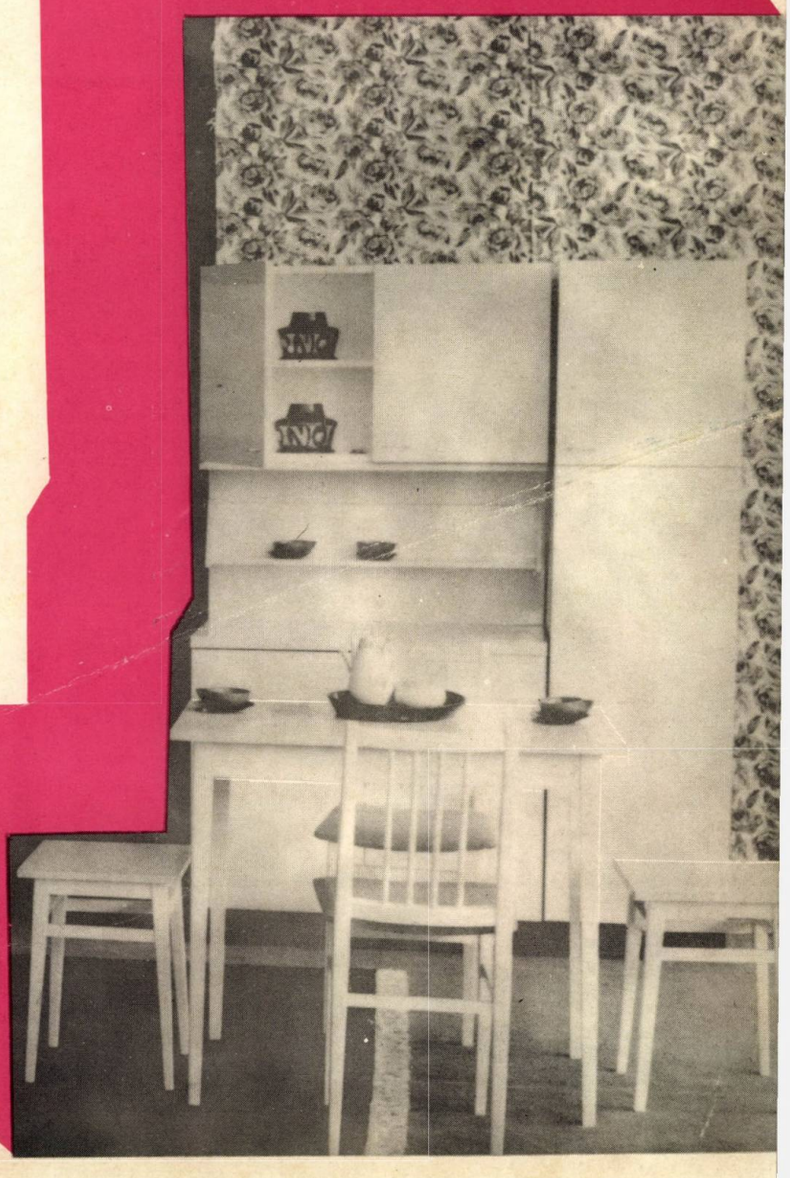

CEIL BRĂILA, str. Fabricilor nr. 10
tel.: 16 300 telex : 0154 – 20

Lei 2

livrează:

- sodă calcinată ușoară 99% Na_2CO_3 ;
- sodă calcinată grea 99% Na_2CO_3;
- sodă caustică 98% NaOH ;
- bicarbonat de sodiu industrial ;
- bicarbonat de sodiu alimentar ;
- bicarbonat de sodiu farmaceutic ;
- silicat de sodiu solid ½ și ⅓ ;
- silicat de sodiu lichid 38/40° Be și 58/60° Be ;
- silicat de sodiu lichid tip C, D și E ;
- clorură de sodiu tehnică hdratată;
- clorură de calciu cristalizată pentru scopuri alimentare ;
- Ionosil ;
- sodil ;
- carbonat bazic de magneziu tehnic și farmaceutic ;
- oxid de magneziu tehnic și farmaceutic

Nr. 2 5 ianuarie 1973

LUMEA

CABINETUL DE PARTID SIBIU

MESAJUL DE PACE, COLABORARE ŞI PROGRES AL REPUBLICII NOASTRE

„Dorim ca anul 1973 să marcheze noi progrese în dezvoltarea proceselor pozitive care au loc în viața internațională, să ducă la soluționarea, în spiritul păcii, a noi și noi probleme care confruntă omenirea, să fie anul ținerii conferinței europene pentru securitate, anul unui nou și important pas înainte pe calea conlucrării rodnice între națiuni".

NICOLAE CEAUŞESCU

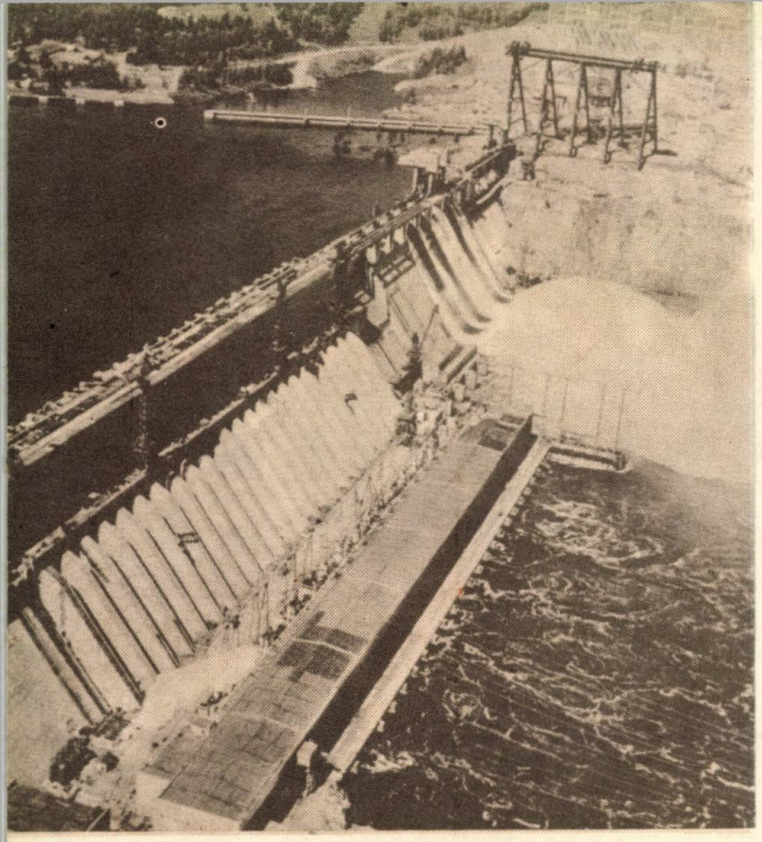

U.R.S.S.
Hidrocentrala de la Krasnoiarsk, de pe Enisei — 6 milioane kilowați

R.S.F. IUGOSLAVIA
La Belgrad a fost deschisă noua și moderna Bibliotecă de Stat

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R.P. CHINEZĂ
Produsele industriei grele din Șanhai, la nivelul tehnicii mondiale

R.D. GERMANĂ
Vechi și nou la Karl Marx Stadt : Turnul Roșu, construit în secolul al 15-lea, și modernul hotel „Kongress"

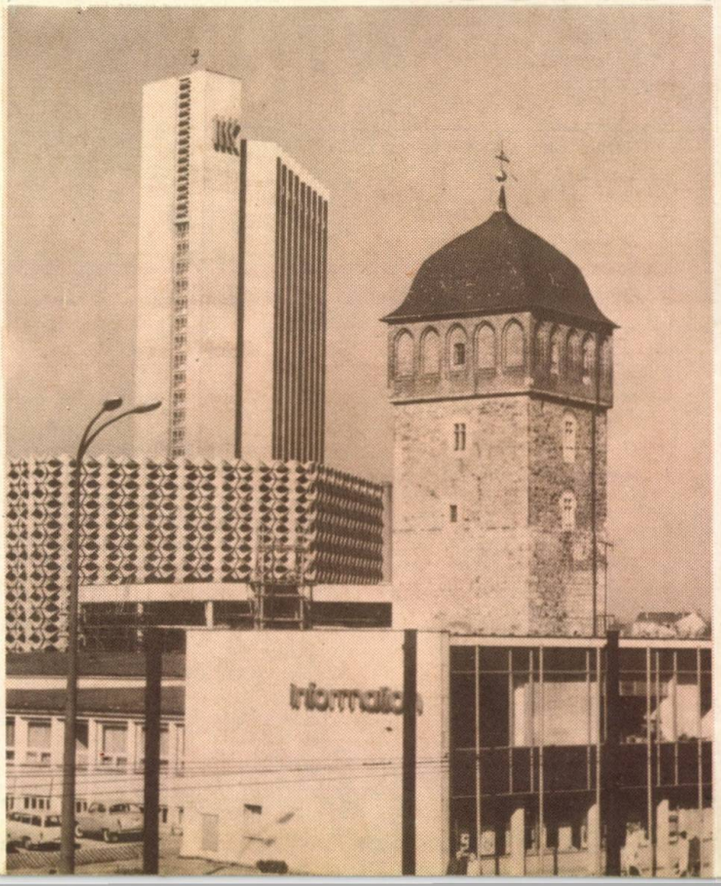

LUMEA

2(480)

5 ianuarie 1973

SĂPTĂMÎNA
Mesajul de pace, colaborare și progres al Republicii noastre. George Serafin 1

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE
Președintele Pakistanului, Zulfikar Ali Bhutto, despre relațiile pakistanezo-române. Cornel Răducanu. 4
Securitatea europeană și repudierea forței din relațiile internaționale (2) dr. Nicolae Ecobescu și dr. Edwin Glaser 8
Managua, orașul apus. Anca Voican 14

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI
Phenian. Noua constituție a țării. Ion Gălățeanu 6
R.P. Bulgaria. De la „lot" la „masiv". Constantin Amariței 7

INTERVIUL NOSTRU
Florea Dumitrescu, ministrul finanțelor 11

RĂSPUNDEM CITITORILOR
Helsinki : Opinii convergente asupra necesității definirii principiilor relațiilor intereuropene. Radu Pascal 12
Vietnam : Care este situația negocierilor. Liana Enescu 13

REPORTAJ PE GLOB
Hamburg. Mircea Grigorescu 16

„CE AȘTEPT DE LA ANUL 1973"
„Realizarea vechiului vis al popoarelor Europei". Pavel Naumov, redactor-șef al revistei „Novoe Vremea" – Moscova 18
„Atingerea obiectivelor înnoitoare și de progres". Luca Pavolini, codirector al ziarului „L'Unità" – Roma 18

LUMEA ÎN CĂRȚI ȘI REVISTE
Semnat : „Françoise Giroud". Cristian Popișteanu 19

SERIAL
Bormann. Un mister elucidat ? (3) Stewart Steven 22

1000+1 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ
Le Drapeau Rouge, Mundo Obrero, France Nouvelle, Excelsior, Le Nouvel Observateur, Time, Jeune Afrique 26–29

PROFIL
Edward Gierek, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Unit Polonez 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

Prezentarea grafică
Sergiu Georgescu

Mesajul de pace, colaborare și progres al Republicii noastre

CABINETUL DE PAR SIBIU

„România intră în noul an hotărîtă să-și aducă contribuția activă la normalizarea climatului internațional, la instaurarea păcii și securității în lume. Considerăm că, acționînd unite, popoarele pot pune bazele unei lumi mai bune, mai drepte, eliberate de coșmarul războaielor, a unei lumi în care fiecare națiune să se poată dezvolta liber, bucurîndu-se nestingherit de roadele muncii sale, de cuceririle civilizației umane".

...În ajunul păsirii Republicii în cel de-al 26-lea an al existenței sale, cuvîntarea rostită de tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la posturile de radio și televiziune cu prilejul Anului Nou reafirma lapidar și limpede opțiunea poporului nostru față de rostul și locul României socialiste în lumea de astăzi, o lume pe care o dorim mai bună și mai dreaptă, mai temeinic pregătită pentru îndeplinirea idealurilor de pace și colaborare ale popoarelor.

Cu un sfert de secol în urmă, poporul român înfăptuia, sub conducerea partidului comuniștilor, marea cotitură ce încununa lupta sa istorică, purtată veacuri de-a rîndul, pentru eliberare națională și socială. An de an, urmînd cu nestrămutată încredere partidul, poporul nostru a operat în peisajul economic și social al țării transformări adînci, de substanță, supunîndu-se el însuși, totodată, unui proces de modificare a propriei conștiințe. Și, astfel, făcînd bilanțul celor 25 de ani care au trecut de la instaurarea Republicii, poporul nostru constată cu legitimă mîndrie principalul rezultat al muncii sale : **asigurarea victoriei depline a socialismului** în patria sa. România de astăzi este un stat socialist industrial-agrar în plin progres, a cărui industrie dezvoltată și agricultură în continuă modernizare sînt însoțite de o știință și cultură înfloritoare și de un neîntrerupt proces de ridicare a nivelului de trai.

Cifrele și datele pot părea uneori seci. Dar dacă dincolo de ele, sau, poate, mai corect spus, dacă în miezul lor reușim să descoperim relevatoarele puncte de reper ca un trecut nu prea îndepărtat și nu mai puțin semnificativele investiții de energie, capacitate creatoare și dinamism ale unui întreg popor, atunci evocarea lor se justifică prin valențele cu adevărat ieșite din comun pe care le conțin.

În cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința jubiliară a Marii Adunări Naționale pentru aniversarea Republicii găsim un amplu și impresionant tablou a ceea ce înseamnă, concret, primul sfert de secol de istorie republicană, socialistă a țării. În 24 de ani de economie planificată, producția industrială a României — diversă, modernă, eficientă — s-a dezvoltat într-un ritm mediu anual de aproape 14 la sută, ea fiind astăzi de 28 de ori mai mare decît în 1947. În agricultura cooperativizată a țării — aducînd schimbări revoluționare în viața satului românesc — producția globală agricolă a crescut în ultimii 25 de ani de aproape 3,3 ori.

Deosebit de elocvent pentru ilustrarea dezvoltării României socialiste este faptul că produsul social realizat în 1972 este de 12 ori mai mare decît cel din anul 1947, ceea ce reprezintă, după cum arăta plastic secretarul general al partidului, **„echivalentul potențialului a 12 Românii de acum un sfert de secol".**

Aflîndu-ne aici, spre ce pornim ? **„În prezent,** spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, **toate forțele națiunii sînt concentrate spre înfăptuirea programului trasat de Congresul al X-lea și de Conferința Națională a partidului în vederea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în România".** Este un program într-adevăr măreț, ale cărui obiective au în vedere accelerarea progresului economic și social al țării pe baza ultimelor cuceriri ale revoluției tehnico-științifice contemporane, ridicarea nivelului calitativ al întregii activități din economie, știință, cultură, astfel încît nivelul de dezvoltare al țării noastre să egaleze pe cel al țărilor socialiste avansate și să ne apropiem cît mai grabnic de nivelul țărilor dezvoltate din întreaga lume.

În scopul transformării acestor perspective în realități concrete, Partidul Comunist Român mobilizează energiile și capacitățile creatoare ale întregului popor, se preocupă constant de continua perfecționare a conducerii științifice a economiei și întregii vieți sociale, asigură

o calitate, nouă, superioară organizării și activității statului socialist. Toate acestea, în condițiile lărgirii și perfecționării democrației socialiste, acea democrație în care progresul general al țării este în egală măsură produsul responsabilității conștiente a fiecăruia și a participării comune la elaborarea și înfăptuirea sarcinilor de acum și de viitor.

„Să păşim în cel de-al doilea sfert de veac de Republică — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — **animați de dorința de a face totul pentru sporirea în continuare a avuției naționale, înflorirea economiei, ridicarea bunăstării și a gradului de civilizație a vieții întregului popor, pentru ridicarea României pe noi culmi de progres și civilizație".**

Concepem progresul și civilizația ca noțiuni înglobînd năzuințele fundamentale ale tuturor popoarelor lumii. De aceea, nu am fost niciodată străini de ceea ce se petrece în această lume, ne-am considerat întotdeauna integrați organic în evoluția contemporană a umanității. Istoria noastră, atît de bogată în trăiri și experiențe, idealurile noastre de dezvoltare ca țară și popor, munca noastră pașnică și generoasă — toate acestea ne-au amplificat receptivitatea față de climatul politic internațional. Partidul Comunist Român și Republica noastră socialistă au privit întotdeauna politica externă a țării într-o strînsă interdependență cu politica generală de dezvoltare internă.

„În această epocă istorică, — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința jubiliară închinată aniversării Republicii — **România, ca rezultat al marilor succese obținute pe planul edificării lumii noi, socialiste, al politicii ei consecvente de promovare fermă a principiilor noi de relații între state, a egalității, respectului și conlucrării rodnice între națiuni, se bucură de prețuirea, simpatia și considerația cercurilor largi ale opiniei publice mondiale, are prieteni pe toate meridianele lumii. Viața, evenimentele au pus și mai puternic în evidență justețea și realismul acestei politici care răspunde pe deplin aspirațiilor și năzuințelor poporului român, precum și intereselor generale ale popoarelor dornice să trăiască în pace și securitate, în înțelegere și colaborare".**

Analiza profund științifică, marxist-leninistă, făcută de Congresul al X-lea, de Conferința Națională, în numeroase ocazii de tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, asupra proceselor și tendințelor majore ale dezvoltării contemporane explică orientarea neșovăitoare a țării noastre în complexitatea vieții internaționale, claritatea și fermitatea principială a pozițiilor adoptate de România într-o problemă sau alta, explică însăși capacitatea recunoscută a țării noastre de a-și aduce constant contribuția la eforturile întreprinse pentru justa abordare sau soluționare a problemelor ce confruntă astăzi omenirea.

Relevînd fenomenele cele mai semnificative ale dezvoltării social-politice contemporane, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia, în primul rînd, afirmarea pregnantă în viața internațională a forțelor socialismului. Sînt, într-adevăr, recunoscute pe plan mondial efortul Uniunii Sovietice la lupta pentru progres social, pace, contribuția celorlalte state socialiste la soluționarea marilor probleme ale lumii de astăzi, rolul mereu mai important al Republicii Populare Chineze. **„Prin politica pe care o promovează, prin activitatea pe care o desfășoară în spiritul principiilor noi de egalitate și respect între națiuni, al colaborării, destinderii și păcii,** arăta secretarul general al partidului nostru, **fiecare țară socialistă contribuie la creșterea autorității și forței socialismului în întreaga lume".**

Dezvoltarea și întărirea prieteniei și colaborării multilaterale ale României cu celelalte țări socialiste s-au bucurat cu fermă constanță de o importanță deosebită. Din punctul de vedere al țării noastre, relațiile dintre statele socialiste, bazate pe principiile marxism-leninismului și internaționalismului socialist, pe încredere, egalitate și stimă, pe respect reciproc și întrajutorare în crearea noii orînduiri sociale, sînt de natură să contribuie atît la afirmarea fiecărei țări socialiste în parte, cît și a forței și prestigiului socialismului în ansamblu. În același timp, principiile pe care se dezvoltă relațiile dintre țările socialiste pot și trebuie să devină un exemplu de relații de tip nou între state.

În numele acestui obiectiv, țara noastră militează consecvent pentru întărirea unității și coeziunii țărilor socialiste, depune constant eforturi pentru depășirea dificultăților existente.

Tinerele state care și-au dobîndit independența în perioada de după cel de-al doilea război mondial ocupă de asemenea un loc de seamă în relațiile externe ale României. Vizita pe care a făcut-o în primăvara anului trecut președintele român în opt țări africane a prilejuit o nouă afirmare a bunelor legături întreținute cu aceste state și a deschis noi perspective dezvoltării lor ulterioare. Acordurile comerciale și de cooperare economică și tehnico-științifică cu un mare număr de țări în curs de dezvoltare, sprijinul pe care România îl acordă pentru valorificarea bogățiilor lor naționale, asistența tehnică, pregătirea cadrelor, toate acestea vorbesc de la sine în ceea ce privește cursul ascendent pe care-l urmează raporturile României cu țările din Africa, Asia și America Latină. Solidaritatea cu popoarele aflate în lupta pentru scuturarea jugului colonial, pentru o viață liberă și independentă — coordonată constantă a politicii externe a României — este materializată în sprijinul activ acordat de țara noastră mișcărilor de eliberare națională, în poziția sa militantă împotriva colonialismului, neocolonialismului și tuturor formelor de asuprire și dominație.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu reafirmă linia statului nostru de dezvoltare a relațiilor cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, în spiritul coexistenței pașnice. Desfășurîndu-se pe două planuri, al colaborării și cooperării economice, tehnico-științifice și culturale bilaterale, și al conlucrării în vederea afirmării noilor principii ce trebuie să guverneze relațiile dintre state, România așează la baza raporturilor sale de colaborare cu toate țările principiile independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, al renunțării la forță și la amenințarea cu forța. Sînt acestea singurele principii pe baza cărora se pot edifica relații durabile și normale între state, se poate asigura colaborarea și pacea în lume.

„Desfășurarea evenimentelor, declară președintele Consiliului de Stat, **confirmă în mod incontestabil că politica imperialistă de forță, amenințare, dictat și ingerințe în treburile altor state suferă eșecuri după eșecuri, este respinsă cu hotărîre de către toate popoarele dornice să trăiască libere, să decidă singure asupra prezentului și viitorului lor. Tocmai de aceea, România acționează consecvent pentru respectarea dreptului sacru al fiecărui popor de a-și hotărî destinele fără nici un amestec din afară, de a fi stăpîn în propria țară, de a-și putea alege calea dezvoltării sociale, regimul politic corespunzător intereselor și aspirațiilor sale fundamentale. Totodată, milităm ca problemele litigioase dintre state să fie soluționate nu prin înfruntări militare, nu pe cale armată, ci prin metode politice, prin tratative purtate în spiritul răspunderii, al respectului reciproc, înțelegerii și păcii. Considerăm că acestea sînt singurele modalități de evitare a încordării și tensiunii internaționale, de eliminare a conflagrațiilor între popoare".**

Prin glasul celui mai autorizat reprezentant al său, România și-a exprimat din nou deplina solidaritate cu lupta poporului vietnamez, pentru apărarea independenței și ființei sale naționale. Țara noastră militează cu consecvență pentru încetarea războiului dus de Statele Unite ale Americii în Vietnam și își exprimă speranța că tratativele de la Paris vor duce cît mai curînd la o înțelegere menită să pună capăt acestui război, poporul vietnamez și celelalte popoare din Indochina putînd astfel să-și hotărască în mod liber și de sine stătător, fără amestec din afară, dezvoltarea lor viitoare.

Față de situația existentă într-o altă zonă conflictuală, Orientul Mijlociu, România consideră necesare toate eforturile pentru o soluționare în baza rezoluției Consiliului de Securitate din 1967, care să ducă la retragerea trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate, la respectarea independenței și suveranității naționale a fiecărui stat din această zonă, la rezolvarea problemei populației palestiniene corespunzător intereselor legitime ale acesteia.

Jubileul aniversării unui sfert de veac de la proclamarea Republicii a prilejuit și reafirmarea interesului României față de Organizația Națiunilor Unite și celelalte organisme internaționale, cărora le revine misiunea de a face totul pentru apărarea fermă a principiilor dreptului internațional și pentru deplina securitate a fiecărei națiuni. Din punctul de vedere al României, se impune găsirea căilor care să asigure aplicarea în viață a hotărîrilor pe care le adoptă Organizația Națiunilor Unite și creșterea eficienței întregii sale activități.

Evoluția relațiilor pe continentul european, normalizarea vieții politice în Europa se bucură în mod firesc de o atenție deosebită din partea României socialiste. Cuvîntarea șefului statului român de la 29 decembrie reafirmă poziția fundamentală a țării noastre față de conferința general-europeană pentru securitate și cooperare, aceasta trebuind — în viziunea României, ca și a altor state — să consfințească principiile ce se impun a fi așezate la baza relațiilor dintre toate statele continentului : respectarea independenței și suveranității naționale, egalitatea deplină în drepturi, neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc, renunțarea la forță și amenințarea cu forța în raporturile interstatale. Extinderea, fără îngrădiri sau discriminări, a colaborării între statele europene, reclamă, de asemenea, măsuri corespunzătoare din partea participanților la conferință. În același timp, securitatea și pacea nu pot fi despărțite de adoptarea unor măsuri ferme de dezangajare militară a statelor europene. România declară din nou că de la discutarea problemelor militare nu trebuie să lipsească nici un stat, deoarece securitatea europea-

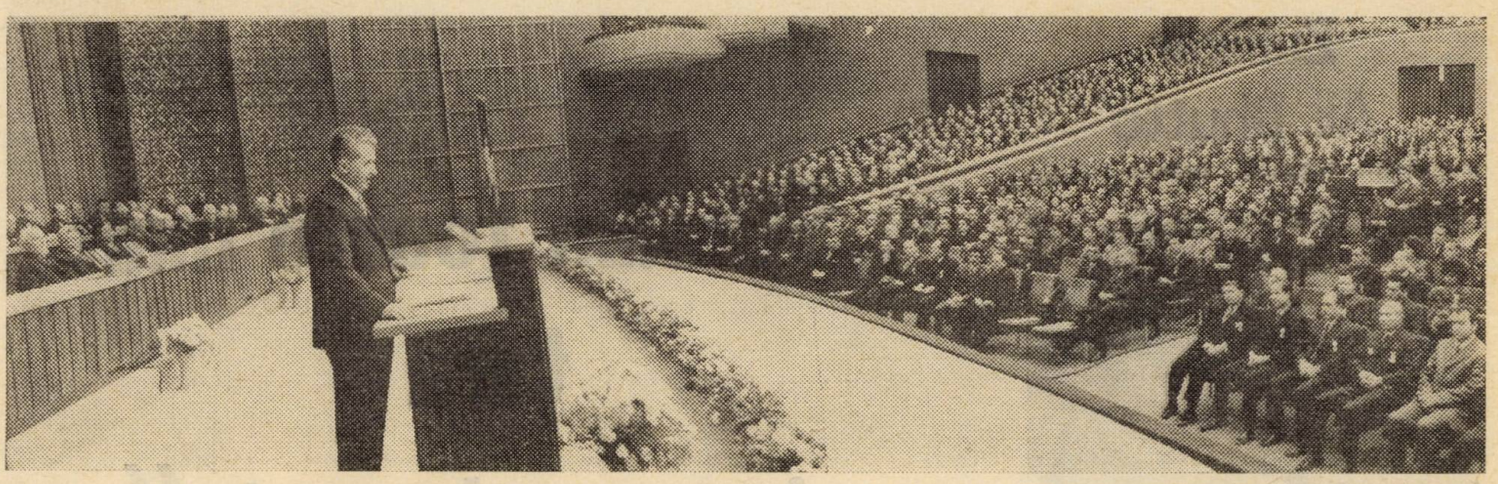

Aspect din timpul expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința jubiliară a Marii Adunări Naționale consacrată celei de-a XXV-a aniversări a proclamării Republicii

nă nu poate fi concepută fără adoptarea de măsuri în domeniul militar în sensul reducerii înarmărilor, a trupelor, al dezangajării militare. Asemenea acțiuni pot fi bineînțeles anticipate de unele măsuri parțiale ca retragerea trupelor străine de pe teritoriile altor state, lichidarea bazelor militare străine și reducerea trupelor naționale, renunțarea la efectuarea de manevre militare și demonstrații de forță, reducerea bugetelor militare. Crearea de zone denuclearizate în diferite regiuni ale continentului, realizarea de înțelegeri regionale privind instaurarea unor relații de bună vecinătate și colaborare sînt, la rîndul lor, domenii de aplicabilitate a dezangajării militare. Din punctul de vedere al României, subliniat și cu ocazia acestei zile solemne care a fost aniversarea Republicii, de o mare importanță ar fi crearea unui climat de înțelegere și colaborare pașnică între statele din zona Balcanilor, transformarea acestei regiuni într-o zonă a prieteniei și păcii, lipsită de arme nucleare.

Complexitatea problemelor privind securitatea europeană ridică în mod obiectiv și necesar imperativul participării la discuții și tratative a tuturor popoarelor de pe continent pentru că numai astfel aceste probleme de care depind atît securitatea fiecărei națiuni în parte cît și a tuturor țărilor la un loc, pot fi rezolvate conform intereselor fiecăruia și ale colaborării și păcii pe întregul continent.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu este străbătută de la un capăt la altul de preocuparea constantă și convingătoare pentru îmbunătățirea calității relațiilor internaționale, pentru triumful ideilor de justiție în lumea de astăzi. Și în lumea zilei de mîine, lumea **„sutelor de milioane de tineri din toate țările, care aspiră la o viață nouă, mai demnă, mai dreaptă, mai echitabilă"**.

Încheind capitolul de politică externă cu evocarea tinerelor generații, tovarășul Nicolae Ceaușescu aduce în prim planul tabloului vieții internaționale pe care l-a schițat, una din cele mai puternice forțe a progresului și înnoirii lumii. Mărturisindu-și încrederea că tînăra generație va fi în stare ca, unită, să făurească o lume mai bună, mai dreaptă, șeful statului român declara : **„Privim cu încredere viitorul, încredințați că acționînd unite, popoarele lumii, forțele progresiste de pretutindeni pot face să triumfe pe planeta noastră idealurile nobile ale păcii și înțelegerii între națiuni, cauza progresului și civilizației omenirii. România va face tot ce depinde de ea pentru a-și aduce contribuția la promovarea în viața internațională a unei politici noi, de egalitate și respect între națiuni, de destindere și securitate. Procedînd astfel ne îndeplinim datoria sacră față de propria noastră națiune și, în același timp, ne achităm de înaltele îndatoriri internaționaliste față de cauza generală a progresului, colaborării, securității și păcii"**.

Această încredere nestrămutată în viitorul luminos al omenirii a făcut și mai profund ecoul pe care l-a trezit în inimile și mințile noastre, aici la noi, în România, dar și dincolo de fruntariile țării, mesajul de pace, colaborare și progres al Republicii pe care l-a rostit secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

„Fie ca anul 1973 să aducă poporului român noi și însemnate victorii pe calea progresului socialist, a bunăstării și fericirii tuturor celor ce muncesc. Fie ca în noul an omenirea să repurteze noi succese în lupta pentru împlinirea nobilelor idealuri de pace și colaborare !".

În această urare de Anul Nou, poporul român îmbrățișează toate popoarele lumii.

George Serafin

Primirea de către președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a șefilor misiunilor diplomatice acreditați în România, care au prezentat felicitări cu prilejul Anului Nou și aniversării unui sfert de veac de la proclamarea Republicii

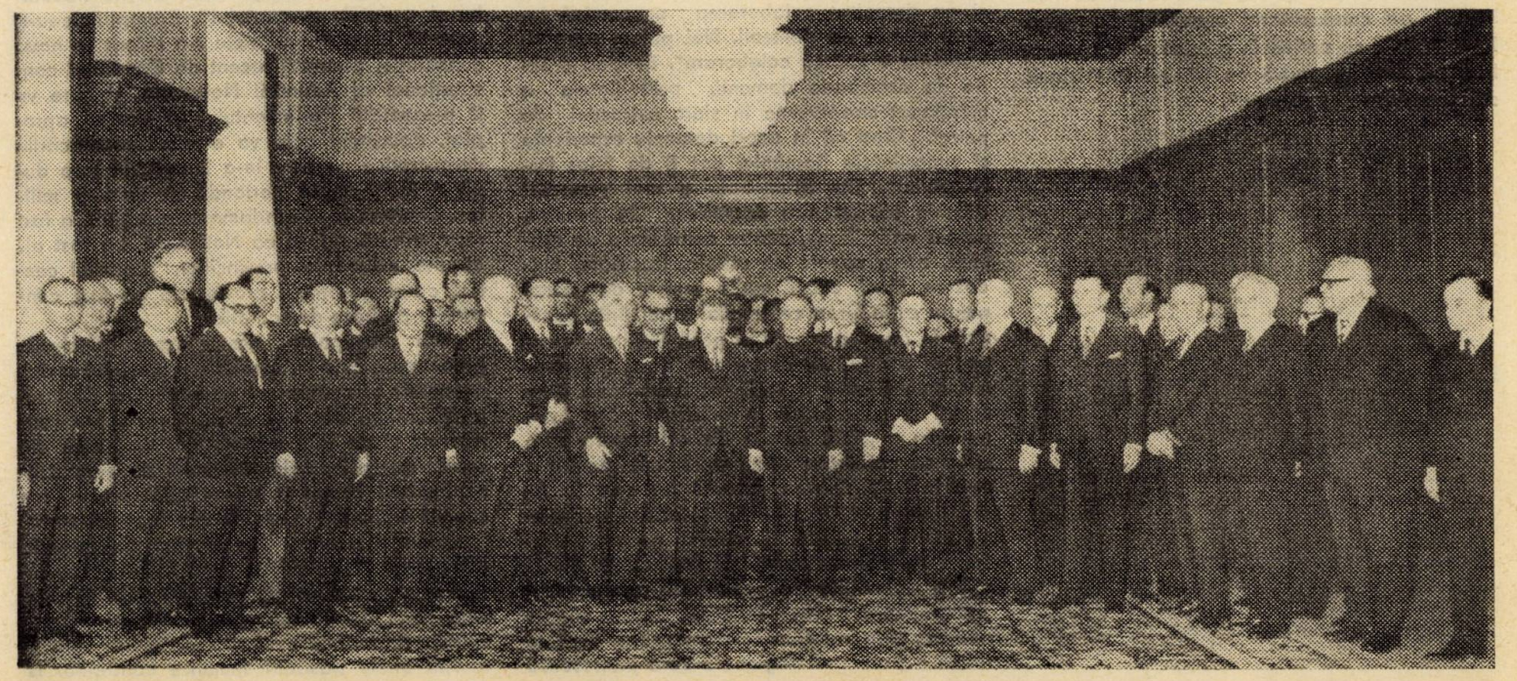

Zulfikar Ali Bhutto

preşedintele Republicii Islamice Pakistan

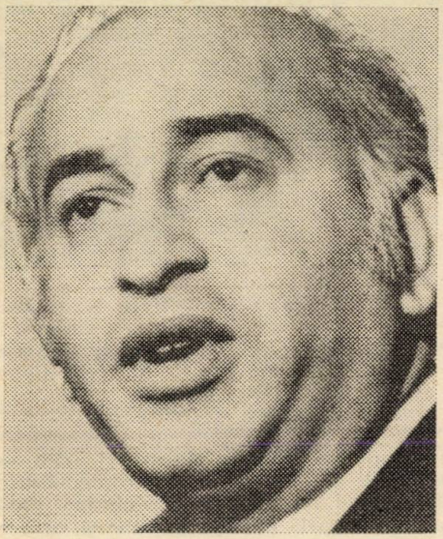

„Stimăm foarte mult ţara şi poporul român"

Corespondenţă de la trimisul nostru special, Cornel Răducanu

Ultima săptămînă a anului 1972 a reprezentat pentru Pakistan mai mult decît un simplu bilanţ anual. Prilejuind o amplă trecere în revistă a rezultatelor chemării din decembrie 1971 a preşedintelui Zulfikar Ali Bhutto („să vindecăm rănile după cea mai gravă criză din istoria ţării, să construim un nou Pakistan, prosper şi progresist, liber de exploatare"), guvernul şi poporul pakistanez au examinat direcţiile în care a evoluat reconstrucţia social-economică a ţării pe baze capabile să asigure un avînt multilateral, dezvoltarea relaţiilor cu alte ţări în conformitate cu respectul principiilor de independenţă şi suveranitate, egalitate în drepturi, interes reciproc.

Deşi activitatea preşedintelui Bhutto a fost extrem de solicitată în acea perioadă, prin parcurgerea unui traseu care l-a dus în diferite regiuni ale ţării, am avut totuşi posibilitatea, datorită extremei bunăvoinţe a gazdelor noastre pakistaneze, să-l întîlnim la 30 decembrie, în reşedinţa sa particulară de la Karaci, pe conducătorul statului pakistanez. Iată, în cele ce urmează, o relatare a convorbirii pe care a avut-o cu trimişii televiziunii române şi revistei „Lumea".

Momentul convorbirii pe care a binevoit să ne-o acorde preşedintele Pakistanului preceda cu puţin începerea vizitei în această ţară a preşedintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceauşescu. Am dorit să cunoaştem opiniile domniei sale în legătură cu acest eveniment de importanţă majoră pentru relaţiile dintre cele două ţări, aprecierea stadiului şi perspectivelor de dezvoltare a acestor relaţii.

„În primul rînd, a spus preşedintele, **trebuie să ştiţi că în Pakistan stimăm foarte mult ţara şi poporul român şi aşteptăm cu nerăbdare vizita preşedintelui dumneavoastră şi pe distinşii reprezentanţi care îl vor însoţi. Sîntem convinşi că relaţiile dintre Pakistan şi România vor continua să se întărească. Noi avem o înaltă stimă faţă de lupta dumneavoastră pentru independenţă, faţă de sacrificiile pe care le-a făcut poporul dumneavoastră pentru a-şi păstra suveranitatea de stat şi faţă de eforturile făcute de poporul român pentru a instaura dreptatea economică şi socială, progresul în ţara dumneavoastră şi pe continentul european".**

„România şi Pakistanul – a relevat preşedintele – **au relaţii comerciale şi de schimb şi au dezvoltat colaborarea economică într-un număr de domenii. Noi putem avea cu România o strînsă colaborare".** Evocînd o serie de asemenea domenii, preşedintele a menţionat cooperarea în sfera extracţiei de petrol. **„Cred că în acest domeniu experienţa şi cunoştinţele României pot fi de folos Pakistanului".** De asemenea, a mai remarcat domnia sa, **„pentru dezvoltare în general, pentru agricultură, pentru construcţia de drumuri, avem nevoie de utilaje, tractoare, buldozere. Deci, există multe puncte de interes pentru extinderea comerţului între ţările noastre".** În acest domeniu al posibilităţilor de extindere a relaţiilor dintre cele două ţări, preşedintele Bhutto a subliniat importanţa deosebită a colaborării în interesul păcii între popoare. **„Este nevoie de colaborare între state cu politică externă apropiată pentru a veni în întîmpinarea dificultăţilor epocii. Asia, Europa şi Orientul Apropiat sînt trei centre foarte sensibile. Trebuie să ne unim eforturile în interesul păcii. Şi cred că nu există nici o dificultate să colaborăm în domeniul internaţional prin relaţiile dintre statele noastre, prin relaţiile bilaterale, sau cînd se ridică o problemă regională care interesează România şi Pakistanul. Sînt sigur că ne putem împărtăşi opiniile, spre beneficiul mutual al ambelor ţări şi al întregii lumi".**

Cunoscută fiind poziţia centrală pe care o deţin preocupările social-economice, reforma agrară, transformările în domeniul industriei, în sistemul de educaţie şi apărare sanitară a populaţiei, vastul proces în care e angajat din decembrie 1971 poporul pakistanez, preşedintele Bhutto a răspuns pe larg la întrebările care s-au referit la realizările din ultimul an.

Remarcînd că apreciază „supravieţuirea statului pakistanez drept cea mai mare realizare", că eforturile au fost concentrate către „soluţiile de ieşire dintr-o criză politică şi economică de mare amploare", preşedintele a subliniat că restabilirea moralului poporului pakistanez, înarmarea lui cu o nouă orientare politică atît pe plan intern cît şi pe plan extern au concentrat atenţia principală a guvernului pakistanez. **„Pentru o ţară care a fost cufundată în tradiţie şi în obiceiurile trecutului, punerea de acord a vechiului cu noul este mult mai dificilă decît în alte ţări. Dar, cu toate acestea, cred că am ajuns la un echilibru, o balanţă între valorile trecutului şi cerinţele prezentului".** Exemplificîndu-şi această idee, preşedintele s-a referit la noua constituţie, semnată recent de Comitetul constituţional al Adunării Naţionale, şi care va fi prezentată Parlamentului în viitorul apropiat, document care va exprima modificările democratice pe care le-a înregistrat ţara după o îndelungată perioadă de guvern militar. Conform legii fundamentale a ţării, a fost restructurată Adunarea Naţională, au fost alcătuite adunările provinciilor, guvernul central ca şi guvernele provinciale au fost constituite pe baze democratice.

„Dar principalul nostru scop, principala preocupare este îmbunătăţirea nivelului social, economic şi cultural al poporului, a declarat preşedintele. **Din mai multe motive, atît istorice cît şi de altă natură, dar mai ales din cauza ravagiilor colonialismului de care subcontinentul nostru a suferit atîta vreme, am cunoscut timpuri grele şi am început transformările mai greu. Dar sperăm că, folosind experienţa ţărilor prietene, cu colaborarea lor şi mai presus de toate prin eforturile noastre, vom duce Pakistanul pe un drum al progresului".** Preşedintele Bhutto a trecut apoi în revistă unele trăsături specifice condiţiilor is-